

BATIKARADENİZ BÖLGESİ

ZONGULDAK - KARABÜK - BARTIN

2014-2023

BATI KARADENİZ BÖLGE PLANI

ANALİZLER

- Sektör Tanımlama, Önceliklendirme ve Rekabet Analizi
- İl-İlçe Analizleri

BATIKARADENİZ BÖLGESİ
ZONGULDAK - KARABÜK - BARTIN

TR 81 DÜZEY 2 BÖLGESİ
SEKTÖR TANIMLAMA,
ÖNCELİKLENDİRME VE
REKABET ANALİZİ RAPORU

TR81 DÜZEY-2 BÖLGESİ SEKTÖR TANIMLAMA, ÖNCELİKLENDİRME VE REKABET ANALİZİ RAPORU

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	6
METODOLOJİ	8
SEKTÖRLERİN TANIMLANMASI	11
3 Yıldız Analizi	12
Zonguldak için 3 Yıldız Analizi	12
Bartın için 3 Yıldız Analizi	14
Karabük için 3 Yıldız Analizi.....	16
İhracat Karşılaştırmaları:	18
Tanımlanan Sektörler	20
Zonguldak	20
Bartın.....	20
Karabük	20
SEKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ	21
ÖNCELİKLİ SEKTÖRLERİN REKABET ANALİZİ	25
Zonguldak Makine İmalat Sektörü Rekabet Analizi	26
Zonguldak Mobilya Sektörü Rekabet Analizi	28
Bartın Turizm Sektörü Rekabetçilik Analizi	30
Bartın Ahşap Yat İmalatı Sektörü Rekabetçilik Analizi	32
Karabük Demir-Çelik Sektörü Rekabetçilik Analizi	34
Karabük Turizm Sektörü Rekabetçilik Analizi	36
EYLEM PLANI	38
EYLEM PLANININ AÇIKLAMASI	40

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Katkı Sağlayan Bölge / Sektör Paydaşları.....	4
Tablo 2: Sektör Rekabet Gücü Performansları	7
Tablo 3: Zonguldak 3 Yıldız Analizi	12
Tablo 4: Bartın 3 Yıldız Analizi	14
Tablo 5: Karabük 3 Yıldız Analizi.....	16
Tablo 6: Zonguldak'ın Sektörlere Göre İhracat Performansı (Zonguldak'ta yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar.....	18
Tablo 7: Bartın'ın Sektörlere Göre İhracat Performansı (Bartın'da yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar	19
Tablo 8: Karabük'ün Sektörlere Göre İhracat Performansı (Karabük'te yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar	19
Tablo 9: Zonguldak Sektör Önceliklendirme Matrisi.....	22
Tablo 10: Bartın Sektör Önceliklendirme Matrisi.....	23
Tablo 11: Karabük Sektör Önceliklendirme Matrisi	24

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: TR81 Düzey-2 Bölgesi Sektör Tanımlama, Önceliklendirme ve Rekabet Analizi Çalışması Metodolojisi	8
Şekil 2: Zonguldak 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz	13
Şekil 3: Bartın 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz	15
Şekil 4: Karabük 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz.....	17

Ağustos 2013

İşbu rapor, Osman Arda MUTLU, Barış Cihan BAŞER ve Arife YILMAZ'dan oluşan innoCentric Ekibi tarafından Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı için hazırlanmıştır ve tüm hakları Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'na aittir.

KATKI SAĞLAYANLAR

Tablo 1: Katkı Sağlayan Bölge/Sektör Paydaşları

No	Firma Adı	Yetkili
1	Alaplı Ticaret ve Sanayi Odası	Rafet KILIÇ
2	Arpacioğlu Konağı	Hüseyin ÜNAL
3	Arya Denizcilik	Mesut ATUKEREN
4	Aygünsan	Selami GÜNDAY
5	Bartın Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü	Kazım KEFELİ
6	Bartın Ticaret ve Sanayi Odası	Cihat ÇAKIR
7	Bağlar Sarayı	Caner MUTLU
8	Birlik Makine	Muammer SEMERCİ
9	Boskay Metal	Emre SÜTÇÜ
10	Buket Mobilya	Tuncay TOPRAKLI
11	Canlı Balık Restaurant	Mete AYYILDIZ
12	Ceylin Otel	Halil KOLU
13	Çaycuma Ticaret ve Sanayi Odası	Kamuran MISIRLI
14	Çelebioğulları	Hasan ÇELEBİ
15	Çelik Palas Otel	Mutlu ÇİDEM
16	Denko Mobilya	Orhan TERZİ
17	Devrek Ticaret ve Sanayi Odası	Mehmet OKTAY
18	Doxa Mobilya	Oğuz GÜLTEKİN
19	Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası	Gündüz ACAR
20	Erhaller	Fatih USTAOĞLU
21	Gücükler Tekne ve Yat İmalatı	Erkan GÜCÜK
22	Gülgeç Tekne	Ali GÜLGEÇ
23	Haddeciler Derneği	Hasan AVCI
24	Herbot Denizcilik	Kemal AYTAN
25	Işıkaltn Otel	Tamer IŞIKALTIN
26	Karabük Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü	Selahattin EMİRSÜLEYMANOĞLU
27	Karabük Ticaret ve Sanayi Odası	Sedat NAMAL

No	Firma Adı	Yetkili
28	Karabük Üniversitesi Safranbolu Meslek Yüksekokulu	Adnan ÇETİNKAYA
29	Karabük Üniversitesi Safranbolu Meslek Yüksekokulu	Oğuz DİKER
30	Karademir Mobilya	Erol KARADEMİR
31	Kurucaşile Belediyesi	Mehmet Zihni SAYIN
32	Kuzey Gür Yatçılık	Dursun GÜR
33	Marin Elektrik	Atalay KAMAN
34	Özalp Tekne	Ertuğrul ÖZALP
35	Ruban Makina	İsminin açıklanmasını istemiyor.
36	Safranbolu Kaymakamlığı	Gökhan AZCAN
37	Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası	Ali Sami ACAR
38	Seymen Otel	Mutlu ÖZALAN
39	SF Sandalye	Aytaş KARAKAŞ
40	Sia Marin	Sinan ÖZEKİN
41	Sinan Otel	Necla YILDIRIM
42	Soytürk Denizcilik	Hayri SOYTÜRK
43	Süzer Denizcilik	Tuna SÜZER
44	Teknoplan	İlhami ORAK
45	Timko Makina	Sezgin ATAR
46	Tomruk Tekne	Mehmet TOMRUK
47	Turgal Tekne	Şeref TURGAL
48	Uğur Denizcilik	Uğur DİKYOL
49	Yasa Kayıkçılık	Soner YASA
50	Yılmaz Tekne ve Yat İmalatı	Yılmaz CANBAZ
51	Zalifre Otel	Hasan Basri MUTLU
52	Zonguldak Bilim Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü	Ayben ÖZKAN
53	Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası	Erdem KOLTUK

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bölgesel ekonomik ve sosyal gelişmenin en önemli tetikleyicilerinden olan üretim ve hizmet sektörleri, hem iş ve istihdam yaratma hem de yüksek katma değer potansiyelleriyle, bölgelerin, uzun vadede, çekici ve sürdürülebilir niteliklerini korumada ve geliştirmede önemli katkılar sunarlar. Sanayi ve hizmet sektörleri rekabetçiliğinin artırılması, çekici yatırım merkezi haline dönüşmek kadar, Bölge nüfusunun yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için de önemlidir.

Bölgelerin rekabetçi sektörlerle öne çıkmaları, diğerlerine göre uluslararasılaşma potansiyeli daha yüksek sektörlerin desteklenmesi, küresel pazara bölgeden ulaşan mal/hizmetin artması, bölgesel gelişme çalışmalarının en önemli unsurlarını teşkil eder. Bu bağlamda çoğu bölgesel gelişme programı, sektörleri iyi analiz ederek, inovatif yeteneklerini geliştirme, işbirliği ağ yapılarını kuvvetlendirme ve uluslararasılaşma sürecinde destekleyecek yapılar kurarak rekabetçiliğini geliştiren projeler üretir. Bu kapsamda sıklıkla kullanılan modellerden biri “kümelenme”dir. Son yıllarda “akıllı uzmanlaşma”, “yaratıcı endüstrilerin teşviki”, “kilit kolaylaştırıcı sektörlerin desteklenmesi”, “yöresel kaynakların korunması ve ticarileştirilmesi” gibi modeller de bölgesel gelişme için öne çıkan modeller arasındadır.

Bölgesel gelişme için üretim ve hizmet sektörlerinin rekabet gücünün geliştirilmesi sürecinde sektöre özel (tailor-made) projeler ve işbirliği platformları kurularak desteklenmesi için öncelikle bölgedeki sektörlerin tanımlanması ve tanımlanan sektörlerin arasından rekabetçilik ve kümelenme potansiyeli yüksek olanların belirlenmesi (önceliklendirilmesi) gerekmektedir.

Bu rapor, TR81 Düzey-2 Bölgesinde yer alan Zonguldak, Bartın ve Karabük illerindeki sektörlerin tanımlanması, önceliklendirilmesi ve öncelikli sektörlerin rekabet analizlerinin yapılmasına dair Mayıs – Ağustos 2013 döneminde yürütülen çalışmaların sonuçlarını ve söz konusu sonuçlar üzerine geliştirilen eylem planını içermektedir.

Sektörlerin belirlenmesi ve önceliklendirilmesi için kullanılan metodoloji Türkiye’de kümelenme konusundaki en güncel kaynakların kullanılması ile ortaya konulmuştur. Bunlardan birincisi Ekonomi Bakanlığı’nın KOBİ İşbirliği ve Kümelenme Projesi kapsamında hazırlanan “Küme Tanımlama ve Önceliklendirme Kılavuzu”dur. Kılavuz kapsamında önerilen kantitatif yöntemlerden biri olan “Üç Yıldız Analizi”, illerdeki Odalar, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri ile yapılan mülakatlarla desteklenerek sektörlerin tanımlanması için kullanılmıştır. Yine aynı kılavuzda yer alan “Sektör Önceliklendirme Matrisi”, illerdeki yerel otoritelerin ve paydaş kurumların katılımı ile gerçekleştirilen çalıştaylarla desteklenerek sektörlerin önceliklendirilmesi için kullanılmıştır.

Sektörlerin tanımlanması ve önceliklendirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar sonucunda TR81 Düzey-2 Bölgesindeki her il için iki adet öncelikli sektör belirlenmiştir. Zonguldak için Makine İmalat ve Mobilya Sektörleri, Bartın için Turizm ve Ahşap Yat İmalatı Sektörleri, Karabük için Demir-Çelik ve Turizm Sektörleri belirlenen öncelikli sektörlerdir.

Belirlenen 6 adet sektörün rekabet analizi için “Porter’in Elmas Modeli” kullanılmıştır. Sektörler Firma Stratejisi ve Rekabet Yapısı, Girdi Koşulları, Talep Koşulları, İlgili ve Destekleyici Sektörler/ Kurumlar ve Devlet olmak üzere 5 ana başlık altında analiz edilmiştir. Gerçekleştirilen sayısallaştırılmış Porter Elmas Modeli Analizi sonucunda belirlenen 6 adet öncelikli sektörün rekabetçilik skorları aşağıdaki gibidir. Bu skorlar değerlendirilirken sektörlerin illerindeki diğer sektörlerle göre mevcut durumları ve kümelenme potansiyelleri açısından değerlendirilerek öncelikli sektör olarak belirlendikleri unutulmamalıdır. 0-20 Rekabet Gücü Yok; 20-40 Düşük Rekabet Gücü; 40-60 Rekabetçi; 60-80 Yüksek Rekabet Gücü; 80-100 Ezici Rekabet Gücü

Türkiye, Dünyanın en büyük 17 ekonomisi arasında yer almakta, artan dış ticaret hacmi ve ekonomik performansı ile de her geçen gün öne çıkmaktadır.

Tablo 2: Sektör Rekabet Gücü Performansları

İl	Sektör	Rekabetçilik Skoru
Zonguldak	Makine İmalat Sektörü	25
Zonguldak	Mobilya Sektörü	27
Bartın	Turizm Sektörü	30
Bartın	Ahşap Yat İmalatı Sektörü	33
Karabük	Demir-Çelik Sektörü	27
Karabük	Turizm Sektörü	33

Türkiye’nin önümüzdeki yıllarda iddialı hedefleri vardır; Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlayacağımız 2023 senesinde ihracatımızın 500 milyar ABD doları olması ve dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında yer almak, bu hedefler arasındadır. Bu hedefler iddialı olmakla birlikte, ülkemizin hedeflediği rekabetçi ve ihracata dayalı büyüme stratejileri doğrultusunda sistemli çalışma, doğru stratejilerin tespit edilmesi, yaratıcı insan kaynağının geliştirilmesi ve yenilikçi ürün geliştirme-üretim-pazarlama yönetimiyle başarılabilecek niteliktedir. Sektörlere yönelik strateji geliştirme çalışmaları da ilgili Bakanlıklarca gerçekleştirilmekte, sektör paydaşlarıyla paylaşılmaktadır. TR81 Düzey-2 Bölgesindeki sektörlerin geliştirilmesine yönelik ortak strateji alanları belirlenirken de tüm stratejilerin kesiştiği 4 ana alan tanımlanmış ve Eylem Planı bu alanlar üzerine şekillendirilmiştir. 4 ana alan:

- İnovasyon,
- Rekabetçilik,
- İşbirliği Ağı Yönetimi,
- Uluslararasılaşma/Bölgelerarasılaşma

TR81 Düzey-2 Bölgesindeki öncelikli sektörlerin geliştirilmesine yönelik toplam 19 adet eylem tanımlanmıştır. Eylemler öncelikli sektörlerle göre, ortak rekabet alanlarına göre ve öncelik seviyelerine göre sınıflandırılmıştır. TR81 Bölgesinde, her sektörde karşılaşılan ana sorun olan “sektör paydaşlarının yetersizliği” nedeniyle Eylem Planındaki tüm eylemlerin sorumlulukları tanımlanmamış, BAKKA için proaktif roller öngörülmüştür.

Genel olarak; analiz edilen tüm sektörlerin düşük rekabetçi profiller çizmeleri neticesinde Eylem Planı, temel yönetsel yetenekler geliştirme, ihracatı artırma, kurumsallaşma ve eğitim ve bölgede sektörlere ilişkin markalaşma gibi alanlarda tasarlanmıştır. Aynı zamanda; mevcut sektörlerin yenilenmesi; ürün – süreç inovasyonlarının gerçekleştirilmesi sürecinde önemli avantajlar getirecek “kilit kolaylaştırıcı sektör” olarak yazılım/bilişim sektörünün geliştirilmesi gibi öneriler sunulmaktadır.

Önerilen eylemlerin, öncelik seviyelerinin belirlenmesinde; sektörün/bölgenin gelişimine etkisi, kapsayıcılığı ve diğer bölgelerde uygulanarak başarılı olması kriterleri göz önüne alınmıştır. Bu bağlamda eylemlerin uygulamaya geçirilmesine, öncelik seviyesi yüksek eylemlerden başlanması önerilmektedir.

Üretim ya da hizmet sektörü farketmeksizin, her sektörde; işbirliği ve iletişim sorunu en sıklıkla karşılaşılan sorun olması nedeniyle, Eylem Planının gerçekleştirilmesi sürecinde; tüm sektör firmaları ve paydaşlarının yer alacağı, sektör birliği/platformlarının aktive edilmesi önemlidir. Çoğu Eylem, bazı Bakanlıklar ve kamu kurum/kuruluşlarıyla iyi iletişim ve işbirliği ortamı yaratılarak Bölgeye taşınabilecek somut projeler içermektedir. Bu nedenle BAKKA’nın iyi iletişimci ve işbirlikçi yapısını güçlendirmesi ve görünürlüğünü/ itibarını artırarak sürdürmesi önerilmektedir.

METODOLOJİ

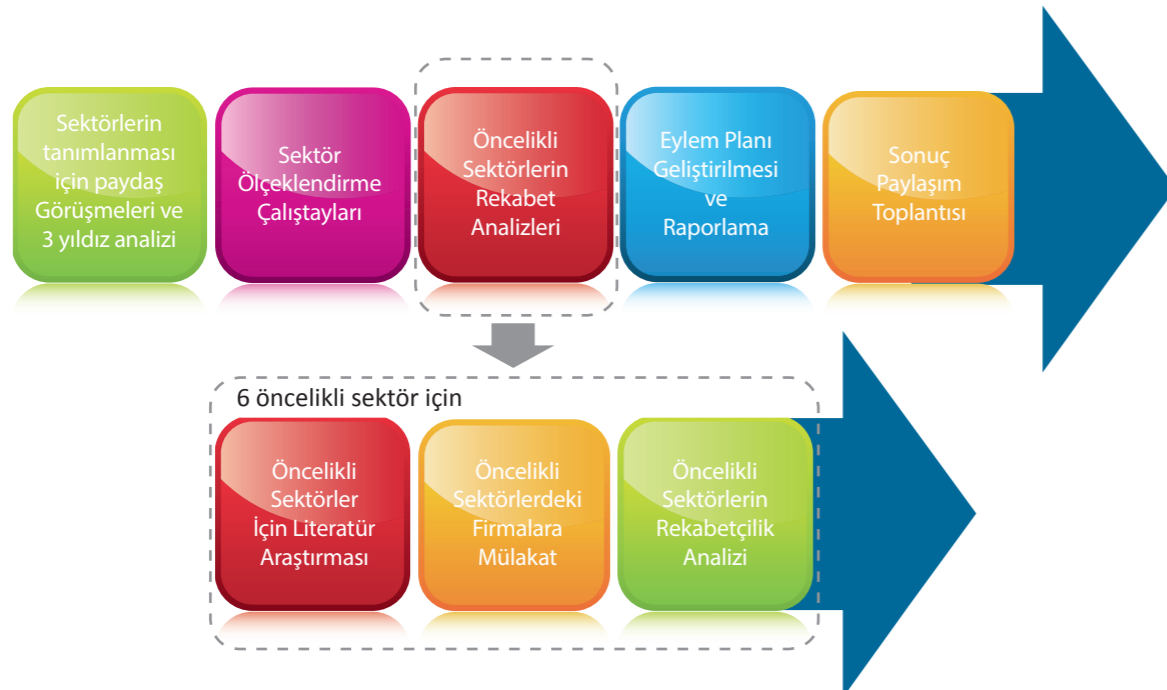
Sektörlerin tanımlanması ve önceliklendirilmesi konusunda, karar vericilerin kullanabilecekleri farklı yaklaşımlar mevcuttur. Bu yaklaşımlar arasında en sıklıkla kullanılan nitel analizler olan masabaşı çalışmaları, uzman ve paydaş görüşmeleri üzerine karar verilmesidir. Bu görüşmeler ve araştırmalarla hedeflenen; büyüme potansiyeli yüksek olan, bölge dışı satış ve ihracat yetenekleriyle bölge ekonomisi için önemli, sağladığı istihdam ya da nitelikli istihdam, teknoloji ya da diğer yetenekleri nedeniyle katma değer oluşturan sektörleri tespit etmektir. Bu analizlerin avantajı kümeler için güçlü ya da zayıf yönlerin tespit edilebilmesi, küme için kritik önem taşıyan kurumların ve iletişim ağlarının tespitinin sağlanması, değer zinciri için kritik aktörleri tespit etmesi, inovasyon ya da rekabet konusunda kamu ya da özel kuruluşlardan beklentilerin açıkça ortaya konabilmesidir. Ancak oldukça zaman alıcı ve uzmanlık gerektiren bu süreçlerin iyi yönetimi ve moderasyon kritik başarı faktörü olarak öne çıkmaktadır. Bu tür analizlerin dezavantajı da analizlerin kısa sürede güncelliğini yitirmesidir.

Diğer analiz yöntemi ise nicel analizlerdir. Bunlar, potansiyel kümelerin ortaya koyacakları etkileri, henüz kümelenme çalışmaları başlatılmadan, istatistiksel

olarak analiz etmeye dayalı ekonomik modellemelerdir. Bu analizler için istihdam, ciro, ihracat vb veriler gerekir. Ancak nicel analizlerin de bazı dezavantajları vardır. En önemli sıkıntı analiz için gerekli verilerin temin edilmesinde yaşanmaktadır. Her kurumun tasnif sistemindeki farklılıklar nedeni ile sektörel veriler net olarak tanımlanamamaktadır. Ayrıca analizler sektörlerin “mevcut durumu” üzerinden yapılmakta olup, yeni ortaya çıkan, potansiyeli yüksek sektörler (emerging sectors) gündeme gelememektedir.

TR81 Düzey-2 Bölgesi’ndeki sektörlerin tanımlanması ve önceliklendirilmesi için nitel ve nicel analiz yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Örneğin Sektörlerin tanımlanması için nicel bir analiz yöntemi olan 3 Yıldız Analizi kullanılmış ve nitel bir analiz yöntemi ile 3 Yıldız Analizinin güvenilirliğini artırmak için paydaş mülakatları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda TR81 Düzey-2 Bölgesindeki her il için 3 Yıldız Analizleri gerçekleştirilmiş ve 11 adet paydaş görüşmesi yapılmıştır. Paydaşlar olarak illerdeki sektör envanterini tutan kuruluşlar tercih edilmiştir. Bunlar illerdeki ve ilçelerdeki Sanayi ve Ticaret Odaları ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri’dir.

Şekil 1: TR81 Düzey-2 Bölgesi Sektör Tanımlama, Önceliklendirme ve Rekabet Analizi Çalışması Metodolojisi

3 Yıldız Analizi; kümelerin tanımlanması için büyüklük, baskınlık ve uzmanlaşma başlıklarındaki sayısal analizleri önerir. Bu yöntem Avrupa’da Cluster Observatory Projesi’nde de önerilmiş bir sayısal analiz yöntemidir. Analiz genellikle istihdam sayıları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Pratikte analizlere küme üyesi firma sayıları da eklenmiştir; bunun amacı bölgede bir büyük ölçekli şirketin varlığına bağlı olarak belirlenecek uzmanlaşma ya da büyüklüğün yanıltıcı olacağıdır. Bu analiz NACE kodlarına atanmış sektörel kümelenmelerin uzmanlaşma için yeterli yığılma sağlayıp sağlayamadıklarını değerlendirir.

3 başlık Cluster Observatory tarafından aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

- **Büyüklük:** Sektörün sağladığı istihdamın Avrupa istihdamıyla karşılaştırılmasıdır. Bölgesel analizlerde kümenin sağladığı istihdam, bir üst bölgede aynı sektörün sağladığı istihdamla karşılaştırılmasıdır. Örneğin Manisa’daki bir kümenin istihdamı Türkiye istihdamıyla karşılaştırılmalıdır. Bu durumda bir eşik oran belirlenmeli ve o eşik geçen sektörler “büyük” kabul edilerek yıldız alınmalıdır. Cluster Observatory’de bu oran %10 olarak belirlenmiştir.
- **Baskınlık:** Bu sefer, kümenin bölgede sağladığı istihdam bölgedeki genel istihdam sayısına oranlanır. Bir sektörün baskın olarak değerlendirilmesi ve yıldız alınabilmesi için belirlenen eşik oranı geçmesi gereklidir. Bu oran Cluster Observatory’de %10’dur.
- **Uzmanlaşma:** Sektörün belli bir bölgede yoğunlaşma derecesidir. Uzmanlaşma katsayısı belirlenirken, sektörün bölgedeki istihdamının bölgedeki toplam istihdama oranının, sektörün ülkedeki istihdamının ülkedeki toplam istihdama oranına bölündüğünde elde edilen sayıdır.

3 Yıldız Analizi, istihdam verilerine ek olarak ciro, ihracat, firma sayısı verileri üzerinden de gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada 3 Yıldız Analizi için Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüklerindeki Sanayi Sicil Envanteri kullanılmıştır.

Sektörlerin önceliklendirilmesi için kullanılan yöntem ise Ekonomi Bakanlığı tarafından yayınlanan “Kümelerin Tanımlanması ve Önceliklendirilmesi Kılavuzu”ndan alınan “Sektör Seçim Matrisi”dir. Sektörlerin önceliklendirilmesi için kullanılan bu nicel analiz yöntemi yine illerdeki tüm paydaşların katıldığı Sektör Önceliklendirme Çalışmaları ile desteklenmiştir.

Sektör Seçim Matrisi, illerdeki tüm sektörleri iki eksenle değerlendirmektedir. Bunlar “Sektörün Mevcut Durum Performansı” ve “Sektörün Kümelenmeye Uygunluğu”dur. Sektörün mevcut durum performansını belirlemek için aşağıdaki bileşenler kullanılmıştır.

- **Ciro:** Sektörlerde faaliyet gösteren firmaların cirolarının büyüklüğü değerlendirilmiştir.
- **İstihdam:** Sektörler, bölgelerine sağladığı istihdam sayısı ve buna ek olarak istihdamın niteliği baz alınarak değerlendirilmiştir.
- **Katma değer:** Sektörlerdeki firmaların karlılık oranları baz alınarak değerlendirilmiştir.
- **İhracat:** Sektörlerin yaptıkları ihracat baz alınarak yapılan değerlendirilmiştir. Bu kriterin uygulanmasındaki en önemli sorun dolaylı ihracatın, ihracat olarak değerlendirilmesi konusundadır. Dolaylı ihracat verileri konusundaki belirsizlikler nedeni ile değerlendirme direkt ihracat verileri üzerinden yapılmıştır.
- **Firma sayısı (yığın büyüklüğü):** Sektörler firma sayısı açısından karşılaştırılmıştır.

Sektörün kümelenmeye uygunluğunu belirlemek için aşağıdaki bileşenler kullanılmıştır.

- **Aktörler ve firmalar arasındaki işbirliği:** Sektörler; firmalar arasındaki işbirliği ve firmalarla destekleyici kurumlar (üniversite, oda vb) arasındaki işbirliği seviyesi baz alınarak değerlendirilmiştir.
- **İşbirliği kuruluşunun varlığı:** Sektörler, kümelenme sürecini başlatacak veya hızlandıracak bir işbirliği kuruluşunun varlığı açısından değerlendirilmiştir.
- **Değer/tedarik zinciri:** Sektörlerdeki değer ve tedarik zincirinin bölgedeki varlık seviyesi değerlendirilmiştir.
- **Sektör bilgisi:** Yerel otoritelerin sektörle ilgili bilgi seviyesi değerlendirilmiştir.
- **UR-GE’ye uygunluk:** Kümeyi hızlı şekilde ortak faaliyetlere taşıması ve uzun süreli elastik bir destek programı olması nedeni ile sektörün Ekonomi Bakanlığı’nın UR-GE desteğine uygunluğu değerlendirilmiştir.

Bu çalışma sonucunda sektör seçim matrisleri oluşturulmuş ve bölgesel paydaşların katıldığı Sektör Önceliklendirme Çalışmaları ile TR81 Düzey-2 Bölgesindeki her il için iki adet olmak üzere toplam altı adet öncelikli sektör belirlenmiştir.

Belirlenen öncelikli sektörlerin rekabet analizi için Porter'ın Elmas Modeli kullanılmıştır. Bu model, ülkemizde de oldukça bilinen ve kullanılan bir modeldir. Bu modelin bileşenlerini aşağıda verilmektedir.

Girdi koşulları: İnsan kaynakları, fiziki altyapı, bilgi kaynakları, sermaye ve diğer altyapı unsurları gibi unsurlardır. Küme üyesi firmalar için sağlanan girdinin etkinliği, kalitesi ve uzmanlaşma düzeyi firmaların rekabetçi yeteneklerini geliştirmelerinde kritik önem taşır. Bu tür bir analizde kümenin rekabetçiliğinin girdi koşullarına (örneğin arazi, insan kaynağı, konum gibi) bağlılığının derecesi, sektörün bağımlı olduğu girdiler ve işçilik maliyetlerinin rekabetçilik üzerindeki etkileri, fiziksel altyapı, ulaşım ve lojistik imkanları, teknoloji ve donanım altyapısı, bilgi altyapısı gibi unsurları değerlendirilir.

Talep koşulları: İç talep, dış talep, potansiyel pazarlar, talebin sürekliliği, talebin niteliği, kullanıcının(müşterinin) seçiciliği başlıkları altında derleyebileceğimiz talep koşullarının etkileri incelenir. Bu unsurların miktarı, sürekliliği, işletmeyi yenilenme ve gelişmeye itici niteliği, kamu alımları, belgelendirme, standart ve spesifikasyonların tutturulması zorunluluğu gibi birçok unsur değerlendirilir. Talep koşulları analiz edilirken inovasyon süreci için kritik girdiler sunan sofistike müşterilerin varlığı ve firmalarla/kümeyle etkileşim seviyesi, sektör ürün/hizmetlerine küresel bazda talebin artış yada azalış eğilimi, özellikle ihracat pazarlarından kümeye sağlanan geribildirimler de dikkate alınır.

İlgili ve destekleyici aktörler/ sektörler; uluslararasılaşma ve inovasyonla ilgili aktörler veya sektörün girdi sağladığı veya sektöre girdi sağlayan sektörlerdir. Örneğin girdi maliyetlerinin azaltılması, süreç iyileştirme sağlanması, inovasyon zincirindeki diğer işletmelerin inovasyon yapma konusunda motive edilmesini sağlayan kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri bu başlık altında değerlendirilir. Küme üyesi firmalar arasındaki iletişimin nasıl düzenlendiği, firmalara ve kümeye gerek ihracatı geliştirme, gerek uluslararasılaşma ve gerekse inovasyon konusunda destek faaliyeti gösteren kurum ve kuruluşların tümü bu başlık altında analiz edilir. Firmaların tedarik zincirindeki unsurların varlığı ve rekabet yeteneğine katkı düzeyleri incelenir,

ayrıca sektördeki ilerlemelerin değer zincirinin hangi unsurundan kaynaklandığı ya da hangi değer zinciri aktörünün yeterli performans gösterememesi nedeniyle sektörün ilerlemesini engellediği gibi konular da dikkate alınır.

Firma stratejisi ve rekabet yapısı: Firmaların kurulma nedenleri, kendilerine belirledikleri amaç ve nasıl yönetildikleri rekabet açısından önemlidir. Buldukları çevrede "rekabet" olması, firmaların rekabet yeteneklerini geliştirip inovatif olmaya iteceğinden önemlidir. Bu başlık altında değerlendirilen unsurlara örnek olarak bölgesel şartlar, sektörde faaliyet gösteren diğer firmaların yapısı, yerli-yabancı sermaye, kurumsallıkları, yönetsel yetenekleri, inovasyon kapasiteleri ve rekabete yaklaşımları verilebilir.

Devlet: Yukarıda sayılan dört koşulu da etkiler. Sektörün rekabetçiliğini ya da inovasyonculuğunu etkileyen ve dış kaynaklı tüm faktörler bu başlık altında değerlendirilir; örneğin döviz politikası, bürokrasi, teşvikler, rekabet gücünü etkileyen vergilendirme sistemi, sektörde köklü değişimler gerektiren süreçler (örneğin AB üyelik süreci gibi).

Öncelikli sektörlerin rekabetçilik analizleri yapılırken sektörlerin rekabet güçlerini aynı skala üzerinde karşılaştırabilmek amacı ile Porter'ın Elmas Modelinde tanımlanan her bileşen standart alt başlıklara ayrılmış ve her öncelikli sektörde aynı standart alt başlıklar sorgulanmıştır. Standart alt başlıkların önemi her sektör için farklı olduğundan (özellikle hizmet sektörleri ile üretime dayalı sektörler arasında) ağırlıklandırma yapılmış ve sektörlerin rekabetçilik skorları elde edilmiştir.

Öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren firmaların rekabet güçlerinin artırılması ve ortaklaşa rekabet ile rekabet avantajı elde edilmesi amacı ile raporun son bölümünde yer alan eylem planı hazırlanmıştır. Eylem planı hazırlanırken "Kümeler için Ortak Rekabet Alanları Stratejisi Raporu"nda tanımlanan dört ortak rekabet alanı, ortak eylem alanları olarak belirlenmiştir. Eylemler; "küme yönetimi", "rekabetçilik", "inovasyon" ve "uluslararasılaştırma / bölgelerarasılaştırma" alanlarında kategorize edilmiştir. Ortak strateji alanlarına ek olarak her eylem, ilgili olduğu öncelikli sektör ve öncelik seviyesine göre de kategorize edilmiştir.

Önerilen eylemlerin, öncelik seviyelerinin belirlenmesinde; sektörün/bölgenin gelişimine etkisi, kapsayıcılığı ve diğer bölgelerde uygulanarak başarılı olması kriterleri göz önüne alınmıştır.

SEKTÖRLERİN TANIMLANMASI

3 Yıldız Analizi

3 Yıldız Analizi; sektörlerin tanımlanması için büyüklük, baskınlık ve uzmanlaşma başlıklarındaki sayısal analizleri önerir. Bu yöntem Avrupa'da Cluster Observatory Projesi'nde de önerilmiş bir sayısal analiz yöntemidir. Analiz genellikle istihdam sayıları üzerinden gerçekleştirilmektedir. Pratikte analizlere küme üyesi firma sayıları da eklenmiştir; bunun amacı bölgede büyük ölçekli bir şirketin varlığına bağlı olarak belirlenecek uzmanlaşma ya da büyüklüğün yanıltıcı olacağıdır. Bu analizde NACE kodlarına atanmış sektörlerin uzmanlaşma için yeterli yığılma sağlamayı sağlayıp sağlayamadıkları değerlendirilir.

3 başlık Cluster Observatory tarafından aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

■ **Büyüklük:** Sektörün sağladığı istihdam'ın Avrupa istihdamıyla karşılaştırılmasıdır. Bölgesel analizlerde kümenin sağladığı istihdam, bir üst bölgede aynı sektörün sağladığı istihdamla karşılaştırılmasıdır. Örneğin Manisa'daki bir sektörün istihdamı Türkiye istihdamıyla karşılaştırılmalıdır. Bu durumda bir eşik oran belirlenmeli ve o eşik geçen sektörler "büyük" kabul edilerek yıldız almalıdır. Cluster Observatory'de bu oran %10 olarak belirlenmiştir.

■ **Baskınlık:** Bu sefer, kümenin bölgede sağladığı istihdam bölgedeki genel istihdam sayısına oranlanır. Bir sektörün baskın olarak değerlendirilmesi ve yıldız olabilmesi için belirlenen eşik oranı geçmesi gereklidir. Bu oran Cluster Observatory'de %10'dur.

■ **Uzmanlaşma:** Sektörün belli bir bölgede yoğunlaşma derecesidir. Uzmanlaşma katsayısı belirlenirken, sektörün bölgedeki istihdamının bölgedeki toplam istihdama oranının, sektörün ülkedeki istihdamının ülkedeki toplam istihdama oranına bölündüğünde elde edilen sayıdır. (yerellik katsayısı – LQ)

3 Yıldız Analizi, istihdam verilerine ek olarak ciro, ihracat, firma sayısı verileri üzerinden de gerçekleştirilebilir. TR81 Bölgesi için gerçekleştirilen analizde, sektörlerin Mayıs 2012 tarihli Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca hazırlanan 81 İl Durum Raporu göstergeleri kullanılmıştır. (T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürü, 2012)

ZONGULDAK İÇİN 3 YILDIZ ANALİZİ

Tablo 3: Zonguldak 3 Yıldız Analizi

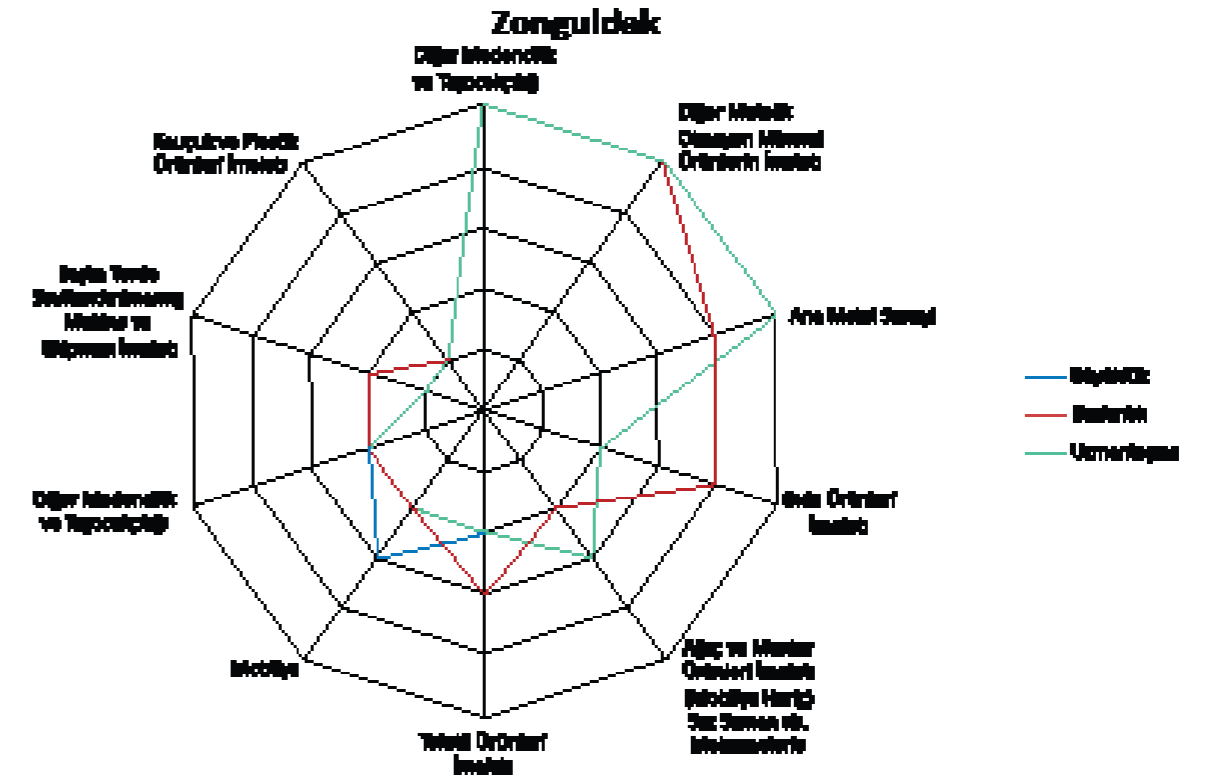
Sektör	Toplam Puan Max 15	Zonguldak'taki Firma Sayısı	Türkiye'deki Firma Sayısı	Büyüklik	Puan	Baskınlık	Puanı	Uzmanlaşma	Puanı
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	15	53	3862	1,37	5	23,04	5	4,31	5
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	15	46	3982	1,16	5	20,00	5	3,63	5
Ana Metal Sanayi	14	39	3143	1,24	5	16,96	4	3,90	5
Gıda Ürünleri İmalatı	8	37	10642	0,35	2	16,09	4	1,09	2
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı (Mobilya Hariç), Saz Saman vb Malzemelerle Örülerek Yapılan Ürünlerin İmalatı	8	15	2367	0,63	3	6,52	2	1,99	3
Tekstil Ürünleri İmalatı	7	25	8165	0,31	2	10,87	3	0,96	2
Mobilya	7	12	2844	0,42	3	5,22	2	1,33	2
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	6	17	3862	0,44	2	7,39	2	1,38	2
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı	4	15	6384	0,23	1	6,52	2	0,74	1
Kauçuk ve Plastik Ürünleri İmalatı	3	8	4908	0,16	1	3,48	1	0,51	1

Yukarıdaki analizde 3 Yıldız alan sektör bulunmadığı için sektörlerin puanları bölge içi puanların segmentasyonu ile verilmiştir. Şöyle ki:

Tüm eksenlerde en yüksek puan alan sektöre 5 verilerek diğer sektörler göreceli puanlanmıştır:

Büyüklik		Baskınlık		Uzmanlaşma	
0 - 0,27	1	0 - 4,6	1	0 - 0,86	1
0,27 - 0,54	2	4,6 - 9,2	2	0,86 - 1,72	2
0,54 - 0,81	3	9,2 - 13,8	3	1,72 - 2,58	3
0,81 - 1,05	4	13,8 - 18,4	4	2,58 - 3,44	4
1,05 - 1,37	5	18,4 - 23,04	5	3,44 - 4,3	5

Şekil 2: Zonguldak 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz

BARTIN İÇİN 3 YILDIZ ANALİZİ

Tablo 4: Bartın 3 Yıldız Analizi

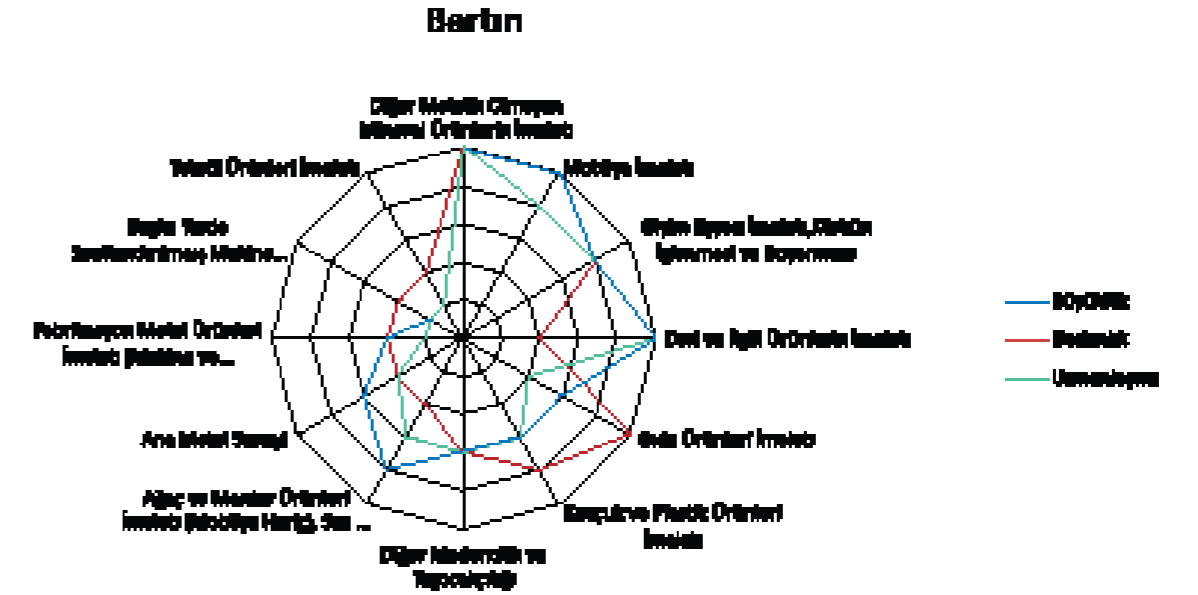
Sektör	Toplam Puan Max 15	Bartın'daki Firma Sayısı	Türkiye'deki Firma Sayısı	Büyükük	Puan	Baskınlık	Puanı	Uzmanlaşma	Puanı
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	15	17	3982	0,43	5	14,41	5	2,62	5
Mobilya İmalatı	13	11	2844	0,39	5	9,32	4	2,37	4
Giyim Eşyası İmalatı, Kürkün İşlenmesi ve Boyanması	12	13	4329	0,30	4	11,02	4	1,84	4
Deri ve İlgili Ürünlerin İmalatı	12	7	1456	0,48	5	5,93	2	2,95	5
Gıda Ürünleri İmalatı	10	18	10642	0,17	3	15,25	5	1,04	2
Kauçuk ve Plastik Ürünleri İmalatı	10	11	4908	0,22	3	9,32	4	1,37	3
Diğer Madencilik ve Taşocaklığı	9	9	3862	0,23	3	7,63	3	1,43	3
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı (Mobilya Hariç), Saz Saman vb Malzemelerle Örülerek Yapılan Ürünlerin İmalatı	9	6	2367	0,25	4	5,08	2	1,55	3
Ana Metal Sanayi	7	5	3143	0,16	3	4,24	2	0,97	2
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı (Makine ve Techizatı Hariç)	5	6	6494	0,09	2	5,08	2	0,57	1
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı	4	4	6384	0,06	1	3,39	2	0,38	1
Tekstil Ürünleri İmalatı	4	6	8165	0,07	1	5,08	2	0,45	1

Yukarıdaki analizde 3 Yıldız alan sektör bulunmadığı için sektörlerin puanları bölge içi puanların segmentasyonu ile verilmiştir. Şöyle ki:

Tüm eksenlerde en yüksek puan alan sektöre 5 verilerek diğer sektörlerin göreceli puanlanmıştır:

Büyükük		Baskınlık		Uzmanlaşma	
0 - 0,08	1	0 - 3,05	1	0 - 0,6	1
0,08 - 0,16	2	3,05 - 6,1	2	0,6 - 1,2	2
0,16 - 0,25	3	6,1 - 9,15	3	1,2 - 1,8	3
0,25 - 0,33	4	9,15 - 12,2	4	1,8 - 2,4	4
0,33 - 0,43	5	12,2 - 15,25	5	2,4 - 3,0	5

Şekil 3: Bartın 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz

KARABÜK İÇİN 3 YILDIZ ANALİZİ

Tablo 5: Karabük 3 Yıldız Analizi

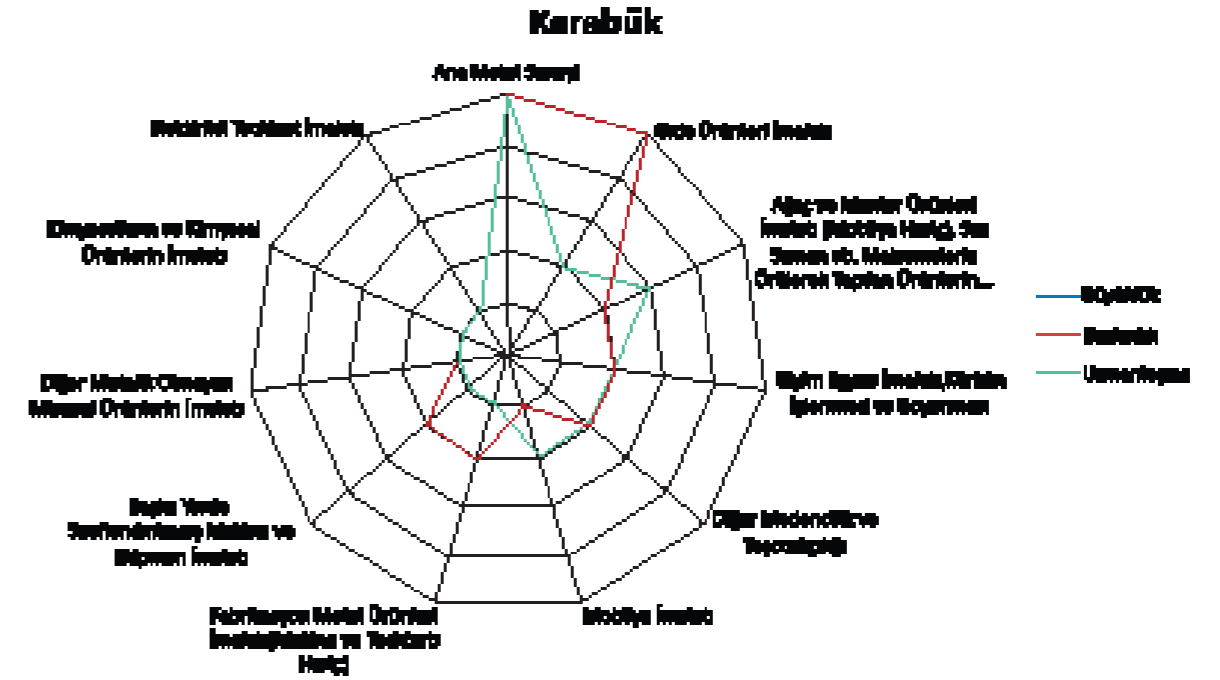
Sektör	Toplam Puan Max 15	Karabük'teki Firma Sayısı	Türkiye'deki Firma Sayısı	Büyüklik	Puan	Baskınlık	Puanı	Uzmanlaşma	Puanı
Ana Metal Sanayi	15	35	3143	1,11	5	20,71	5	4,76	5
Gıda Ürünleri İmalatı	9	35	10642	0,33	2	20,71	5	1,41	2
Ağaç ve Mantar Ürünleri İmalatı (Mobilya Hariç), Saz Saman vb Malzemelerle Örülerek Yapılan Ürünlerin İmalatı	8	14	2367	0,59	3	8,28	2	2,53	3
Giyim Eşyası İmalatı, Kürkün İşlenmesi ve Boyanması	6	14	4329	0,32	2	8,28	2	1,38	2
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı	6	12	3862	0,31	2	7,10	2	1,33	2
Mobilya İmalatı	5	7	2844	0,25	2	4,14	1	1,05	2
Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı (Makine ve Techizatı Hariç)	4	12	6494	0,18	1	7,10	2	0,79	1
Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipman İmalatı	4	8	6384	0,13	1	4,73	2	0,54	1
Diğer Metalik Olmayan Mineral Ürünlerin İmalatı	3	7	3982	0,18	1	4,14	1	0,75	1
Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı	3	7	3323	0,21	1	4,14	1	0,90	1
Elektrikli Techizat İmalatı	3	4	2105	0,19	1	2,37	1	0,81	1

Yukarıdaki analizde 3 Yıldız alan sektör bulunmadığı için sektörlerin puanları bölge içi puanların segmentasyonu ile verilmiştir. Şöyle ki:

Tüm eksenlerde en yüksek puan alan sektöre 5 verilerek diğer sektörlerin göreceli puanlanmıştır:

Büyüklik		Baskınlık		Uzmanlaşma	
0 - 0,22	1	0 - 4,2	1	0 - 0,95	1
0,22 - 0,44	2	4,2 - 8,4	2	0,95 - 1,9	2
0,44 - 0,66	3	8,4 - 12,6	3	1,9 - 2,85	3
0,66 - 0,88	4	12,6 - 16,8	4	2,85 - 3,80	4
0,88 - 1,11	5	16,8 - 21	5	3,80 - 4,76	5

Şekil 4: Karabük 3 Yıldız Analizi, Ağırlıklandırılmış Analiz

İHRACAT KARŞILAŞTIRMALARI:

TİM verilerine göre ihracatta öne çıkan sektörlerin tespiti, sektör seçim sürecinde diğerlerine göre daha uluslararasılaşmış ve rekabet konusunda daha iyi beceriler geliştirebilmiş sektörleri ortaya koyması amacıyla kullanılmıştır. Ancak, bölgenin genel olarak

verileri incelendiğinde sektör olarak görülen ihracat performansının sadece 1 ya da 2 işletme tarafından gerçekleştirilen ihracat olması nedeniyle genel sektör performansı açısından yönlendirici olamamıştır.

Tablo 6: Zonguldak'ın Sektörlere Göre İhracat Performansı (Zonguldak'ta yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar

Sektör	2011 (USD)	2012 (USD)	2011 (TL)	2012 (TL)
Çimento cam seramik ve toprak ürünleri	285.924	163.148	477.493	292.035
İklimlendirme sanayii	37.250	41.587	62.208	74.441
Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri	6.436	16.670	10.748	29.839
Deri ve deri mamulleri	16.187	15.718	27.032	28.135
Tekstil ve hammaddeleri	12.004	12.549	20.047	22.463
Makine ve aksamları	6.621	7.570	11.057	13.550
Fındık ve mamulleri	7.712	6.461	12.879	11.565
Çelik	2.177	4.081	3.636	7.305
Savunma ve havacılık sanayii	3.453	2.527	5.767	4.523
Halı	2.323	2.445	3.879	4.377
Ağaç mamülleri ve orman ürünleri	372	305	621	546
Elektrik - elektronik	97	220	162	394
Meyve sebze mamulleri	0	82	0	147
Taşıtlar ve yan sanayi	5	22	8	39
Kuru meyve ve mamulleri	323	9	539	16
Kimyevi maddeler ve mamulleri	0	4	0	7
Demir ve demir dışı metaller	0	4	0	7
Maden ve metaller	155	0	259	0
Hazırgiyim ve konfeksiyon	81	0	135	0
Diğer sanayi ürünleri	51	0	85	0
Su ürünleri ve hayvancılık mamulleri	154	0	257	0

Tablo 7: Bartın'ın Sektörlere Göre İhracat Performansı (Bartın'da yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar

Sektör	2011 (USD)	2012 (USD)	2011 (TL)	2012 (TL)
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	12.716	5.902	21.236	10.565
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	2.169	2.972	3.622	5.320
Demir ve Demir Dışı Metaller	2.516	1.596	4.202	2.857
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	990	1.362	1.653	2.438
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.606	1.250	2.682	2.238
Deri ve Deri Mamulleri	480	885	802	1.584
İklimlendirme Sanayii	585	546	977	977
Tekstil ve Hammaddeleri	33	188	55	337
Makine ve Aksamları	19	125	32	224
Çelik	54	114	90	204
Taşıtlar ve Yan Sanayi	39	75	65	134
Meyve Sebze Mamulleri	37	16	62	29
Gemi ve Yat	0	12	0	21
Elektrik - Elektronik	5	11	8	20
Değerli Maden ve Mücevherat	0	5	0	9
Halı	0	3	0	5
Diğer Sanayi Ürünleri	26	0	43	0
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	19	0	32	0

Tablo 8: Karabük'ün Sektörlere Göre İhracat Performansı (Karabük'te yerleşik şirket verilerine göre) Bin Dolar

Sektör	2011 (USD)	2012 (USD)	2011 (TL)	2012 (TL)
Çelik	187.675	161.290	313.417	288.709
Savunma ve Havacılık Sanayii	0	8.704	0	15.580
Makine ve Aksamları	1.912	3.853	3.193	6.897
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	4.529	3.569	7.563	6.389
İklimlendirme Sanayii	1.098	1.095	1.834	1.960
Deri ve Deri Mamulleri	765	682	1.278	1.221
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	364	296	608	530
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	73	283	122	507
Elektrik - Elektronik	771	199	1.288	356
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	85	153	142	274
Zeytin ve Zeytinyağı	76	145	127	260
Kuru Meyve ve Mamulleri	19	132	32	236
Meyve Sebze Mamulleri	6	98	10	175
Maden ve Metaller	31	91	52	163
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	7	56	12	100
Tekstil ve Hammaddeleri	8	29	13	52
Taşıtlar ve Yan Sanayi	63	25	105	45
Demir ve Demir Dışı Metaller	17	17	28	30
Yaş Meyve ve Sebze	0	8	0	14
Fındık ve Mamulleri	1	1	2	2

TANIMLANAN SEKTÖRLER

Bu çalışmalara göre TR81 illerinde faaliyet gösteren sektörler:

Zonguldak

Demir - Çelik	Sac Levha
	Metal İşleme
	Boru/Profil İmalatı
	Çelik Konstrüksiyon
Toprak - Seramik Ürünleri	Tekstil
	Mobilya
	Plastik/Kauçuk İmalatı
	Makine İmalat
	Parke Taşı
	Kiremit
	Vitrifiye Ürünleri
	Kömür
	Gemi İnşa
	Ağaç-Orman Ürünleri
	Kağıt
	Fındık
	Turizm
	Lojistik
	Arıcılık/Bal

Bartın

Tekstil
Mobilya
Ağaç ve Orman Ürünleri
Çimento
Seramik
Mermer/Madencilik
Ahşap yat/tekne
Ayakkabı/Saya
Plastik/Kauçuk
Turizm
Lojistik
Organik Tarım
Tel Kırma/Elişi Ürünler

Karabük

Turizm
Demir-Çelik
Lokum-Şekerleme
Orman Ürünleri
Seracılık
Makine imalat
Hazır giyim
Arıcılık
Eğitim

SEKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

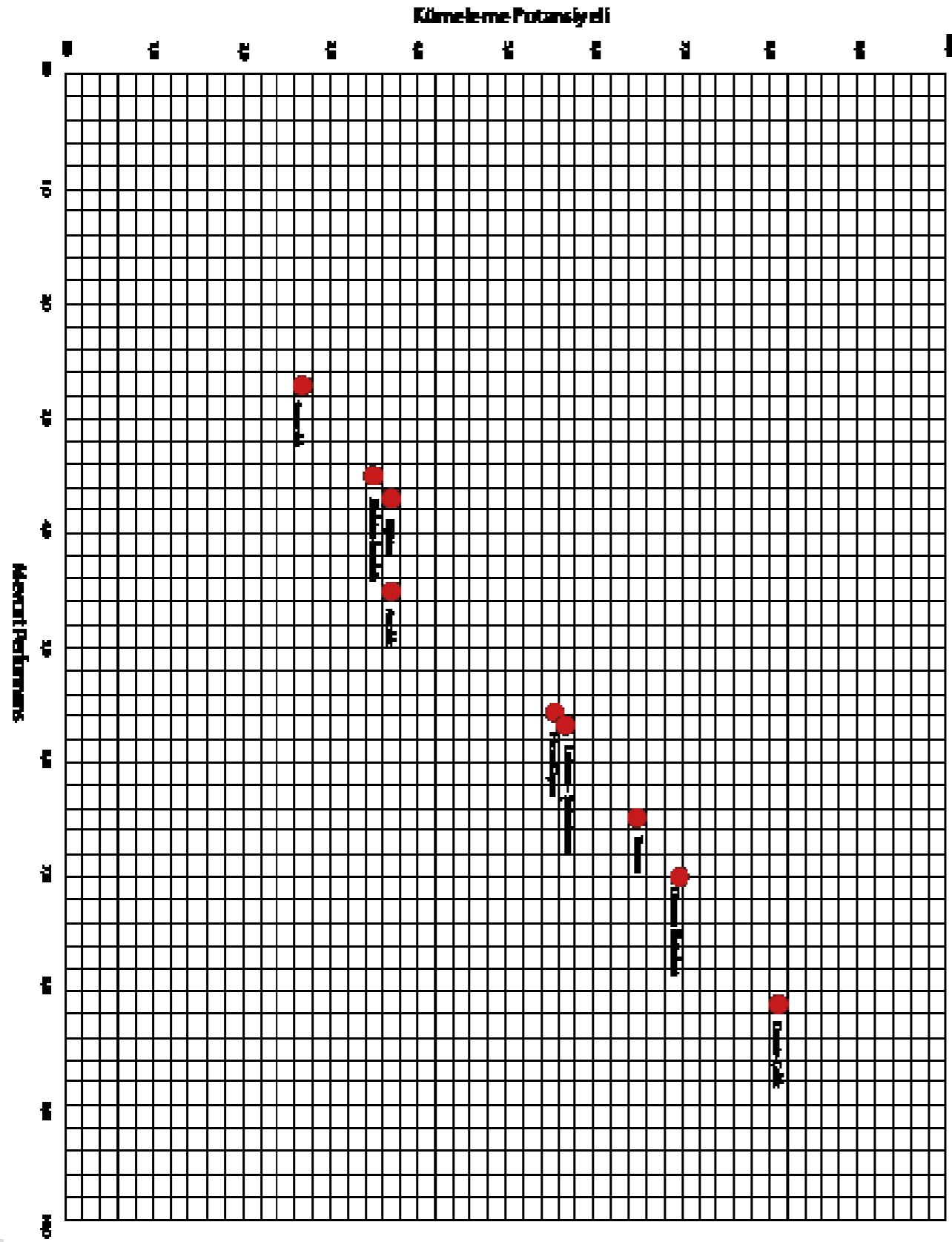
Sektör Seçim Matrisi, bölgedeki tüm sektörleri iki eksende değerlendirmektedir. Bunlar "Sektörün Mevcut Durum Performansı" ve "Sektörün Kümelenmeye Uygunluğu"dur. Sektörün mevcut durum performansını belirlemek için aşağıdaki bileşenler kullanılmaktadır.

- **Ciro:** Bölgedeki sektörlerde faaliyet gösteren firmaların ciro bazında büyüklükleri dikkate alınarak yapılan değerlendirmedir.
- **İstihdam:** Sektörlerin bölgede sağladığı istihdam sayısı ve buna ek olarak istihdamın niteliği baz alınarak yapılan değerlendirmedir.
- **Katma değer:** Sektörlerdeki firmaların karlılık oranları baz alınarak yapılan değerlendirmedir. Firmaların kar oranı ve katma değer bakımından sektörlerin değerlendirilmesi için uzman desteği alınması önerilmektedir.
- **İhracat:** Sektörlerin yaptıkları ihracat baz alınarak yapılan değerlendirmedir. Bu kriterin uygulanmasındaki en önemli sorun dolaylı ihracatın, ihracat olarak değerlendirilmesi konusundadır. Dolaylı ihracat verileri konusundaki belirsizlikler nedeni ile değerlendirmenin direkt ihracat verileri üzerinden yapılması önerilmektedir.
- **Firma sayısı (yığın büyüklüğü):** Sektörler firma sayısı açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca mümkün olduğu takdirde sektörel bazda Türkiye'deki yığın büyüklüğü ile de karşılaştırma yapılmalıdır.
- Sektörün kümelenmeye uygunluğunu belirlemek için aşağıdaki bileşenler kullanılmaktadır.

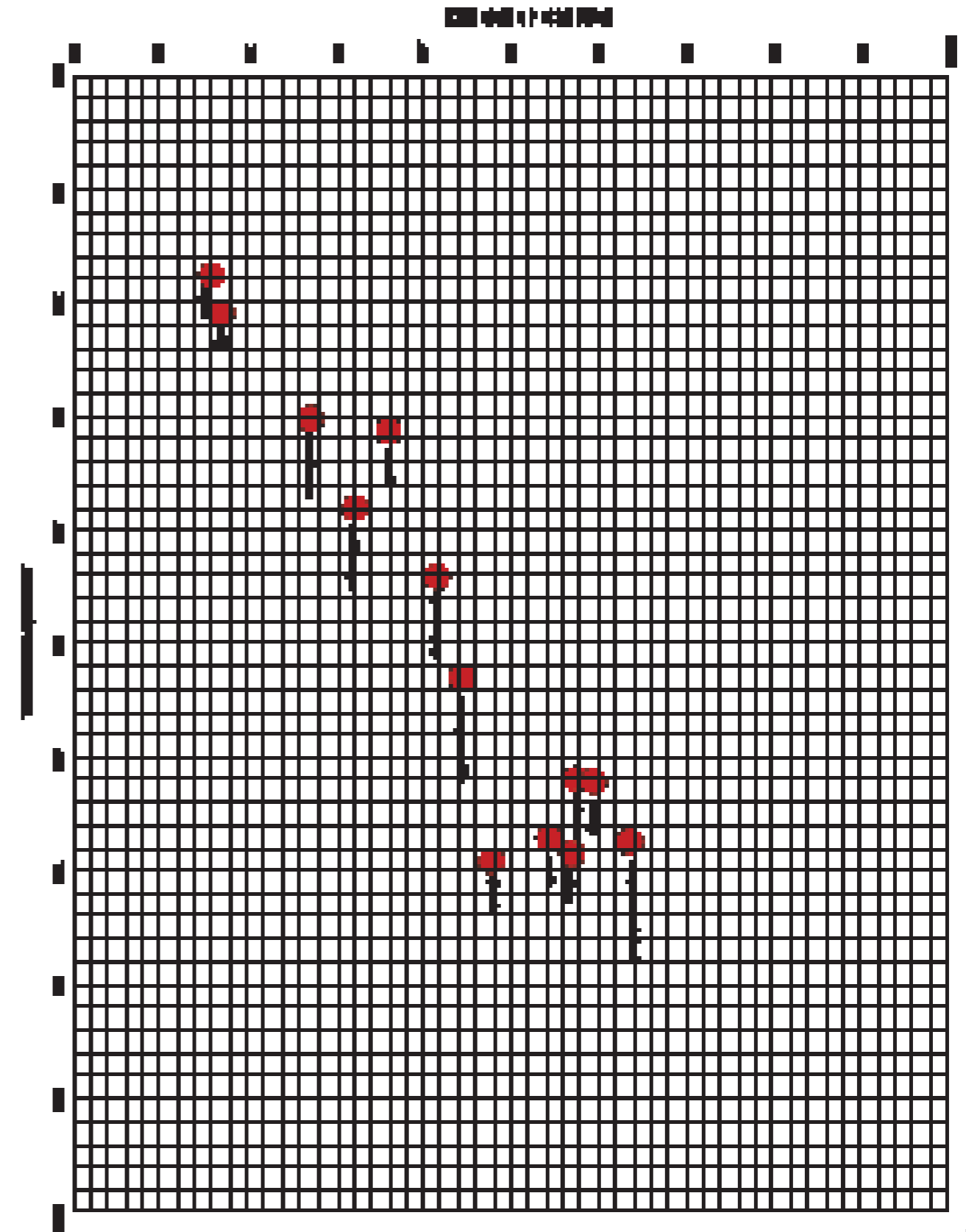
- **Aktörler ve firmalar arasındaki işbirliği:** Sektörler; firmalar arasındaki işbirliği ve firmalarla destekleyici kurumlar (Üniversite, oda vb) arasındaki işbirliği seviyesi baz alınarak yapılan değerlendirilmiştir.
- **İşbirliği kuruluşunun varlığı:** Sektörler, kümeleme sürecini başlatacak veya hızlandıracak bir işbirliği kuruluşunun varlığı açısından değerlendirilmelidir. İşbirliği kuruluşu sektörel bir dernek, oda, OSB vb olabilir. İşbirliği kuruluşu da sektöre liderlik yapma konusunda istekli olmalıdır.
- **Değer/tedarik zinciri:** Sektörlerdeki değer ve tedarik zincirinin varlık seviyesi değerlendirilmelidir.
- **Sektör bilgisi:** Yerel otoritelerin sektörle ilgili bilgi seviyesi baz alınarak yapılan değerlendirilmiştir.
- **UR-GE'ye uygunluk:** Kümeyi hızlı şekilde ortak faaliyetlere taşıması ve uzun süreli elastik bir destek programı olması nedeni ile sektörün UR-GE'ye uygunluğu değerlendirilmelidir.

Ancak, TR81 Bölgesi genel olarak sanayi sektörünün oldukça küçük bir kısmını temsil etmesi, bölge içi sektörel işbirliklerinin en az seviyede olması, illerden gerçekleştirilen ihracat sayılarının sektörlerle ilgili doğru işaretleri sunmaması, kamu kurumlarınca sicil kaydı yapılan işletmelerin sektörel yığınlaşmalarının oldukça düşük olması ve illerde ihracat yapan birkaç büyük işletmenin dışında, sadece "ilin temel ihtiyacını karşılayacak" seviyede işletmelerin bulunması, hizmet sektörüne yönelik verilerin yetersizliği gibi birçok nedenle bölge paydaşlarının yapacağı göreceli sınıflandırma önem kazanmaktadır.

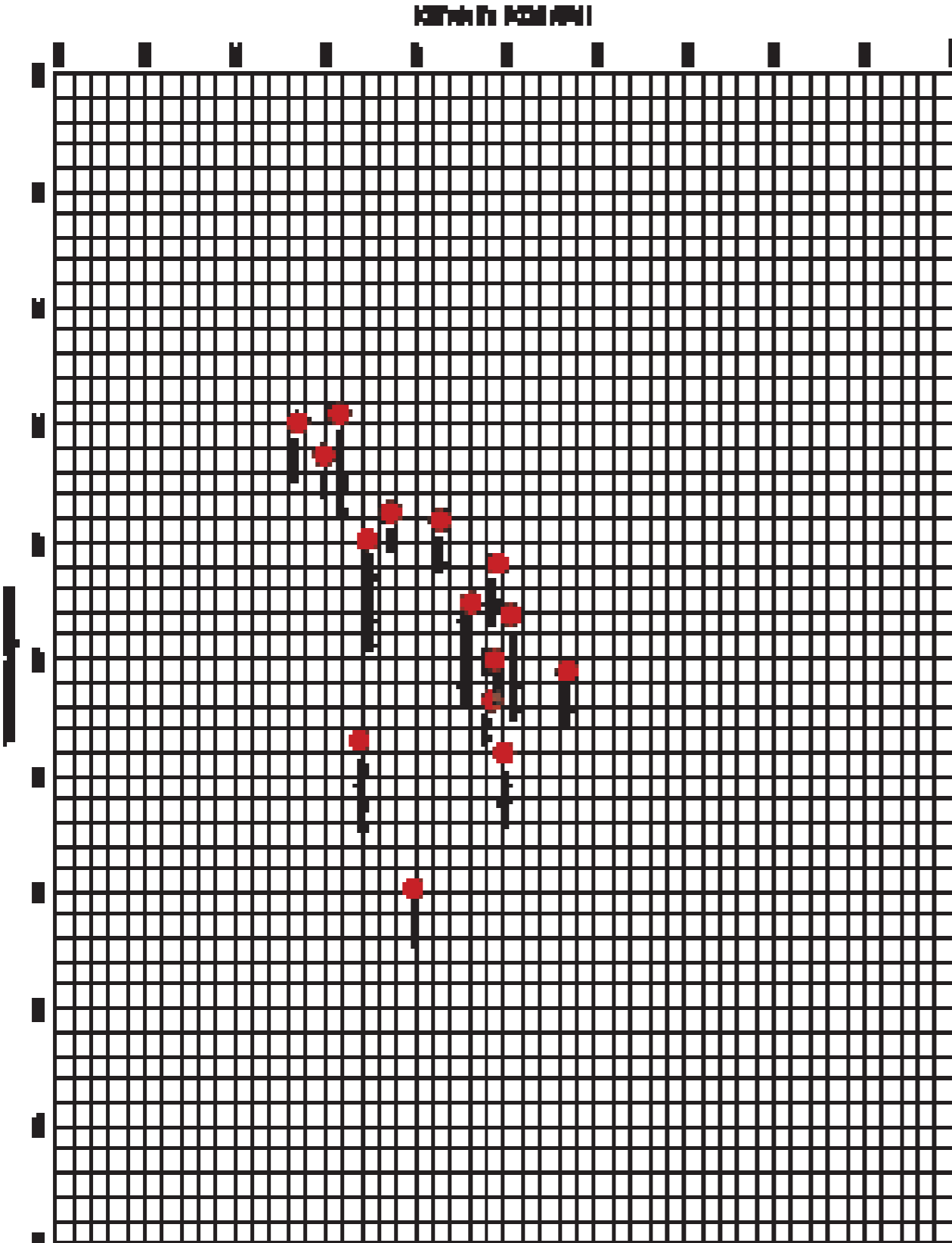
Tablo 9: Zonguldak Sektör Önceliklendirme Matrisi

Tablo 10: Bartın Sektör Önceliklendirme Matrisi

Tablo 11: Karabük Sektör Önceliklendirme Matrisi

Yan taraftaki (sayfalardaki) veriler, analizler, saha görüşmelerinden elde edilen izlenimler ışığında; projede rekabet analizleri için detaylı çalışılması ve 2023'e hazırlık konusunda strateji geliştirilmesi için:

Zonguldak:

- Mobilya
- Makine imalatı

Bartın:

- Ahşap yat/tekne imalatı
- Turizm

Karabük:

- Demir – Çelik
 - Turizm
- olarak önerilmektedir.

ÖNCELİKLİ SEKTÖRLERİN REKABET ANALİZİ

TR 81 Bölgesinde faaliyet gösteren ve detaylı analizler için öncelikli seçilen sektörler (Zonguldak Makine İmalat, Zonguldak Mobilya, Karabük Demir-Çelik, Karabük Turizm, Bartın Turizm, Bartın Ahşap Yat/

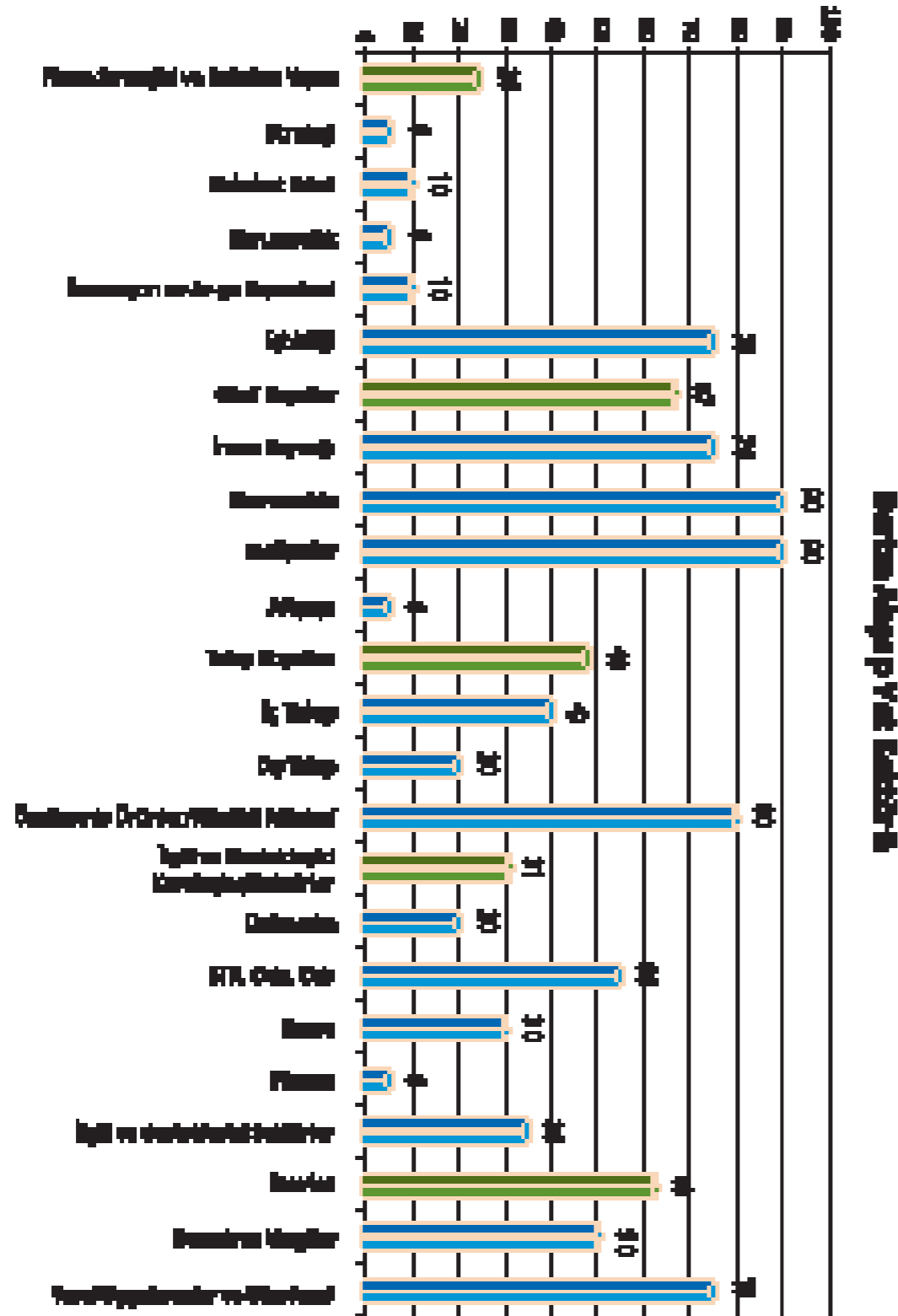
Tekne İmalatı) ilişkin firma ve uzman görüşmeleri, mülakatlar ve literatür araştırması, saha çalışması verilerinin üzerine ortaya çıkan sonuç; sektörlerin uluslararası rekabetçilik yeteneğinin zayıf olduğudur.

İl	Sektör	Rekabetçilik Skoru
Zonguldak	Makine İmalat Sektörü	25
Zonguldak	Mobilya Sektörü	27
Bartın	Turizm Sektörü	30
Bartın	Ahşap Yat İmalatı Sektörü	33
Karabük	Demir-Çelik Sektörü	27
Karabük	Turizm Sektörü	33

Aşağıdaki tablolar gerçekleştirilen analizde başvuru alan değişkenleri ve bu değişkenlere ilişkin sektörlerin rekabetçilik performansını göstermektedir. Ana

başlıklar Elmas Modelinin ana unsurlarını oluşturur, alt başlıklar ise, bu unsurlar incelenirken başvuru alan kriterlerdir.

Bartın Ahşap Yat İmalatı Sektörü Rekabetçilik Analizi

Dünyada tekne üretimi, bölgede yüksek miktarda kaliteli istihdam ve katma değer yaratmasının yanında çevreye neredeyse hiçbir zarar vermemesi sebebiyle birçok ülkede sanayinin gelişmesinde hükümetlerin öncelik verdiği sektörler arasında yer almaktadır.

Bartın Kurucaşile bölgesinde bulunan ahşap yat üreticileri firma stratejileri ve rekabet güçleri bakımından çok zayıf durumdadır. Firmaların hiç birinde kurumsallaşmayla ilgili çalışmalar bulunmamakta, firmalar sektörle ilgili Pazar hakkında hiçbir bilgiye sahip olmamakta, tasarım ve yeniliğe çok açık olan sektörde hiçbir çalışma yapmamaktadır. Ancak tüm bunların yanında bölgede işbirliği kültürü ileri derecede gelişmiş bulunmaktadır. Ortak üretim, ortak satınalma, ortak pazarlama gibi rekabet gücünü artıracak işbirliği kültürü oldukça dikkat çekmektedir.

Sektör geleneksel olarak tanımlandığından insan kaynağı konusunda problem yaşanmamaktadır. İnsan kaynağı konusunda dış ticaretle ilgilenecek kişi eksikliği ortaya çıkmıştır. Hammaddeye yakınlık ve kolay erişilebilirlik ayrıca sektörde maliyetlerin çok az oluşu bu bölgeye yüksek bir rekabet gücü şansı tanırken altyapı koşullarındaki yetersizlik bu gücü törpülemektedir.

Sektörün talep koşulları incelendiğinde yurtiçi satışları genellikle balıkçı tekneleri ve az sayıda yat üretimi ile sınırlı olup yurtdışı talepleri yok denecek kadar azdır. Hatta son yıllarda revaçta olan ikinci el satışların talep koşullarını etkilediği aşikardır. Sektördeki nitelikli müşteri ve özelleşmiş ürünler tasarım ve yenilik bakımından açık olan sektöre ayrı bir rekabet yeteneği eklemektedir.

Bölgede faaliyetteki diğer sektörler gibi bu sektöre de finans kurumlarınca sağlanan özel bir destek bulunmamaktadır. Her ne kadar bölgedeki kamu kurumları sektör teşviği için çalışmalarda bulunsada, dış ticaret ve markalaşma konusunda aktörler yetersiz kalmaktadır. Kurucaşile'de bulunan eğitim kurumu sektör için faydalıdır ancak en büyük destek üreticilerin bir araya gelerek kurmuş oldukları kooperatiften gelmektedir.

Her ne kadar Bartın dördüncü teşvik bölgesinde bulunsada bir üst kademe teşviğin uygulanabilmesi için eksik olan ihtisas alanın üreticilere tahsis edilmesi gerekmektedir.

EYLEM PLANI

Eylem No	Eylem	Gelişim Eksenleri				İlgili Bölge				Öncelik seviyesi				
		Inovasyon	Rekabetçilik	İşbirliği Ağı Yönetimi (Küme Yönetimi)	Uluslararasılaşma	Mobilya	Metal İşleme	Turizm	Ahşap Yat İmalatı	Turizm	Demir-Çelik	Kısa vade	Orta Vade	Uzun Vade
1	İnovasyon ve rekabetçilik konusunda başarılı kanıtlanmış KOBİ odaklı projelerin Bölgede uygulanması (örneğin Hezarfen KOBİ-Inovasyon-Fikri/Sınai Haklar Projesi)	x	x		x	x	x		x		x	x		
2	AR-GE odaklı çalışma ve işbirliklerinin tanıtımı, KOBİlere AR-GE için ağ geliştirme imkanı sağlayan uluslararası katılımcılı, tematik etkinlikler düzenlenmesi	x	x		x	x	x		x		x	x		
3	Tasarım ve ergonomi hususunda bölge işletmelerine vizyon kazandıracak, başarı hikayelerinin de paylaşıldığı sektör günleri düzenlenmesi	x	x		x	x	x		x		x	x		
4	İşbirliği, ağ oluşturma ve ortaklaşa rekabet kültürünün geliştirilmesi, "kümelenme" yoluyla bölgesel rekabetçiliğin artırılması konusunda ilgili Bakanlıkların temsilcilerinin de yer aldığı bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmesi		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
5	Yönetimsel yeteneklerin güçlendirilmesi için KOBİ okulları, yönetici kulüpleri düzenlenmesi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
6	Bölgelerarası ve uluslararası işbirliğini harekete geçirecek sektör platformları kurulması		x	x	x	x	x	x	x	x		x		
7	Girişimcilik ve iş fikri yarışmaları ile sektörlere yenilikçi iş/istihdam alanı ve destek hizmetleri geliştirilmesi	x				x		x	x			x	x	
8	Bilişim teknolojilerinin sektörlerce daha yaygın kullanılmasını teşvik edecek mali destek programları		x		x				x		x	x	x	

Eylem No	Eylem	Gelişim Eksenleri				İlgili Bölge				Öncelik seviyesi				
		Inovasyon	Rekabetçilik	İşbirliği Ağı Yönetimi (Küme Yönetimi)	Uluslararasılaşma	Mobilya	Metal İşleme	Turizm	Ahşap Yat İmalatı	Turizm	Demir-Çelik	Kısa vade	Orta Vade	Uzun Vade
9	İlgili Bakanlıklar, Bölge Ticaret ve Sanayi Odaları işbirliğiyle sektörler için ihracat destek masası kurulması		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10	KOBİ'lere yönelik yönetim yeteneklerini geliştirici (kurumsallaşma, strateji geliştirme, iletişim vb) temel eğitim paketleri tasarımı ve dış danışmanlarla işbirliği ile uygulama (eğitim + koçluk paketleri)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11	Sektör Çalışma Grupları kurulması ve çalışma amacı ve prensipleri, izleme/değerlendirme yöntemi ve yönetim mekanizmalarında kamu/özel sektör ağırlığının netleştirildiği yönetim el kitabı hazırlanması	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
12	Değer zincirinin tamamlanmasına yönelik yatırım yönlendirme		x	x		x	x	x	x					x
13	Ulusal bazda sunulan AR-GE, uluslararasılaşma, ihracata yönelik destekleri Bölge'de daha etkin tanıtma	x		x	x	x	x		x		x	x	x	
14	Bölgede çalışan niteliği artırmak için hayat boyu öğrenim, yabancı dil, yurtdışında staj/değişim programları gibi programların yaygınlaştırılması, nitelik geliştirme amaçlı dış kaynak kullanımının özendirilmesi								x	x	x	x	x	x
15	Dış paydaşlarla işbirliği, danışmanlık hizmeti alımı konusunun her sektörde desteklenmesi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
16	Firma bazında inovasyon kapasitelerinin değerlendirilerek Bölge'ye ve sektöre özel tasarlanmış danışmanlık projeleri uygulanması	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
17	Destinasyon yönetimi, turizm markası geliştirme danışmanlığı alınması		x	x	x				x		x		x	x
18	Yöresel ürünlerin markalaştırılması ve ticarileştirilmesi için strateji geliştirilmesi ve uygulanması	x	x	x	x				x		x		x	
19	İnternet ve mobil teknolojilerin Bölgenin turizm markasının geliştirilmesi sürecinde etkin kullanımına yönelik proje tasarımı		x		x				x		x			x

EYLEM PLANININ AÇIKLAMASI

EYLEM 1

*İnovasyon ve rekabetçilik konusunda başarısı kanıtlanmış KOBİ odaklı projelerin bölgede uygulanması
(örneğin Hezarfen KOBİ-İnovasyon-Fikri/Sınai Haklar Projesi)*

Bu eylem, üretim sektörleri için kısa vadeli öncelikli olarak önerilmektedir. Bölgede düşük katma değer ve bölge dışı pazarlara açılmada yetersizlik öne çıkmaktadır. Özellikle mobilya sektörü başta olmak üzere, KOBİ'lerin hakim olduğu sektörler, yönetsel sorunların yanında "yenilenememe" handikapıyla karşı karşıyadır. Hızla değişen müşteri beklenti ve tercihleri yönlendirilmemekte, aksine, işletmeler sektörü piyasadan takip etmektedirler. Ürün geliştirme faaliyetleri yok denecek kadar azdır, işletmelerde iyileştirme sadece maliyet azaltıcı süreç iyileştirmelerinden öteye geçmemektedir. AR-GE faaliyeti gösteren ya da AR-GE ekibi bulunan işletme sayısı düşüktür, AR-GE odaklı devlet destekleri kullanımı yaygın değildir. Bölge, tüm yenilik göstergeleri konusunda düşük performans göstermektedir.

KOBİ'ler için sürdürülebilir rekabetçi ürün/hizmet ortaya koyma sürecinde "fiyat belirleyen firmalar olabilme" stratejisi hiçbir firmada gözlemlenmemiştir. Bölgede hiçbir sektörde kendi alanında teknoloji lideri olan, bir ürünü/hizmeti pazara ilkken sunan firmaya rastlanılmamıştır. Rakip çoktur ve ürün/hizmetle ilgili

standartları takip eden konumdadırlar. KOBİ'ler, genellikle, ürün özelliklerinde çeşitlendirme ve zenginleştirme sürecinde öne çıkan hızlı takipçi firmalar arasındadırlar. Ancak Bölge KOBİ'leri, bu konuda da düşük performans göstermekte, küçük iyileştirmeler ya da geliştirmeler dışında katkı ortaya koymamaktadır. Bölge firmaları, ürün/hizmetin rekabete dayanım durumuna göre (niş/korumalı pazar/ürün/hizmet ya da rekabete açık pazar/ürün/hizmet) yavaş takipçi firmalar olarak pazar segmentlerinde çeşitlenme yoluyla sektöre dahil olmaktadır.

Bu kapsamda, daha önce Hükümet Programı'na da girmiş olan, KOBİ'lerde birebir çalışma, danışmanlık hizmetlerisunularakürüngeliştirme,ar-gesüreçlerinde fikri/sınai hakların etkin kullanımı konusunda yönlendirilmeleri gibi başarısı kabul görmüş projelerin Bölgede ve sektör odaklı uygulanması konusunda iletişim ve işbirlikleri geliştirilmesi önerilmektedir. Bu yolla, nitelikli danışmanlık hizmetleri Bölgeye getirilebilecek, işletme içi çalışma ve koçluk gibi KOBİ'lerde inovasyon yönetimi kapasitesini geliştiren, somut faydalar elde edilebilecektir.

EYLEM 2

AR-GE odaklı çalışma ve işbirliklerinin tanıtımı, KOBİ'lere AR-GE için ağ geliştirme imkanı sağlayan uluslararası katılımcılı, tematik etkinlikler düzenlenmesi

Bölgesel inovasyon kapasitesinin en önemli unsurlarından olan işletmeler, düşük yenilik faaliyeti

sergilemekte ve nitelikli ar-ge projeleri hayata geçirememektedir.

Özellikle geleneksel sektörlerde yığılaşmanın yüksek olduğu TR81 Bölgesi, yenilikçi ve yaratıcı iş fikirleri üzerine kurulmuş iş ve istihdam yaratamamaktadır. Her sektör, sadece maliyet azaltıcı yenilenmeler gerçekleştirmekte, hayatta kalma stratejisi sadece "düşük fiyat" üzerine kurulmaktadır. Yenilikçi ve yaratıcı ürün-hizmet ortaya koyma sürecinin en önemli elemanlarından biri olan AR-GE faaliyetleri konusunda ise Bölgede genel bir durgunluk söz konusudur. Bölge piyasasında öncü, lider konumda birkaç işletme dışında AR-GE faaliyeti hemen hemen hiç gerçekleştirilmemektedir. İşletmelerde, tekniğin bilinen durumuna hakimlik yetersizdir ve piyasa/teknoloji/ürün iyileştirmeleri sadece internet,

sektörel yayınlar ve bazı durumlarda fuarlarla gerçekleştirilmektedir. TR81 Bölgesinde faaliyet gösteren üretim sektörlerinin nitelikli AR-GE faaliyeti gerçekleştirmek konusunda kapasite geliştirme ve yönlendirilmeye ihtiyaçları bulunmaktadır. Ancak, nitelikli ar-ge faaliyetinin en önemli unsuru olan AR-GE networkleri, işbirliği ve ortak proje geliştirme gibi konularda desteklenmeleri gereklidir. Özellikle uluslararası seviyede kurulacak işbirlikleri ile ar-ge çalışmalarında dış destekli fonlardan yararlanma oranı artırılabilir. Aynı zamanda sektörde teknolojiyi ve trendleri yönlendiren kurum ve kuruluşlarla iletişim ve işbirliği geliştirme fırsatı da sunulacaktır.

EYLEM 3

Tasarım ve ergonomi hususunda bölge işletmelerine vizyon kazandıracak, başarı hikayelerinin de paylaşıldığı sektör günleri düzenlenmesi

Firmalar için her şekilde yenilenecek günümüz pazar koşullarına daha iyi adapte olmak, kümeler için de firmaların bu konudaki faaliyetlerini kolaylaştıracak ve hızlandıracak altyapıyı oluşturmak doğru tercihtir. Geçmişte olduğu gibi yıllarca süren marka sadakati artık aylar bile sürmemekte, taklit ve düşük kalite mal/hizmet sunan rakipler fiyatları hızla düşürmektedir. İnovasyona sürekli yatırım yapmayan markalar değerlerini korumakta zorluk çekmektedir. Bölge'de özellikle mobilya ve ahşap yat tekne imalatı sektöründe bilinirlik en önemli sorunlar arasında sayılabilir.

Mobilya ve ahşap yat sektöründe ürün geliştirme ve katma değer yaratımının en kritik unsurlarından biri "endüstriyel tasarım"dır. Bölgede gerçekleştirilen saha çalışmasında bu konuda faaliyet gösteren işletmelerin profesyonel niteliği oldukça düşüktür. Bölgede markalaşma çabaları ve yatırımları da yetersizdir. Sadece üretim sektörü değil, hizmet sektörünün de

butik hizmet sunma sürecinde endüstriyel tasarımı etkin kullanma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Her sektörün, daha katma değerli, cazip ve sofistike müşterilere hitap eden ürün/hizmet ortaya koyma sürecinde en önemli silahı estetik ve görselliklidir. Sorun çözücü, yüksek zevklere hitap eden, ergonomik ve özgün ürünler yoluyla, markalaşma ve katma değer artırımı elde edilebileceği gibi, ürün/hizmetler için daha nitelikli beklentileri olan sofistike müşterinin de bölgeye çekilmesi mümkün olabilecektir. Endüstriyel tasarım konusunda güçlü işbirlikleri geliştirilmelidir. Bu yolla, uzun ve riskli AR-GE süreçlerine alternatif olarak son ürün yenilenmesi ve estetik yoluyla ürün/hizmet değeri artırılabilir. Ülkemizde son yıllarda oldukça bilindik hale gelen Endüstriyel Tasarım Bölümleri kadar, Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (ETMK) da bu konuda verimli işbirlikleri geliştirmek için uygun bağlantılardır.

EYLEM
4

İşbirliği, ağ oluşturma ve ortaklaşa rekabet kültürünün geliştirilmesi, “kümelenme” yoluyla bölgesel rekabetçiliğin artırılması konusunda ilgili bakanlıkların temsilcilerinin de yer aldığı bilgilendirme etkinlikleri düzenlenmesi

Rekabetçi firmalar ve bölgeler konusunda en bilinen çalışma Michael Porter’a aittir. Porter, Ulusların Rekabet Üstünlüğü çalışmasında ticarete lider 10 ülkenin rekabet başarıları modellerini incelemiştir. Porter’ın analizleriyle ulaştığı en önemli rekabet kriteri inovasyon yapabilme yeteneğidir. Porter, inovasyonun her türünün (ürün inovasyonu, süreç inovasyonu, iş modeli geliştirme gibi) rekabet avantajı sağladığını belirtirken, inovasyon kaynaklarının özellikle firma dışı hatta sektör dışı kaynaklar olduğuna dikkat çekmektedir. İnovasyon kavramıyla ilgili son yıllarda gelişen önemli paradigmalardan biri olan açık inovasyon paradigmasını da vurgulamaktadır ki, inovasyon için sadece işletme içi fikirler/kaynaklar ve bilgi kullanıldığında başarı oranı düşük olmasına karşın sektör dışı, işletme dışı, hatta rakiplerden gelen verilerin değerlendirilmesi yoluyla ortaya konulan projelerin başarı oranı da artmaktadır. Dolayısıyla bölgede yer alan sektörlerle ilgili aktörlerin arasında paylaşım ve işbirliği ortamının yaratılmış olması inovasyon sistemini kuvvetlendirerek rekabetçi gücü geliştirmeye etki edecektir.

Porter, aslında bölgesel ya da ulusal inovasyon sistemi denilen sistemi, sektör ve bölge bazına indirgeyerek kümelenmeleri tanımlar. Kümelerin en önemli özelliği, bu sistemin aktörleri arasında vizyon birliği ve sürekli iletişim/işbirliğinin geliştirilmiş olmasıdır. Porter’ın tarifine göre kümeler: “belli bir coğrafi bölgede belli bir sektörde faaliyet gösteren, birbirleri arasında rekabet olmasına karşın işbirliği de bulunan firmalar, tedarikçiler, hizmet sağlayıcıları ve ilgili kurumlardır. (örneğin üniversiteler, ticaret/sanayi odaları, kamu kurumları gibi)” (innoCentric, 2013)

Yukarıdaki tanımda kümeleri bölgesel yığınlaşmalardan ayıran en önemli unsurların başında “işbirliği” gelmektedir. İşbirliğinin sürekliliği ve küme aktörleri arasındaki vizyon birliği de sıradan bir yığınla kümeyi ayırır. Çoğu küme doğal olarak oluşma yolundadır, çünkü coğrafi yakınlıkla birlikte özelleşmiş tedarikçilere ulaşım, insan kaynağı ve sektöre özel hizmetlere erişim kolaylaşabilir. İnovasyon süreçlerini hızlandırıcı, gözlemleyerek veya taklit ederek adapte olma, uzmanlaşma yoluyla trendler ve sektörel değişikliklere daha hızlı tepki verebilme ve bilgi/know how’a daha rahat ulaşım gibi avantajlar da sağlanır.

EYLEM
5

Yönetimsel yeteneklerin güçlendirilmesi için KOBİ okulları, yönetici kulüpleri düzenlenmesi

TR81 Bölgesinde analiz edilen tüm sektörlerin “düşük fiyat” rekabeti yaptıkları, kısıtlı pazarda, birbirleriyle genellikle aynı müşteri grubuna hitap ettikleri belirlenmiştir. Durum, özellikle turizm sektöründe o denli sorunlu hale gelmiştir ki, çoğu turizm işletmesi oldukça düşük gelirle, özsermaye ve aile işi olması nedeniyle ayakta durabilmektedir. Özellikle turizm sektörü başta olmak üzere, tüm sektörlerde güçlü bir paradigma değişimi, yeni iş modeli geliştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ahşap yat/tekne imalatçıları ise talebin sürdürülebilirliği sorunu yaşarken, hiçbir zaman kurumsallaşma, yönetim yetenekleri geliştirme, büyüme stratejisi tasarlama, altyapı iyileştirme gibi faaliyetleri finanse edememişlerdir. Diğer sektörler de, bireysel çalışma ve dışı kapalılık, güçlü bir sektör STK’sı bulunmaması nedeniyle kısıtlı kaynaklarıyla faaliyet göstermekte, sektörlerin hiçbirinde ortaklaşa rekabet ve işbirliğiyle elde edilebilecek sinerji ortaya koyulamamaktadır. Birlikte olamamak, ortak ses çıkaramamak lobi gücü de geliştirilememesine, sektörlerin ulusal/bölgesel politika yapımcılar, hizmet sağlayıcılar nezdinde yeterince temsil edilememesine neden olmaktadır. Ancak, bölgede “kümelenme” ile asıl hedeflenen, işbirliği ve ortaklaşa rekabet yeteneği geliştirme yoluyla sektörlerin bir iş modeli/paradigma değişikliğine sürüklenmesi, “düşük fiyat”la rekabet stratejisinin yerini sunduğu özgün, öncü ürün/hizmetlerle markalaşmış, katma değer yaratan, daha nitelikli istihdam sağlayan sektörlerle dönüşürme sürecini yönetmesidir.

Bölgede gerçekleştirilen saha ziyaretlerinde, işletmelerin yönetim stratejilerini geliştirme süreçleri, kurumsallaşma seviyeleri, işletme yönetiminin kendini yenileme seviyesi ve kalite sistem belgelendirilmesi hususları hakkında bilgi toplanmıştır.

Sektör ayrımı olmaksızın, analiz edilen grubun büyük oranda aile işletmeleri olması, vizyon ve stratejilerinin hazır olmaması, geleceğe dönük plan, yatırım ön çalışması veya projelerini sözlü olarak da ifade etmekte yetersiz kaldıkları gözlemlenmiştir. Bu gözlem, Ticaret ve Sanayi Odası ya da Üniversite görüşmelerinde de teyit edilmiş, kendilerince düzenlenen eğitim ve kapasite geliştirme programlarının sınırlı katılımıyla gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Özellikle sektöründeki trendi anlayıp yorumlayabilen, orta ve uzun vadeli planlarına aktarabilen, özsermaye yada diğer fonları bu plana göre devreye sokan işletme sayısı birkaç tanedir. Çoğu işletme, yönetim zafiyeti nedeniyle zor günler geçirmektedir. Özellikle de turizm sektöründe “mikro” boyuttaki işletmelerin yönetimleri, kurumsallaşma konusunda yeterli özeni göstermemekte, aile şirketleri de büyüme sıkıntıları çekmektedir.

Bölgede, işletmelerin, sektörünü ve ilişkili unsurları daha iyi analiz ederek, kısa, orta – uzun vadede çözümler üretebilecek, ulusal/bölgesel gelişmeleri değerlendirerek işletmesi için gelişme stratejileri ortaya koyabilecek yönetim yeteneklerine ihtiyaçları bulunmaktadır. Mevcut durumda görülen ise, işletmelerin bölgesel paydaşlarca sunulan eğitim, danışmanlıklara yeterince değeri vermediğidir.

Bölge için önerilen sistem ise, işletme yöneticilerinin örnek alacakları özel sektör yöneticileri başta olmak üzere, nitelikli eğitmen ve danışmanların içerildiği bir “KOBİ Okulu” yada “Yönetici Kulübü” yapıyla, sektör yöneticilerinin ilgilerinin çekilmesi ve uzun soluklu eğitim ve koçluk seansları içeren bir tasarım uygulanmasıdır.

EYLEM
6*Bölgelerarası ve uluslararası işbirliğini harekete geçirecek sektör platformları kurulması*

Saha ziyaretleriyle elde edinilen önemli gözlemlerden biri, Bölge Sanayi ve Ticaret Odalarının faaliyetlerinin işletmeler tarafından değerli bulunmaması, sektörler için yönelik hizmetlerin ve değişen piyasa koşullarına işletmelerin adapte olması sürecinde ihtiyaç duyulacak pratik bilgilerin paylaşılmasıdır. Sektörlerin ortak sesi niteliğindeki sivil toplum kuruluşu sayısı azdır ve faaliyetler “rekabet gücünü artırma konusunda işletmelere destek olma” açısından yetersizdir.

Gerek bölgesel aktörlerle iletişim sağlayacak gerek sektöre özel sorunların ortak platformda tartışılarak çözüm üretilecek yapılara her sektörde ihtiyaç duyulmaktadır.

Üretim ya da hizmet sektörü fark etmeksizin bir diğer sorun da, piyasanın iyi izlenememesi, dış işbirliklerinin azlığıdır. Bölgesel ekonominin sadece ihracatla değil

bölgeler arası ticari işbirliklerinin artmasıyla gelişeceği unutulmamalıdır. Dışa açılım ve bölgelerarasılaşma işletmelerin farklı müşteri segmentlerini daha iyi tanıyabilmesi ve “satılabilir” yeteneğini geliştirmesini sağlar.

Ancak, hem uluslararası hem bölgeler arası çalışma sürecinde işletmelerin ve işbirliklerinin koordine edilmesi ve sürecin profesyonelce yönetimi gereklidir. Yönetim yetenekleri konusunda desteğe ihtiyaç duyan işletmelerin, dışa açılma, yeni iş ve işbirlikleri geliştirme sürecinde moderasyonunu sektör platformları ya da güçlü bir sektör STK’sının gerçekleştirmesi önemlidir. Bu STK’nın ya da platformun kurulması, yönetim ve işleyiş süreçleri konusunda dış danışmanlarla çalışmaya hazır olunması ve nitelikli personel istihdamı ile sektör platformlarını değer yaratan kurumlar halinde organize etmek gereklidir.

EYLEM
7*Girişimcilik ve iş fikri yarışmaları ile sektörler için yenilikçi iş/istihdam alanı ve destek hizmetleri geliştirilmesi*

Girişimciler, bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmeleri için değerli katkılar sunan, risk alan yatırımcılardır. Mevcut iş ve istihdam piyasasına katkı sağlar, ilişkili oldukları sektör için değer yaratan çözümler ortaya koyarlar. Özellikle de yenilikçi iş fikirleri üzerine gelişen iş modelleri ile de orta/uzun vadede bölgeler için yüksek katma değerli ürün/hizmet ortaya koyma potansiyeli sahip olduklarından, tüm ulusal/sektörel vizyon belirleme çalışmalarının önemli unsurlarından biridirler. Girişimciler, büyük ekonomilerin yenilikçi lokomotifleri olarak değerlendirilirler. Girişimcinin risk alma ve yenilikçi çözüm üretme, sektörde mevcut problemleri çözüme, maliyetleri azaltma, girdi verimini artıran yöntemler kullanma yoluyla yarattığı katma

değer bölge için uzun vadede değer yaratacaktır. Nitelikli girişimciler eğitimleri ve farklı sektörlerdeki deneyimlerini de taşıyarak sinerji yaratırlar.

Özellikle yenilik düzeyi konusunda tüm sektörlerin düşük performans gösterdikleri belirtilmiştir. Bu açıdan girişimciler, sektörler için yan/destek hizmet sunacak, yazılım, otomasyon gibi inovasyon platformlarını da sektörün kullanımına açacaklardır. Girişimcileri sektörler için yönlendirmek, yeni iş modelleri geliştirme konusunda teşvik etmek için yarışmalar, medya etkinlikleri, tanıtım ve özendirme faaliyetleri önerilmektedir.

EYLEM
8*Bilişim teknolojilerinin sektörlerce daha yaygın kullanılmasını teşvik edecek mali destek programları*

Amerikan Time Dergisi’nin inovasyon konulu sayılarından birinde, gelecekteki ürün ve hizmetlerin %80’inden fazlasının henüz icat edilmediği oranı verilmiştir. Bu oran, gelecekteki ürün ve hizmetlerin çoğumuz için henüz tahmin edilemeyen ve şekillendirilemeyen geliştirmeler, iyileştirmeler üzerine şekilleneceğini de ortaya koymaktadır. Bu ürün ve hizmetlerin gelişmesindeki ana güç ise kilit kolaylaştırıcı sektörler dediğimiz sektörler ve teknolojilerdir. Örneğin nanoteknoloji, yarı iletkenler, mikro ve nanoelektronik, ileri malzemeler, biyoteknoloji gibi teknolojiler geleceğin rekabetçi ürün ve hizmetlerinin şekillendirilmesinde kritik teknolojilerdir. Küme oluşumları AR-GE ve inovasyon hedeflerini belirlerken bu teknolojilerle sağlanacak sinerjiyi ve yenilik ve ilk olmakla elde edilebilecek rekabet avantajlarını gözardı etmemelidirler. Bilişim sektörü de bu sektörler gibi, kilit kolaylaştırıcı sektör olarak değerlendirilir. Özellikle kısıtlı iyileştirmeler gerçekleştiren, yeni ürün/hizmet geliştirme oranı, AR-GE çalışmaları,

ürün/hizmet geliştirme yatırımları düşük olan sektörler için bilişim sektörüyle entegre ürün/hizmet geliştirilmesi önerilmektedir. Örneğin turizm sektörü ve yazılım/bilişim sektörünün kesişmesiyle ortaya çıkan başarılı ürünler arasında Booking.com ya da otellerin web üzerinden rezerve edilmesini sağlayan sistemler verilebilir. Bilişim sektörü, sunduğu yenilik alternatifleriyle, Bölgede düşük inovatif performans gösteren sektörleri hareketlendirme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, her sektörden işletmelerin, aldıkları mali desteklerin uygulanması sürecinde bilişim/yazılım/otomasyon ekseninde çalışmalar gerçekleştirmeleri tercih edilmelidir.

Analiz edilen ahşap yat/tekne imalatı, mobilya, demir-çelik, makine imalat sektörlerinde KOBİ ölçeğinde faaliyet gösteren işletmelerin ihracat departmanına ve know how’ına sahip olanlarının sayısı oldukça düşüktür. İhracat münferit gerçekleşmekte, işletmelerde bu faaliyeti sürdürülebilir hale getirecek kapasite bulunmamaktadır.

EYLEM
9*İlgili bakanlıklar, bölge ticaret ve sanayi odaları işbirliğiyle sektörler için ihracat destek masası kurulması*

Geçmişte Bölgede başarılı örneklerinin gerçekleştirildiği “Ortak İhracat Birimi/Masası” hizmetinin, ihracata yeni başlayan/hazırlanan sektör işletmelerinin bu süreci kolaylıkla sonuçlandırması, yabancı dil ve uzman personel desteği sağlanarak ihracatı sürdürülebilir hale getirebilmelerinin desteklenmesi önerilmektedir.

EYLEM
10

KOBİlere yönelik yönetim yeteneklerini geliştirici (kurumsallaşma, strateji geliştirme, iletişim vb) temel eğitim paketleri tasarımı ve dış danışmanlarla işbirliği ile uygulama (eğitim ve koçluk paketleri)

KOBİ'lerde en sık rastlanılan sorunlar arasında çalışan niteliği geliştirme, beceri ve bilgileri güncelleme çabalarının bulunmaması gelmektedir. Sektör ayrımı olmaksızın çoğu işletme kurumsal gelişim ve çalışan yeteneklerini geliştirmeye yatırım yapmamakta, bu konuyu gereksiz görmektedir. Oysa çalışan yetenekleri ve çalışanların yönetime aktardıkları iyileştirme fikirleri, yeni ve yaratıcı ürün/hizmet ortaya koyma konusunda işletmelerin en önemli silahıdır. Özellikle turizm sektöründe çalışan niteliği, müşterilerin tekrar gelmesi kadar sektörün gelecekteki müşteri kitlesini ve kaliteyi etkileyen en önemli unsurdur. Bu bağlamda, gerek kaynak yetersizliği, gerekse iş yoğunluğu gibi gerekçelerle uygulanamayan eğitim ve yetenek geliştirme çalışmaları konusunda desteklenmeleri gereklidir. Gerek ortak eğitimler, gerek firma ziyaretleri gibi yöntemler bir araya getirilerek, nitelikli eğitimciler ve danışmanların Bölgede hizmet vermesi teşvik edilmeli, işletmeler sisteme adapte edilmelidir. Çalışanlar ve yöneticilerin teşviki için sertifikalı programlar, interaktif ve güncel içerik sunan

eğitimciler, birbirini tamamlayan içerik gibi hususlar dikkate alınmalıdır. Ayrıca eğitimlere katılan kitle arasında iyi bir işbirliği geliştirilmesi, ağ oluşturmanın desteklenmesi de hem katılımın sürdürülebilirliği hem de eğitim + koçluk programının itibarının yükseltilmesi için önemlidir. Üretim veya hizmet sektöründeki işletmelerin yeni pazarlara açılma, bayi ağı geliştirme, tanıtım ve markalaşma konusunda bilgilendirilmesi ve pratik yöntemler konusunda eğitim almaları gerekmektedir. Bölge işletmelerinin, özellikle, daralan pazarda ve bölgede proaktif tanıtım/pazarlama yöntemleriyle müşteri portföyünü geliştiren diğer bölgelerin firmalarını örnek olarak izlemeleri önerilmektedir. Bu amaçla, eğitim programlarının her modülüne bu işletmelerin CEO'larının davet edilmesi, programların cazibesini artırmak için fırsattır. İnternet üzerinden alışveriş gibi son dönemde gelişen trendleri anlayıp daha iyi hazırlanmak, yeni pazarlara açılma ve bu süreçte uygulanması gereken doğru stratejiler konusunda bilgilenecek gerekmektedir.

EYLEM
11

Sektör çalışma grupları kurulması ve çalışma amacı ve prensipleri, izleme/değerlendirme yöntemi ve yönetim mekanizmalarında kamu/özel sektör ağırlığının netleştirildiği yönetim el kitabı hazırlanması

Sektörlere yönelik hazırlanan 2023 vizyonları, ulusal politikave programların tümünü dörteksen de kesiştiği ve bu eksenlerin eylem planı içeriği geliştirilirken yatay hususlar olarak dikkate alındığı belirtilmişti. Bölgede faaliyet gösteren sektörlerin düşük rekabet gücüyle hayatlarını sürdürmeleri, sektöründe öncü ve ilk ürün/hizmetleri ortaya koymamaları, büyük ölçüde "düşük fiyat" üzerinden rekabet etmeleri, düşük ihracat oranları ya da uluslararası işbirlikleri/ ortaklık projelerinin bulunmayışı gibi problem alanları da eylem planı geliştirilirken dikey hususlar olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, raporda sıklıkla vurgulandığı üzere iş yapış yöntemlerinin, sektörü ve trendi izleme mekanizmalarının, yönetim ve strateji geliştirme yeteneklerinin köklü bir değişim geçirmesi, her sektörde, uzun vadeli bir kültür/paradigma değişimi süreci yaşanmalıdır. Uzun vadeli bir proje olan ve nitelikli bir koordinasyon gerektiren bu süreci, nitelikli bir ekiple, işletmelerin de sürece dahil olarak yönlendirebildiği çalışma grubu

ya da sektör platformunun yönetmesi önerilmektedir. Bu yolla, özel sektör yeterince temsil edilebilecek, aynı zamanda sektörlerinde ihtiyaç duyulan dönüşümü anlamak ve yönetmek durumunda kalacaklardır. Burada önerilen yapı, bir nevi, kümelenme altyapısını da kuracak küme yönetim mekanizmasıdır. Ancak, geçmişte de denenmiş işbirliği girişimlerinin sonuçsuz kalması ya da işletmeleri yeterince tatmin etmeme nedeni sistemsizlik ve kabullenilmiş bir ortak vizyon etrafında çalışmamaktır. Bu handikapın önlenmesi amacıyla yönetim süreçlerinin, çalışma prensiplerinin ve faaliyetlerin, elde edilmesi gereken çıktılar ve zamanlamalarının önceden belirlenmesi önerilmektedir. Bu amaçla da sektör platformları için yönetim el kitabı hazırlanması ve platformların bu kaynağa göre çalışıp çalışmadığının izlendiği, gelişmelerin izleme/değerlendirme ile sürekli kontrol altında tutulduğu bir süreç önerilmektedir.

EYLEM
12

Değer zincirinin tamamlanmasına yönelik yatırım yönlendirme

Bölgeye yönelik araştırma yapan yatırımcıların, özellikle mobilya sektörü başta olmak üzere, hammadde ve yarı malzemelerin tümünü Bölge dışından temin eden sektörler yönlendirilmesi önerilmektedir. Turizmde, yan ve destek hizmetler ya da eğlence/etkinlik faaliyetleri gibi eksiklikler her paydaş tarafından vurgulanırken, ahşap yat/tekne

imalatında ise özel tasarlanmış mobilyalar ya da aracılık hizmetleri gibi eksiklikler öne çıkmaktadır. Bu tespit, özellikle inovatif yeni girişimcilerin yönlendirilmesi için önemlidir. Bölge içi iş ilişkilerinin artması ve sektör ağ yapısının güçlenmesini de sağlayacaktır.

EYLEM
13

Ulusal bazda sunulan AR-GE, uluslararasılaşma, ihracata yönelik destekleri bölgede daha etkin tanıtma

Saha çalışmalarında gözlemlenen bir diğer husus da, Bölgede Kalkınma Ajansı fonu (ve bazı üretim işletmelerinde KOSGEB destekleri) hariç hiçbir kaynak hakkında bilgi bulunmamasıdır. İşletmeler bu konuda bilgilendirilme ihtiyaçlarını dile getirmektedirler. Çok farklı kaynaklardan, farklı fazlarda kullanılacak, farklı mekanizmaları olan desteklerin, ya sektör platformları ya da ticaret/sanayi odalarının ilgili

meslek gruplarınca ön değerlendirmeden geçirilerek, üzerinde yorumlarla birlikte ve düzenli olarak (her duyuru iletildiğinde paylaşma şeklinde değil, aylık/haftalık bülten gibi sabit formatlarda) işletmelerle paylaşılması önerilir. Bürokrasi çokluğu, önyargı, destek süreçlerine hakim olmama gibi nedenlerle kullanılmayan desteklerin standart bilgilendirme ve yönlendirmelerle kullanım oranı artırılmalıdır.

EYLEM
14

Bölgede çalışan niteliği artırmak için hayat boyu öğrenim, yabancı dil, yurtdışında staj/değişim programları gibi programların yaygınlaştırılması, nitelik geliştirme amaçlı dış kaynak kullanımının özendirilmesi

Günümüzde KOBİ'lerin rekabet güçleri inovasyon kapasiteleri ile doğru orantılıdır. Artık sadece birkaç yenilikçi ürünle rekabet avantajı sağlamak imkansız hale gelmiştir. Hızlı bir değişimin söz konusu olduğu günümüz rekabet ortamında, yeni bir ürünün piyasadaki hâkimiyeti çok kısa sürmektedir. Bir KOBİ'nin istikrarlı şekilde büyüebilmesi için sürekli inovasyon yapması gerekmektedir. KOBİ'lerin, inovasyon çalışmalarını sonuçlandırarak, katma değer yaratan ürünler ortaya çıkarması için temel girdisi nitelikli insan kaynağı olan bir sürecin yürütülmesi gerekmektedir.

Kısıtlı kaynaklar ve yönetim kademelerinde önyargılar nedeniyle işbaşı eğitimler yetersizdir. Sektör ayrımı yapılmaksızın, işletme içi eğitim almış, çalışanlarını bazı eğitim programlarından yararlandırmış, bilgi ve becerilerini güncellemeleri açısından desteklemiş firma sayısı yok denecek kadar azdır. Üstelik tüm sektörlerde, Bölge üniversite/yükseköğretim kurumlarının gerekli donanımlara sahip olmadığı, iş hayatında pratik çözüm üretmeyen, girişken

olmayan bireyler olduğu belirtilmektedir. Teknik ve sosyal beceriler açısından yeterli görülmemelerine rağmen, işletme içi oryantasyon süreci dışında eğitim imkanları kullanılmamaktadır. Çalışan becerileri değişen müşteri tercih ve beklentilerini karşılama konusunda yetersiz kalmakta, her işletmenin en önemli kaynağı olan beşeri sermaye yeterince verimli kullanılmamaktadır.

Bölge çalışanlarının yeteneklerinin güncellenmesi, kültür ve bilgi düzeylerinin artırılması, farklı uygulamaları takip edebilmeleri konusunda yurtdışı staj ve eğitimlerin yer aldığı, sektöre göre uygun sezonlarda organize edilebilecek hayatboyu öğrenim projelerinin organize edilmesi önerilmektedir. Bölgede yaşanan çalışan/hizmet kalitesi sorunlarının orta ve uzun vadede azaltılması için bu tür eşleştirme, eğitim ve danışmanlık imkanları Bölgede daha iyi tanıtılmalı, sadece üniversite/yükseköğretim kurumları için değil sektör çalışanları için de hayatboyu öğrenim projeleri imkanlarından üst düzeyde yararlanılmalıdır.

EYLEM
15

Dış paydaşlarla işbirliği, danışmanlık hizmeti alımı konusunun her sektörde desteklenmesi

IBM'in 2012'de gerçekleştirdiği küresel çalışmasında, cesur ve yenilikçi şirketlerin daha yüksek performanslı olduklarını, yüksek performanslı şirketlerin de işbirliği yapma konusunda diğerlerine göre %28 daha başarılı oldukları ortaya konulmuştur. Bölgede yerleşik eğitim/danışmanlık imkanlarının azlığı, işletmelerin bu tür ihtiyaçlarının farkında olmasının da önüne geçmektedir. Kültür olarak, bölge dışından gelen her uzmana önyargı ile yaklaşan, işbirliği sergilemek konusunda isteksiz bir yapıya sahip sektör işletmelerinin strateji geliştirme, inovasyon yönetimi, ar-ge faaliyetleri, kurumsallaşma, çalışan/hizmet/ürün iyileştirme, farklı pazar/müşteri grupları için farklı tanıtım/pazarlama/

ihracat yol haritaları geliştirme ve uygulama gibi çok farklı konulara dış paydaşlarla işbirliğine hazır olmaları gerekmektedir. Bu süreçte, işletmelerin daha olumlu yaklaştığı desteklerde (örneğin Kalkınma Ajansı destekleri) temel rekabetçilik sorunlarını da içerecek ve bu konuda profesyonel işbirlikleri geliştirecek şekilde yönlendirilmeleri önerilmektedir. Bu aşamada sektör paydaşlarının rolü de önemlidir. Bölgede, danışmanlık hizmetleriyle elde edilmiş başarı hikayeleri de sıklıkla paylaşılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, günümüzde dış paydaşlarla her hususta işbirliği yapamayan, destek ve karşılıklı fikir/bilgi akışı sağlamayan işletmeler rekabetçi yeteneklerini de kaybetmektedirler.

EYLEM
16

Firma bazında inovasyon kapasitelerinin değerlendirilerek bölgeye ve sektöre özel tasarlanmış danışmanlık projeleri uygulanması

Bir işletmenin inovasyon kapasitesini oluşturan bileşenler dört ana başlık altında toplanabilir. Bunlar; strateji, insan kaynağı, bilgi/iletişim ağları ve finansmandır. Bir KOBİ'nin "sürekli inovasyon yeteneği" kazanabilmesi için öncelikle mevcut durumdaki inovasyon kapasitesinin ortaya konulması gereklidir. İşletmenin mevcut durumdaki inovasyon kapasitesi firma yöneticisi tarafından ölçümlenmelidir. KOBİ yöneticisi, firma dışından bir uzmanla beraber çalışarak sonuçlardaki objektifliği garanti altına alabilir.

Üretim ya da hizmet sektörü ayrımı yapılmadan, firmalar için her şekilde yenilenerek günümüz pazar koşullarına daha iyi adapte olmak için bu konudaki faaliyetlerini kolaylaştıracak ve hızlandıracak altyapıyı oluşturmak doğru tercihtir. Geçmişte olduğu gibi yıllarca süren marka sadakati artık aylar bile

sürmemekte, taklit ve düşük kalite mal/hizmet sunan rakipler fiyatları hızla düşürmektedir. İnovasyona sürekli yatırım yapmayan markalar değerlerini korumakta zorluk çekmektedir. Bölge işletmelerinin daha yüksek katma değer elde etmeleri, marka bilinirliği ve sadakati elde etmeleri, büyüme ve ticari başarıyı sürdürebilmelerinin yolu işletmelerin inovasyon kapasitelerini artırmaktan geçer.

Firmaların bireysel inovasyon kapasiteleri, bölge inovasyon sistemi için de en kritik verilerdir. Yenilenme sürecinde firmalara profesyonel destek sağlanması ve kapasite artırımı çalışmalarının kişiye/firmaya özel (tailor-made) tasarlanmasının ilk adımı inovasyon kapasitesi ölçümü ve raporlamadır. Bu konuda profesyonel danışmanlık hizmeti alınması ve sektör bazlı, inovasyon kapasitesi artırımı çalışmaları planlanması önerilmektedir.

EYLEM
17*Destinasyon yönetimi, turizm markası geliştirme danışmanlığı alınması*

Turizm sektöründe rekabetçiliğin ana unsurlarından biri de marka bilinirliğinin yüksekliği, turizm yan/destek hizmetleri konusunda güçlü performans ve müşteri memnuniyeti olarak öne çıkmaktadır. Üstelik müşterilerin turizm kararlarını en fazla etkileyen unsurlar arasında bölge markalarının ulusal ve uluslararası platformlarda sıklıkla anılması, medya haberlerine konu olması, internette sıklıkla rastlanılması, hakkında olumlu eleştiriler yapılıyor olması, çevreci-sürdürülebilir imajı, yerel ürünler ve hizmetlerle ilgili yüksek bilinirlik gibi öğeler de yer alır.

Bu kapsamda, Bartın ve Karabük'te sürdürülebilir ve değer yaratan turizm ekonomisini güçlendirme için kapsamlı bir "destinasyon yönetimi" çalışması başlatılması önerilmektedir. Destinasyon yönetimi turizm işletmeleri ve paydaşlarının yanında sanayi, kamu ve bölgesel kurumların destinasyonun geleceğini

tasarlama ve yönetme süreci olarak adlandırılabilir. Bölgede destinasyon yönetimi konusunda know how geliştirilmesi, bu süreçte de yurtiçi-yurtdışı başarılı örneklerin incelenmesi önerilmektedir. Destinasyon yönetimi, paydaşlar arası kurallı ve iyi iletişime ihtiyaç duyan bir işbirliği süreci gerektirir.

Destinasyon yönetimi süreci bölge turizm yapısına ve müşteri türü/tercihine göre detaylı bilgi havuzu oluşturmak ve bu veriler üzerine bütün paydaşlarca belirlenmiş ortak vizyona hizmet eden, uzun soluklu bir proje yönetimi sürecidir. Bu süreç, bölge markası yaratılması ve turizm itibarının artırılmasına yönelik faaliyetler içermeli, eşzamanlı olarak da işletmelerin ürün/hizmet kalitesinin artırılması, değer zincirinin kuvvetlendirilmesi, ortak marka-bölge markası için "mesaj birliği" içeren profesyonel bir tanıtım kampanyası yürütülmelidir.

EYLEM
18*Yöresel ürünlerin markalaştırılması ve ticarileştirilmesi için strateji geliştirilmesi ve uygulanması*

Bölgede, geniş orman arazisine sahip olmak, el sanatları konusunda beceri, yüksek turizm potansiyelini değerlendirmek amaçlı yöresel ürünler üretilmekte, başta turistler olmak üzere, bölge ziyaretçilerine satış yapılmaktadır. Bu ürünler ayrıca tarihi ve kültürel değerleri temsil etmekte, bölgenin temsil edildiği tanıtım platformlarında sergilenmektedir.

Ülkemizde oldukça yaygın bir problem olan yerel ürünlerin katma değer düşüklüğü ve bölgesel

ekonomiye, istihdam ve sosyal hayata katkı seviyesinin azlığı problemi TR81 Bölgesinde de hakimdir. Yöresel ürünlerin bölge dışında tanınması, bilinirliği düşüktür, özgünlük ve sürdürülebilirlik gibi hususlarda sorunlar yaşanmaktadır. Yerel ürünler ve coğrafi işaretler çoğunlukla geleneksel sektörlerce ortaya konulan ürün ve hizmetlerdir ve gelenekselleşmekten kaynaklanan tekdüzelik, değişim ve inovasyona kapalılık nedeniyle, değişen piyasa koşullarına ayak uydurmada zorlanmakta, rekabet etme güçlerini

ytirmekte, hatta bazı durumlarda katma değerinin aşırı şekilde düşmesi nedeniyle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadırlar.

TR81 Bölgesi için önerilen, turizm sektörünün bölge ekonomisine katkısının artırılması yönünde de sinerji

yaratacak olan yöresel ürünlerin bölge ekonomisinin geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla ticarileştirilmesi ve/veya katma değerinin artırılmasına yönelik strateji geliştirilmesidir. Bu süreç, yeni coğrafi işaret başvurularının ortaya çıkması ve yönetilmesi gibi faaliyetleri de içerebilir.

EYLEM
19*İnternet ve mobil teknolojilerin bölge markalaşması için etkin kullanımına yönelik proje tasarımı*

Karabük ve Bartın, Türkiye'de turizm potansiyeli en öne çıkan iller arasında yer almaktadır. Bölgede kültür turizmi alternatifleri arasında önde gelen Safranbolu ve coğrafi yapısı, yeme-içme konusunda ünü ile dikkat çeken Amasra; gerek yöresel ürünler konusunda kapasitesi ve bilinirliği yüksek tarım ve el işçiliği ürünleri, gerekse otantik şehir dokusu ve konaklama imkanlarıyla Türkiye'deki çoğu bölgeden daha iyi bir potansiyel sergilemektedir. Üstelik turizm sektörü bölgede tüm paydaşların da üzerinde uzlaştığı bayrak sektördür. Sadece Kalkınma Ajansı değil, diğer bölgesel aktörler de (örneğin kaymakamlık, ticaret odası gibi) turizm konusuna önem vermekte, bölgenin ekonomisine katkılarını önemsemekte ve çeşitli projeler geliştirmektedirler. Ancak bölge turizmi konusunda farklı paydaşlarca geliştirilen girişimler, ortak vizyon ve hedefler ekseninde birleşmemekte, vizyon birliği sağlanamamaktadır. Bu durum kısa vadeli marka kimliği yaratma konusunda önemli bir engel oluşturmaktadır. Bölgenin internet yoluyla tanıtımı yetersizdir ve mevcut tanıtım materyalleri güncelliğini yitirmekte, turizm konusunda yenilikçi

içerik ve tanıtım araçlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu eylem ile "Bartın ve Karabük'ün turizmde rekabetçi gücünü artırmak için yenilikçi tanıtım yöntemleri ve internet kullanarak bölgede turizm markaları geliştirmek" hedeflenmektedir. Uzun vadede TR81 Bölgesinin turizmde geçmişten gelen marka değerini (sektör paydaşlarınınca uygun görüldüğü takdirde "ortak marka" yada "garanti markası" altında) tescilleyerek geliştirmek ve bu süreçte de yenilikçi hizmet ve teknolojilerle turizm ve tanıtım altyapısını geliştirme önerilmektedir. Özellikle turizm konusunda kümelenme başlatarak da bölge turizm aktörleri arasında vizyon birliği ve sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Proje ile TR81 Bölgesinin, Dünyanın en fazla küreselleşmiş ikinci sektörü olan turizm sektörüyle elde ettiği katma değeri artırması ve orta ve uzun vadede bölgesel kalkınma, sosyo-ekonomik yapının gelişmesi, istihdam ve yatırım olanaklarının gelişmesi gibi imkanlardan yararlanması hedeflenmelidir.

T.C. BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI
Güney Mahallesi Zonguldak Yolu Cad No: 36 67600 Kozlu/ZONGULDAK
Tel : +90 (372) 257 74 70 - 71 - Faks:+90 (372) 257 74 72
bilgi@bakka.gov.tr

www.bakka.gov.tr

BATIKARADENİZ BÖLGESİ
ZONGULDAK - KARABÜK - BARTIN

TR81 DÜZEY 2 BÖLGESİ İL İLÇE ANALİZLERİ RAPORU

İL-İLÇE ANALİZLERİ

TR81 DÜZEY-2 BÖLGESİ İL-İLÇE ANALİZLERİ

"Büyük hedefimiz, milletimizi en yüksek medeniyet seviyesine ve refaha ulaştırmaktır."

M. Atatürk

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
İL-İLÇE ANALİZLERİ	3
ZONGULDAK	6
KALKINMA STRATEJİLERİ	8
EREĞLİ	11
TEMEL SORUNLAR	11
KALKINMA STRATEJİLERİ	13
ALAPLI	15
TEMEL SORUNLAR	15
KALKINMA STRATEJİLERİ	17
ALTERNATİF TURİZM	17
ÇAYCUMA	18
TEMEL SORUNLAR	18
KALKINMA STRATEJİLERİ	20
DEVREK	21
TEMEL SORUNLAR	21
KALKINMA STRATEJİLERİ	23
GÖKÇEBEY	24
TEMEL SORUNLAR	24
KALKINMA STRATEJİLERİ	26
KARABÜK MERKEZ	27
TEMEL SORUNLAR	27
KALKINMA STRATEJİLERİ	28
EFLANİ	30
TEMEL SORUNLAR	30
KALKINMA STRATEJİLERİ	32
ESKİPAZAR	33
TEMEL SORUNLAR	33
KALKINMA STRATEJİLERİ	35
OVACIK	36
KALKINMA STRATEJİLERİ	38
SAFRANBOLU	39
TEMEL SORUNLAR	39
KALKINMA STRATEJİLERİ	42
YENİCE	44

TEMEL SORUNLAR	44
KALKINMA STRATEJİLERİ	45
BARTIN MERKEZ	46
TEMEL SORUNLAR	46
KALKINMA STRATEJİLERİ	48
AMASRA	50
TEMEL SORUNLAR	50
KALKINMA STRATEJİLERİ	52
KURUCAŞİLE	53
TEMEL SORUNLAR	53
KALKINMA STRATEJİLERİ	55
ULUS	56
TEMEL SORUNLAR	56
KALKINMA STRATEJİLERİ	58
SONUÇ	59

GİRİŞ

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Strateji Geliştirme ve Programlama Birimi uzmanları tarafından hazırlanan 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planı, Ajansın faaliyet alanı olan TR81 Bölgesi'nin mevcut durumunu ve temel sorunlarını tespit ederek bu sorunların giderilmesine yönelik tedbirleri ortaya koymaktadır. 2014-2023 Bölge Planı üç bölümden oluşmaktadır:

- I- **MEVCUT DURUM ANALİZİ**
- II- **GELİŞME EKSENİ, ÖNCELİK VE TEDBİRLER**
- III- **ANALİZLER**

Planın ilk kısmını oluşturan **Mevcut Durum Analizi** kapsamında bölgenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal yapının analizi gerçekleştirilmiştir. Mevcut durum analizi neticesinde bölge kalkınmasının sağlanması kapsamında alınması gereken tedbirler ve uygulanması gereken stratejiler belirlenmiştir.

Planın II. bölümü olan **Gelişme Eksenini, Öncelik ve Tedbirler** kısmında belirlenen gelişme eksenlerine ve bu eksenler kapsamında uygulanması gereken stratejilere yer verilmiştir.

III. bölüm olan **Analizler** kısmında ise bölgeyi oluşturan her ilçenin mevcut durumunun ve mevcut durum neticesinde belirlenmiş olan sektör stratejilerinin yer aldığı İl-İlçe Analizleri ile bölge sektörlerinin rekabetçilik durumunu ortaya koyan **Sektör Tanımlama, Önceliklendirme ve Rekabetçilik Analizi** çalışmaları bulunmaktadır.

2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planının bu kısmında, mevcut durum analizi çalışmalarında faydalanan, ilçe stratejilerinin belirlenmesinde yol gösterici olan İl-İlçe Analizlerine yer verilmektedir.

İL-İLÇE ANALİZLERİ

2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planının III. bölümü olan Analizler başlığı altında yer verilen İl-İlçe Analizleri, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Strateji Geliştirme ve Programlama (SGPB) birimi uzmanları tarafından hazırlanmıştır. Bölge sınırları içerisindeki tüm il merkezlerini ve ilçeleri içeren çalışma kapsamında, çalıştayların düzenlendiği ilçeler birim uzmanları arasında paylaşılmıştır. Her uzman, sorumlusu olduğu ilçede ön araştırmalar gerçekleştirmiş ve çalıştaylar düzenlemiştir.

İlçe analizleri dâhilinde aşağıda listesi verilen toplam 16 ilçe incelenmiştir:

ZONGULDAK : Merkez, Ereğli, Alaplı, Devrek, Gökçebey, Çaycuma İlçeleri¹

KARABÜK : Merkez, Ovacık, Safranbolu, Eskipazar, Yenice, Eflani

BARTIN : Merkez, Amasra, Kurucaşile, Ulus

İlçe analizleri kapsamındaki çalışmalar iki etap halinde gerçekleştirilmiştir: İlk etapta kaymakam ve belediye başkanları ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş, ardından ikinci etapta ilçe kurum/ kuruluşlarının ve STK temsilcilerinin de katılım sağladığı çalıştaylar organize edilmiştir.

Kaymakamlar ve belediye başkanları ile yapılan görüşmeler esnasında soru formu aracılığı ile taraflara ilçenin öne çıkan ya da potansiyel arz eden sektörlerine, temel sorunlarına, bu sorunların aşılabilmesi için ne gibi politikalar uygulanması gerektiğine dair çeşitli sorular yöneltilmiştir.

Alınan yanıtlar ve yapılan incelemeler neticesinde ön planda olan ya da öne çıkabilecek sektörler belirlenmiştir. Sektörlerin tespitinden sonra ilçelerdeki kurum ve kuruluşların temsilcileri ve STK temsilcilerinin katılım sağladığı ikinci etap çalıştaylar düzenlenmiştir.

Belirlenen sektörlerle yönelik strateji geliştirilmesi ile ilçe GZFT (Güçlü- Zayıf- Fırsat- Tehdit) Analizi ve sorun analizlerinin hazırlanmasını içeren çalıştaylar esnasında katılımcılara konularına göre kartlar dağıtılarak, görüşlerini bu kartlara yazmaları istenmiştir. Çalıştay sonuçları ile toplanan kartların değerlendirmeleri raporda her bir ilçe başlığı altında sunulmaktadır.

Çalışma kapsamında, Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan tüm ilçeler ziyaret edilerek yaklaşık 150 katılımcının görüşleri alınmıştır. Merkez ilçeler ve nüfus büyüklüğü bakımından merkez ilçelerle eş konumda bulunan Ereğli ilçesi ile yapılan çalıştayda da il merkezlerinde olduğu gibi vizyon belirleme çalışması gerçekleştirilmiştir.

¹ Zonguldak'a bağlı Kozlu ve Kilimli Beldeleri 2012 yılı sonunda ilçe statüsü kazandığından, merkez ilçeler dâhil bölgedeki ilçe sayısı 18'e ulaşmıştır. İşbu raporun hazırlandığı dönemde Kozlu ve Kilimli ilçe statüsü kazanmamış olduğundan, söz konusu yerler merkez ilçe içerisinde dikkate alınmıştır.

BATI KARADENİZ BÖLGESİ İL VE İLÇE ANALİZLERİ

GÖSTERİM

ZONGULDAK

MERKEZ

VAR OLAN DEĞERLERİNİN BİLİNCİNDE, YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, AİDİYET DUYGUSUNU GELİŞTİRMİŞ, YAŞAYAN VE ÜRETEBİLİR ŞEHİR ZONGULDAK

Türkiye’de taş kömürü üretimi, rezervlerin tamamına sahip olan Zonguldak Havzasında Türkiye Taş Kömürü Kurumu (TTK) ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmektedir. Zonguldak, sahip olduğu yeraltı ve yerüstü zenginliklerine rağmen yıllar içerisinde bu potansiyellerini etkin kullanamamaktan ve kentleşme sürecinin iyi yönetilememesinden ötürü pek çok sorunun yaşandığı bir il haline gelmiştir. Türkiye Taş Kömürü Kurumu gibi köklü bir kuruma sahip olan il merkezi, kurumun kurulduğu yıllarda sanayi faaliyetlerine bağlı olarak yerleşkelerin kurulmaya başlanması ile şekillenmeye başlamıştır.

Hızlı bir kentleşme sürecine giren il merkezinde çeşitli sorunlar baş göstermiştir. Kentleşme hızının sanayileşme hızını yakalayamaması, üretim ve yaşam faaliyetlerinin aynı alanda sürdürülmesine neden olmuştur. Planlı bir gelişimin sergilenemediği il merkezinde altyapı sorunları ve çevre kirliliği gibi etmenler nedeniyle yaşam kalitesi oldukça düşük bir konuma gelmiştir. Zonguldak, hava, toprak, su kirliliğinin yoğun olarak görüldüğü, tasman ve çarpık kentleşme sorunları dolayısıyla kentlilere güvenilir yaşam alanları sunamayan, topografyası nedeniyle kentsel anlamda genişleyemeyen, sanayi anlamında ise uygun yatırım alanları üretemeyen bir kent konumundadır. Tüm bu sorunlar, pek çok alanda acil müdahale gerektirmektedir. Özellikle kamu sektörüne dayalı bağımlı istihdam yapısının kırılmasını sağlayacak sektörel gelişim ve doğal kaynakların değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

TEMEL SORUNLAR

- Plansız kentleşme
- Önde gelen sektörlerin zaman içerisinde çöküşü nedeniyle ortaya çıkan işsizlik
- Doğal ve kültürel değerlerin yeterince korunamaması

DİĞER SORUNLAR

- Sağlık sorunları
- Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanamamış olması
- Şehrin ulaşılabilir-erişilebilir olmaması
- Doğal ve kültürel değerlerin yeterince korunmaması/koruma bilincinin yaratılmaması
- Kentin tek giriş ve çıkışının olması ve alternatif yol bulunmaması sebebiyle yaşanan kent içi trafik sorunu

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
(TÜM MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR)			
Zengin bir flora ve faunaya sahip olması	Kamu ağırlıklı ekonomik yapı	Filyos Vadisi Projesi	Termik santrallerin varlığı ve yeni termik santraller kurulacak olması
Türkiye’nin taşkömürrezervlerine sahip olması	Tasman alanlarının varlığı	Enerji sektörüne yapılan yatırımlar	Ekonomik kriz
Coğrafi açıdan avantajlı konuma sahip olması	Konaklama tesislerinin çeşit ve sayı bakımından yetersiz olması	Kalkınma çabasının kurumlarca ön planda tutulması	Çevre illerin hızlı gelişimi
Gelişmiş bir sanayi kültürünün bulunması	Girişimciliğin olmaması	Üniversite öğrencileri ile personelinin kentte arz talep dengesi oluşturması	
Deniz ve demiryolu ulaşımına sahip olması	Endüstriyel yatırım yapılmasına uygun yer ve ortam bulunmaması	Afetlerde ve kurtarma faaliyetlerinde çalışabilecek tecrübeli maden işçilerinin bulunması	
TTK ve ERDEMİR gibi köklü ve büyük kurum/kuruluşları bünyesinde bulundurması	Topoğrafik yapısı	Havaalanının kapasitesinin geliştirilebilecek olması	
Demir-çelik ile yapı malzemeleri sektör faaliyetlerinin gerçekleştirilmekte olması	Plansız kentleşme	Ulaşım modlarının gelişime açık nitelikte olması	
Bülent Ecevit Üniversitesi’nin varlığı	İnsanlar arasındaki “bölgecilik” anlayışı	Enerji kaynaklarına yakın olması	
Taş kömürü haricinde maden kaynaklarına sahip olması	Dışarıdan göç edenlerin şehri benimseyememesi	Yapı malzemeleri üretimi imkânı	
Deniz şehri olması	Ankara kent girişi olarak adlandırılan bölgenin yarattığı imaj sorunu	Değişen turist profiline bağlı olarak turizm faaliyetlerine olan ilginin artması	
İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlere yakın olması	İşsiz engelli nüfusun fazla olması	Kalkınmada öncelikli iller arasında olması	
Alım gücünün yüksek olması	Çevre kirliliği		
Tarihi, kültürel ve folklorik değerler	Üretim ve yaşam faaliyetlerinin ayrılmamış olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan madencilik, demir-çelik, yapı malzemeleri, mobilya ve orman ürünleri, tarım, turizm, enerji ve çevre başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

MADENCİLİK

- Devlete bağımlı madencilikten, özel sektör öncülüğünde madencilığe geçilmelidir. Devlet yalnızca yönlendirici, takip edici ve strateji belirleyici konumda olmalıdır.
- Kömür üretimine devam edilmelidir ancak üretilen kömür evsel yakıt olarak kullanılmama- lı; demir-çelik ve çeşitli sanayi faaliyetlerinde kullanılmalıdır.
- Kömüre alternatif silis kumu, şiferton, mermer gibi doğal kaynakların üretimleri arttırılmalıdır.
- Kömür madenciliğinde çalışan özel işletmelerin eski usullerle ve iş güvenliğini hiçe sayarak çalış- ması engellenmelidir.
- Tasman alanları kentleşmeyi olumsuz etkilediğinden özel yasal düzenlemeler ve kısıtlamalar getirilmelidir.
- Kapanan maden ocakları endüstri turizmi açısından değerlendirilmelidir. İlin ekonomik yapısı ile benzerlikler taşıyan Almanya bu uygulamalarda örnek alınmalıdır.
- Üretim yapılan alanların üzerinde yapılaşmaya izin verilmemeli veya uygun yapı teknikleri uygulanmalıdır.
- Taş kömürü üretimine yönelik yenilikçi üretim teknolojileri geliştirilmelidir.
- Kuvars kumu hammaddesine bağlı olan cam sanayinin gelişimi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

DEMİR-ÇELİK

- Ham madde kaynaklarında dışa bağımlılık minimuma indirgenmelidir.
- Hurdaların değerlendirilmesi ve geri dönüşüm üzerinde durulmalıdır.
- Beyaz eşya ve otomotiv gibi demir çeliğe bağlı yan sektörlerde yatırım çekilmelidir.
- Sektörün yan ürünlerine yönelik pazar-pazarlama imkânları geliştirilmelidir.
- Mevcut tesislerdeki üretim olanakları son teknolojiye uyarlanmalıdır.
- AKÇT'nin(Avrupa Kömür Çelik Topluluğu) demir çeliğe teşvik verilmemesine neden olan maddelerinin değiştirilmesi hususunda çalışmalar yapılmalıdır.

YAPI MALZEMELERİ

- Taş kırma ocaklarında standardizasyon sağlanmalıdır.
- Kompozit malzeme üretimi, seramik ve tuğla imalatında gelişim sağlanmalıdır.
- Kum, çakıl, agrega, kireç taşı, mermer, dolomit kaynakları değerlendirilmelidir.
- Kum-çakıl ocakları rehabilite edilmeli, söz konusu ocaklardaki izleme-kontrol- denetim çalışmaları sıklaştırılmalıdır.
- Hazır beton tesislerinin teknolojik açıdan uygun kriterlerde üretim yapması sağlanmalıdır.

MOBİLYA VE ORMAN ÜRÜNLERİ

- Doğal kestane üretimi desteklenmelidir.
- Tasarım ve markalaşmaya önem verilmelidir.

- Çeşitli ara mallarda uzmanlaşma sağlanmalıdır: Bu sayede yakın olan Ankara, Adapazarı, Durusu'daki mobilya sanayilerine ara mal temin edilebilir ve pazar genişletilebilir.
- Entegre mobilya üretimi teşvik edilmelidir.
- Geçmişteki olumsuz ortaklık deneyimlerinin yarattığı kaygılar giderilmelidir.

TARIM

- Çaycuma'da organik tarımın geliştirilmesi kapsamında çiftçilere eğitim verilmelidir.
- "Bülent Ecevit Üniversitesinde Organik Tarım Bölümü" açılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Bölgenin tarımsal ve odun dışı ürün çeşitliliği konusunda (kivi, defne, ıhlamur, vb.) çalışmalar yapılmalıdır.
- Tarım alanlarının planlaması yapılmalıdır: Hâlihazırda kısıtlı olan verimli tarım alanlarında yapılaşmaya müsaade edilmemelidir.
- Tarım ürünlerini toplama ve pazarlara ulaştırma ağı kurulmalıdır.
- Veraset yoluyla küçülen tarım alanlarında toplulaştırma çalışmaları yapılmalıdır.
- Yüzde 50 norm kadro oranı ile çalışan Tarım Müdürlüğü'nün teknik eleman sayısı arttırılmalıdır.

TURİZM

- Çiftlik turizmi geliştirilmelidir. (Çaycuma bölgesinin tarıma uygun yapısı, manda yoğurdu vb. yöresel lezzetlerin varlığı)
- Yayla turizmi geliştirilmelidir.
- Halk turizmi konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Alaplı Gümeli Beldesi Bölüklü Yaylası'nın turizm bölgesi ilan edilmesi kapsamında çalışmalar yapılmalıdır.
- Ev pansiyonculuğunu geliştirmeye yönelik ilgili

kişilere eğitimler verilmelidir.

- Trekking parkurları oluşturulmalı ve bu alanda hizmet vermek üzere rehberler yetiştirilmelidir.
- Mağara turizmi geliştirilmelidir.
- Filyos/Ereğli gibi tarihi alanlar tanıtılmalı ve değerlendirilmelidir.
- Plajlar temizlenmelidir.
- Piknik alanları ve sosyal aktivite alanları oluşturulmalıdır.
- Yerel kültürel değerler desteklenmelidir.
- El sanatlarına verilen değer ortaya çıkarılmalıdır.
- Aktif olarak kullanılmayan fakat uygun durumda olan kömür madenleri turizm ve kültür aktivitelerine yönelik olarak değerlendirilmelidir.
- Ulaşım imkânları geliştirilerek, günübirlik turizm ve kültür turları desteklenmelidir.
- Üniversitelerde turizme yönelik bölümlere ağırlık verilmelidir.

ENERJİ

- Taşkömürü ile çalışan termik santrallere alternatif rüzgâr/güneş potansiyeli ortaya koyulmalıdır.
- Kentin geleceği ve kentlinin sağlığı gözetilerek daha fazla termik santral kurulmasına izin verilmemelidir.
- Santral alanlarının yer seçimleri belli bir standarda bağlanarak düzgün yapılmalıdır.
- Kömür gazı ve biyogaz potansiyeli değerlendirilmelidir.

ÇEVRE

- Çevre kirliliğine yönelik ölçümler belli aralıklarla sürekli gerçekleştirilmelidir.

EREĞLİ

TARIMDA ÜRETen, SANAYİDE VE EĞİTİMDE LİDER İNOVATİF BİR CAZİBE MERKEZİ

Batı Karadeniz Bölgesinin en büyük ilçesi olan Ereğli, nüfus ve ekonomik yapısı açısından bölge illeri ile benzer düzeydedir. Ereğli'nin en büyük avantajı, ERDEMİR gibi kurumsal bir entegre demir çelik tesisini bünyesinde barındırması ve Ankara- İstanbul gibi merkezlerle yakın olmasıdır. ERDEMİR'in özelleşmesi ile birlikte başlayan süreçte pazarlama sistemini değiştirmesi ile Ereğli ekonomisi sıkıntıya girmiştir.

Ereğli ilçesinde 2006 yıllarında yapılan yatırımlar neticesinde ülkenin en önemli tersanecilik bölgelerinden biri kurulmuştur. İlk yıllarda istihdam açısından son derece yararlı olmalarına rağmen global krizin en çok tersanecilik sektörünü etkilemiş olması ile birlikte tersaneler büyük oranda kapatılmıştır. 7000 işçi sayısına ulaşan tersanelerin çok hızlı şekilde kapanmaları neticesinde ilçede istihdam konusunda sıkıntılar baş göstermeye başlamıştır. İstanbul'da sanayinin desantralizasyonu kapsamında Tuzla'da bulunan tersanelerin bir kısmının Ereğli'de altyapısı hazır bulunan bölgeye taşınmasının iki bölge için de olumlu olacağı düşünülmektedir. Zira Ereğli, gemi inşa ve gemi söküm işlemlerinin gerçekleştirilebilmesine olanak sağlayacak altyapıya sahiptir. Maliyeti oldukça yüksek olan altyapının oluşturulması için yeni bir alanda en baştan yatırım yapılmasındansa, yetişmiş işgücüne, yetkin demir çelik firmalarına ve ulaşılabilir bir konuma sahip olan Ereğli'nin değerlendirilmesi en ekonomik ve efektif çözüm olacaktır.

Ereğli'nin önemli sorunlarından biri, demir çeliğe bağlı yan sanayinin yeterince gelişmemiş olmasıdır. ERDEMİR ile birlikte bir nebze gelişen yan sanayi, gerekli altyapı yatırımlarının yapılmaması, yatırımların tek sektöre yönelik yapılması ve yalnızca ERDEMİR'e yönelik olarak çalışılması gibi nedenlerden ötürü yeterince gelişmemiştir. İlçede sanayi kültürü ve işgücü yeterli olmasına rağmen firmalar pazarlama becerisi kazanamamış ve belli ölçeklerde kalmışlardır. Demir-çelik sektöründe deneyimli işgücüne ve altyapıya

sahip olan ilçe, firmaların teknik kabiliyetlerinin birleştirilmesi ile hem teknik hem de ekonomik açıdan gelişebilecek potansiyele sahiptir.

İlçede bir adet Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bulunmaktadır. Ancak söz konusu OSB henüz yeterli doluluğa ulaşmamıştır. Altyapı eksiklikleri giderilmeye başlanan OSB, liman bağlantısının sağlanması durumunda yeni yatırımların yapılabilmesine olanak sağlayacak bir potansiyel barındırmaktadır. Aynı şekilde halihazırda yapımı gerçekleştirilen İrmak-Karabük-Zonguldak ve Sakarya-Karasu-Zonguldak-Bartın Demiryolu yatırımlarının tamamlanması ve ilçe limanlarına bağlantılarının yapılması lojistik açıdan Ereğli'yi önemli bir konuma getirecektir.

Gelişmiş demir-çelik altyapısının ve kültürünün yanı sıra ilçe farklı değerlere de sahiptir. Elpek Bezi, Osmanlı Çileği gibi yöresel değerlerin coğrafi etiketlerle ekonomiye kazandırılması, Ereğli ve özellikle kırsal kesimi için gelir kaynağı olabilecek niteliktedir.

TEMEL SORUNLAR

- İşsizlik
- Yöneticilerin bir araya gelip uzlaşma sağlayamaması
- ERDEMİR nedeniyle demir-çelik haricindeki sektörlerin gelişmemesi

DİĞER SORUNLAR

- Altyapı sorunları / Çevre kirliliği
- Turizm potansiyelinin kullanılmaması
- Göç
- Ekonomik daralma ve dengesizlik

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
ERDEMİR'in varlığı	Girişimcilik eksikliği / vizyonsuzluk	Ülkenin ekonomik gelişme düzeyinin artıyor olması	Demir-çelik sektörüne devlet yardımı verilmemesi
Liman kenti olması	Yükseköğrenim imkânlarının zayıf olması	Bölgede üretimi yapılmayan ürünler konusunda yatırımcı bulunabilirliği	Kalifiye elemanların bölge dışına göç etmesi (entellektüel göç)
Demir-çelik sektörü ile ilgili birikime sahip olması	Sektörel çeşitliliğin sağlanamaması		Komşu bölgelerin hızlı biçimde kalkınıyor olması
Yetişmiş insan potansiyeline sahip olması	Demiryolu altyapısının eksikliği		Filyos Vadisi Projesi
Orman, deniz vb. doğal zenginliklere sahip olması	İşbirliği kültürünün olmaması		Bölge dışında demir-çelik sektörünün hızlı gelişmesi
Sanayi altyapısının bulunması	ERDEMİR ve TTK gibi kurumlara bağımlı olunması		Ulusal ve uluslararası ekonomik sıkıntılar
Mesleki eğitimin gelişmiş olması	Şehir içinde toplu taşıma araçlarının sağlıklı kontrol edilmemesi, araç sahiplerine caydırıcı yaptırımların uygulanmaması		AKÇT anlaşmasının sektörün önünü tıkaması
Gelişme potansiyelinin yüksek olması	Ticari anlamda dışarıdan çok göç alması		
Ereğli halkına istihdam sağlayacak, eğitim fakültesi, denizcilik yüksekokullarının olması	Mesleki eğitimin işverenlerin talep ettiği düzeyde olmaması		
Ülkenin siyasi ve ekonomi merkezlerine yakın olması	Rekreasyon alanlarının eksik olması		
Taş kömürü, orman gibi doğal kaynaklara yakın olması	Sektörel olarak yan sanayinin oluşturulamaması		
	Kamu ağırlıklı ekonomik yapıdan dolayı bölgede girişimci yetişememesi ve nitelikli işgücü bulunamaması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan tersanecilik, demir-çelik, tarım ve hayvancılık ile alternatif turizm başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TERSANECİLİK

- Sektöre devlet desteği sağlanmalıdır.
- İstanbul'un sanayi desantralizasyonu kapsamında, Tuzla'da ki tersanelerin Kdz. Ereğli'de altyapısı hazır olan tersanelere kaydırılması için çalışmalar yapılmalıdır.
- Mevcut tersanelerin gemi bakım ve söküm faaliyetlerine yönelik altyapı eksiklikleri giderilerek bu konularda çalışmaları sağlanmalıdır.
- Küçük tekne, yat yapımı ve ahşap yatçılık geliştirilmelidir.
- Sektör sarf malzemelerine yönelik yan sanayi geliştirilmelidir.

DEMİR-ÇELİK

- ERDEMİR'le çalışan işletmelere farklı işleri yapma kabiliyeti kazandırılmalı ve ERDEMİR'e olan bağımlılıkları kırılmalıdır.
- Entegre tesis imkânları, katma değeri yüksek ürün üretiminde kullanılmalıdır.
- Bölgedeki sektörel bilgi birikimi sistematik ve ulaşılabilir hale getirilerek paylaşılabilir.
- Yan ürün sanayi envanteri çıkarılarak, eksikliklere yönelik aksiyon planları oluşturulmalıdır.
- Sektördeki firmaların birlikte iş yapabilme kabiliyeti artırılmalıdır.

- Zırh sacı gibi katma değeri yüksek mamüllerin ERDEMİR'de üretilmesi sağlanmalıdır.
- Tüm sektörel faaliyetlerde yerleşme sağlanarak yerelde üretim teşvik edilmelidir.
- Sektörde tesis tasarımı, imalatı, devreye alma ve işletimi konularında firmaların birlikte çalışmaları sağlanmalıdır.
- İnşaat sektöründe kullanılmak üzere çelikkonstrüksiyon üretilmesi teşvik edilmelidir.
- AKÇT anlaşmasının bazı maddelerinin demir-çelik sektörü lehine yeniden düzenlenmesi kapsamında çalışmalar yapılmalıdır.

TURİZM

- Turizm, tüm Batı Karadeniz Kıyı Koridoru olarak algılanmalı ve altyapı, konaklama ve ulaşım eksiklikleri giderilmelidir.
- Tur organizasyonları ile ilçenin ve bölgenin tanıtımı yapılmalıdır.
- Orman-Yayla-Deniz Turizmi entegrasyonu sağlanmalıdır.
- Maden alanları turizme açılmalıdır.
- Kongre ve fuarcılık turizmi başlatılmalıdır.
- Elpek Bezi, Keşli, Uzun Mehmet, Osmanlı Çileği ve Herkül gibi değerlerin tanıtımı yapılmalıdır.
- İlçede bulunan orman sahaları, gerekli düzenlemeler yapılarak doğa turizmine kazandırılmalıdır.

TARIM

- Tarım alanlarının kullanılmasına yönelik devlet teşvikleri verilmelidir.
- Toprak sahibi olmayıp tarımla uğraşmak isteyen müteşebbislerin arazi kiralaması kolaylaştırılmalıdır.

- Arıcılığa yönelik bal ormanları (kestane, ıhlamur) artırılmalı, arıcılığın geliştirilmesine yönelik tedbirler alınmalıdır.
- Bölgede üretilen kestane balının markalaşma ve pazarlama çalışmalarının yapılmalıdır.
- Organik tarım uygulamaları teşvik edilmelidir.
- Sağlıklı besin üretimi konusunda sorumlu kesiler bilinçlendirilmelidir.
- Seracılık ve yeni ürün üretimi ile ilgili ilçe ve çevresine yönelik en verimli ürün envanteri çıkarılarak ekonomik değerler ve geri dönüşü halka anlatılmalıdır. Osmanlı çileği yetiştiriciliği teşvik edilmelidir.
- Dut, böğürtlen ve mancar gibi yöresel ürünlerin üretimi teşvik edilmelidir.
- Türkiye'nin 42 ilinde uygulanan TKDK desteklerinin Zonguldak ilinde de uygulanması sağlanmalıdır.
- Tarım desteğinin arazi bazında değil üretilen ürün bazında verilmesi sağlanmalıdır.

LOJİSTİK

- Ulaşım altyapı eksiklikleri giderilmelidir.
- Liman demiryolu bağlantısı sağlanmalıdır.
- ERDEMİR'in ulusal demiryolu ağına bağlanması sağlanmalıdır.
- Tersaneler bölgesinde bulunan tersane limanının altyapı eksiklikleri tamamlanmalı ve ulusal liman haline getirilmesi sağlanmalıdır.
- İstanbul ve diğer liman kentlerine eskiden olduğu gibi deniz ulaşımı sağlanmalıdır.
- Bartın-Karasu Demiryolu Projesinin bir an önce bitirilmesi sağlanmalıdır.

EĞİTİM

- Bölgenin önde gelen sektörlerine yönelik eğitim imkânları artırılmalıdır.
- (Üniversite bölümleri açılması, AR-GE merkezleri kurulması, enstitü kurulması)
- Eğiticilerin eğitimine yönelik faaliyetler artırılmalıdır.

ALAPLI

İlçe, İstanbul ve Ankara gibi merkezlere yakın oluşu ve fındık üretimi ile öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra demir-çelik ve makine imalat sektörlerindeki gelişmişliği, tekstil sektörünün varlığı, alternatif turizm potansiyeli ilçenin diğer öne çıkan özellikleridir. İlçede dört adet fındık fabrikasının bulunduğu ancak bunların daha çok fındık kırma tesisi niteliğinde olup, bölgede nihai mamule yönelik entegre tesislerin bulunmadığı görülmektedir.

İlçenin büyük merkezlere yakın olması hem bir avantaj hem de bir dezavantajdır: Düzce ve Ereğli gibi sanayisi gelişmiş merkezlere yakın olan konumu, ilçede istihdamı etkileyecek işletme sayısının sınırlı kalmasına neden olmuştur. İlçenin özellikle 2008 yılında başlayan ekonomik kriz neticesinde kapanan tersaneler sonucunda çevre illere göç verdiği bilinmektedir. Kapatılan tersaneler sonucunda bu sektörde çalışan kalifiye elamanların İstanbul'a göçü söz konusudur.

Alaplı Limanı'nın yapılması ve tersanecilik sektörünün canlandırılmasının yanı sıra, tarım ve alternatif turizmin yaygınlaştırılması da ilçenin gelişmesini sağlayabilecek unsurlar arasında yer almaktadır. Söz konusu sektörlerin yanı sıra tekstil ile mobilya ve orman ürünleri sektörleri de Alaplı açısından önem arz eden konulardandır.

TEMEL SORUNLAR

- Sosyal ve kültürel imkânlarla yönelik altyapı eksikliği.
- Alaplı Limanı ile ilgili çalışmaların nihai hale gelmesine rağmen Filyos Limanı nedeniyle yapım çalışmalarına başlanamaması.
- İlçenin mevcut sanayi alanlarınının 1. derece tarım arazisi içerisinde kalması ve OSB'nin henüz yatırıma hazır hale gelmemiş olması.

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Ankara ve İstanbul'a yakın olması	Yatırım imkânlarının yetersiz olması	Ahşap tekne yapımı konusunda bir kültür ve işgücünün bulunması	Düzce, Ereğli gibi sanayi bölgelerine yakın olması
Demiryolunun tamamlanmasıyla ulaşımın kolaylaşacak olması	Girişimcilik ruhunun olmaması	Demiryolu bağlantısının ilçe merkezine ulaşacak olması	Şehrin içinden geçen Alaplı Çayı'nın ıslah edilmemiş olması dolayısı ile taşkın riski taşıması
Alaplı Gümeli Beldesi Bölüklü Yaylanın bulunması	İşbirliği kültürünün olmaması ve ortak aklın kullanılamaması		Filyos Limanı Projesinin Alaplı Liman Projesini engellemesi
Çalışabilecek genç ve kalifiye nüfusun bulunması	İstihdam yaratabilecek kuruluşlara gerekli kolaylıkların sağlanamaması		
Yatırım yapılmasına olanak sağlayacak arazilerin ve OSB'nin bulunması	Sanayi faaliyetlerinin az olması		
Deniz ürünlerinin varlığı	Sosyal ve kültürel yönden eksikliklerin bulunması		
Fındık üretimin yapılması	Yetişmiş insan kaynaklarının göç etmesi		
ERDEMİR'e yakın olması	Emekli nüfusun çok olması		
Kendine has fındık, ceviz, kivi vb. tarımsal ürünlerin üretilebilmesi	STK'ların verimli çalışmaması		
Orman varlığı	Eğitim öğretim kurumlarının yetersizliği yüzünden yetişmiş insan gücünün az olması		
İç Anadolu'nun denize en yakın noktalarından biri olması	Altyapı eksiklikleri		
Meslek yüksekokulunun bulunması	Turizm altyapısının eksik olması		
Doğal içme suyu kaynaklarının bulunması	Dere ıslahının yapılmamış olması		
Arıcılık, seracılık ve organik tarım çalışmalarının yapılması	Fındık üretimi ile ilgili entegre tesislerin bulunmaması veya yetersiz olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan sanayi, tarım ve hayvancılık ile alternatif turizm başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

SANAYİ

- Alaplı Limanı Projesi hayata geçirilmelidir.
- Tersanecilik ve ahşap yat sanayi sektörlerinin tekrar canlandırılması yönünde adımlar atılmalıdır.
- İlçe, teşvikte Düzce ile rekabet edebilecek hale getirilmelidir.
- Yassı mamulün nihai mamule dönüştürülmesi üzerine faaliyet gösteren işletmelere teşvik verilmelidir.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Fındık üretimine bağlı sanayi desteklenerek fındıktan nihai mamul üretimi teşvik edilmelidir.

- Arıcılık ve kivi yetiştiriciliği gibi yöre iklimine uygun ve fındık üretimine alternatif üretim teşvik edilmelidir.
- Ceviz üretimi desteklenmelidir.
- Deniz ve havuz balıkçılığına yönelik çalışmalar desteklenmelidir.
- Organik tarım konusunda halk bilinçlendirilmelidir.
- Sulu tarım teşvik edilmelidir.

ALTERNATİF TURİZM

- Yayılacılık, dağ turizmi ve doğa turizmi konularında yaylaların altyapı eksiklikleri giderilmelidir.
- Turizm tanıtım faaliyetleri yapılmalıdır.
- Gümeli beldesinde bulunan doğal su kaynaklarının gerekli ruhsat ve izin işlemleri yapılmalı ve bu kaynaklar şişeleme tesisi kurularak değerlendirilmelidir.

ÇAYCUMA

Çaycuma, ulaşılabilirliği yüksek olan bir ilçedir zira farklı ulaşım alternatifleri ilçede bir arada bulunmaktadır: İlçeye havayolu, demiryolu ve karayolu ile ulaşmak mümkündür. Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinin her birine ortalama elli kilometre uzaklıkta bulunan ilçenin Ankara karayoluna yakın olması da ulaşılabilirliğini arttıran bir etkidir.

08.09.2012 tarih ve 28405 sayılı Resmi Gazete ile Endüstri Bölgesi ilan edilen Filyos'ta yapılması planlanan Filyos Vadisi Projesi, ilçenin geleceğini belirleyecektir. Planlanan sanayi faaliyetleri ile ilçenin en büyük sorunu olarak gösterilen işsizlik ve işsizliğe bağlı göçün önlenebileceği düşünülmektedir. Ancak çalıştayda çıkan sonuçlara göre işsizliğin temel nedeni iş imkânlarının olmamasından ziyade halkın girişimciliğe ve çalışmaya yatkın bir yapı sergilememesidir. Genç nüfusu fazla, diğer ilçelere kıyasla daha düz ve ekilebilir topraklara sahip, tarıma elverişli ve sanayi altyapısına sahip olmasına rağmen isteksizlik nedeniyle ilçenin bu potansiyelleri yeterince değerlendirilmemektedir.

İlçe potansiyelleri göz önünde bulundurulduğunda tarımsal faaliyetlere ağırlık verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bunun için öncelikle parçalı ve dağınık haldeki tarım alanlarının toplulaştırılması gerekmektedir. Katma değeri yüksek olan organik tarım uygulamasının yaygınlaştırılması durumunda ilçenin potansiyelleri değerlendirilmiş ve ekonomiye kazandırılmış olabilecektir. Süt ve süt ürünleri üretiminde öne çıkan bir ilçe olan Çaycuma'nın bu alanda da desteklenmesi gerekmektedir. Söz konusu faaliyetlerin daha iyi koşullarda devam ettirilebilmesi için soğuk hava deposunun yapılması gerekmektedir. Zira ilçenin bu alandaki temel eksiği, ürünlerin ömrünü uzatmaya yarayan soğuk hava deposunun bulunmamasıdır.

Tarımsal faaliyetlerin yanı sıra ilçenin bir diğer potansiyeli orman ürünleri sektörüdür. İlçede hâlihazırda kâğıt fabrikaları ile mobilya üretimine yönelik faaliyet gösteren işletmeler bulunmaktadır.

Çaycuma, Filyos Projesi'nin öncelikli olarak etkileyeceği ilçe olacaktır. Proje, ilçenin ekonomik yapısını olumlu yönde etkileyecektir ancak işin bir de kentleşme boyutu bulunmaktadır: İlçe mevcut altyapısı ile olası bir gelişmeyi kaldırabilecek durumda değildir. Gerekli planlama ve altyapı çalışmaları yapılmadıkça uzun vadede plansız yapılaşmaların neden olacağı sorunlar baş gösterecektir. Zonguldak'ta yaşanan sıkıntıların yaşanmaması için şimdiden söz konusu çalışmalara başlanmalıdır.

TEMEL SORUNLAR

- İşsizlik
- Parçalı ve dağınık arazi yapısı
- Filyos Projesi'nin gerçekleşmemesi
- Bunların yanı sıra, katılımcılar tarafından aşağıda belirtilen sorunların da ilçe açısından önemli olduğu ifade edilmiştir:
- Ortak hareket kültürünün olmaması
- Tanıtım yetersizliği
- Altyapı eksiklikleri

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Karayolu bağlantısı açısından kolay ulaşılabilir olması	Filyos Çayı'nın ıslah edilmemiş olması	Tarımsal faaliyetlerin teşvik edilmesi	Çevre kirliliği
Bartın-Karabük-Zonguldak arasında konumlanmış olması	Filyos Çayı üzerindeki kum işletmelerinin çay yatağını tahrip etmeleri	Yatırım yapacak olanlara teşvik verilmesi	Çevre kirliliği konusunda halkın bilinçsiz olması
Kısmen de olsa sanayi altyapısının bulunması	Kamu kurumlarının verimsiz çalışması ve yerel idarelerin duyarsız olması	Filyos Vadisi Projesinin merkezinde yer alacak olması	Filyos Çayı'nın her an sel ve taşkınlara neden olabilecek durumda olması ve herhangi bir önlem alınmaması
Zonguldak Havaalanının bulunması	İnsan kaynaklarının etkin kullanılmaması	Yeni yapılaşmaya elverişli alanlara sahip olması	TTK'nın mevcudiyeti nedeniyle insanların yatırım yapmaya/yapılmasına ilgisiz kalması
Diğer ilçelere kıyasla daha düz ve ekilebilir toprakların bulunması dolayısıyla tarıma elverişli olması	Köy-belde yollarının yetersiz olması		Filyos Projesi kapsamında şehrin hızla büyümesi ve göç alması durumuna karşı hazırlıksız olunması
Genç nüfusa sahip olması	Alt yapının yetersiz ve sağlıksız olması		
Tarım ve hayvancılık konusunda çalışılıyor olması	Fabrikalardan kaynaklanan çevre kirliliği (özellikle koku)		
	Üniversite öğrencilerine yönelik sosyal-kültürel imkânların olmaması		
	Girişimcilik ruhunun olmaması		
	Tarım ve hayvancılığın önemini yitirmeye başlaması		
	Havaalanının etkin kullanılmaması		
	Filyos Projesi'nin hala hayata geçmemiş olması		
	Çaycuma OSB'de istenen doluluk oranına erişilememiş olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan tarım ve hayvancılık, Filyos Vadisi Projesi ile ulaşım ve altyapı başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TARIM VE HAYVANCILIK

- Gıda sektöründe kalifiye personel yetiştirilmesi için mesleki eğitimler verilmelidir.
- Gıda sektörüne yönelik yatırımlar özendirilmelidir.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetleri için gerekli olan soğuk hava deposu kurulmalıdır.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetleri için teşvik ve destekler arttırılmalıdır.
- Parçalı tarım arazilerinin toplulaştırılmalıdır.
- Organik tarım uygulamasına geçilmelidir.
- Süt sığırcılığı yaygınlaştırılmalıdır.
- Çobanoğlu Göleti, tarımsal amaçlı kullanılabilmesi için baraj haline getirilmelidir.

SANAYİ

- Orman ürünleri sektörü desteklenmelidir.
- Sanayi-okul işbirliği gerçekleştirilmelidir.
- Mobilya atölyeleri açılmalı/çoğaltılmalıdır.
- Yapı malzemeleri sektörü geliştirilmelidir.
- Teşvikler arttırılmalıdır.

FİLYOS VADİSİ PROJESİ

- Filyos Vadisi Projesi bir an önce hayata geçirilmelidir.
- Filyos Antik Kenti değerlendirilmelidir.
- Filyos Vadisi Projesinin gerçekleştirilmesi durumunda mevcut haliyle yetersiz olan altyapı ve yerleşim alanları, olası bir yayılmaya ve artışa hazırlıklı hale getirilmelidir.

ULAŞIM VE ALTYAPI

- Köy ve beldelerin yolları iyileştirilmelidir.
- Her an bir doğal afete gebe durumda olan ve ilçe halkının güvenliğini tehdit eden Filyos Çayı ıslah edilmeli, taşkınlarla karşı önlemler alınmalıdır.
- Filyos Çayı kenarında faaliyet gösteren kum işletmeleri denetim altına alınmalı ve kontrolsüz faaliyetleri kontrol edilmelidir.

DEVREK

Bölge ilçeleri içerisinde Ankara'ya olan yakınlığı ve güçlü karayolları bağlantıları ile dikkat çeken Devrek, bölgedeki en ulaşılabilir ilçelerdendir. Ulaşılabilirliğini arttırmasına rağmen ilçe, merkezinden geçen Ankara-Zonguldak Yolu nedeniyle sağlıklı bir kent imajı çizmemektedir.

Orman alanlarının fazla olduğu ilçede tarımsal faaliyetler ile orman ürünleri sektörünün yaygın olduğu görülmektedir. Gelişmiş bir sanayi altyapısına sahip olmayan ilçenin bugüne kadar bünyesinde bulundurduğu en büyük ve örnek işletme Devrek Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (DEVREKTAŞ) olmuştur. 1970'li yıllarda Devreklilerin öz kaynakları ile kurduğu Devrek Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (DEVREKTAŞ) Yonga ve Levha Fabrikası, 2005 yılından beri borçları nedeniyle atıl durumdadır.

Çalıştay sonuçlarında da ortaya çıktığı üzere ilçenin en büyük ikilemelerinden birisi halkın işsizlikten yakınması fakat bunun yanı sıra özellikle genç nüfusun var olan iş imkânlarını değerlendirmek istememesidir. Almanya'da çok sayıda çalışan nüfusa sahip olan Devrek'in bu durumu, yatırım olanaklarının arttırılabilmesi için bir fırsat durumundadır.

Genç nüfusun çalışmaya özendirilmesi kapsamında eğitim kurumlarına ve hane halklarına önemli bir görev düşmektedir. Tarımsal faaliyetlerin yaygınlaştırılması, nitelikli işgücü gerektiren organik tarım ve seracılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ilçenin gelişimindedetikleyici birer unsur olacaktır. Sahip olunan orman potansiyelinin de Bülent Ecevit Üniversitesi Orman Fakültesi açıldıktan sonra farklı orman ürünlerinin üretilip değerlendirilmesi ile Devrek kalkınmaya doğru yeni bir adım atabilecektir.

TEMEL SORUNLAR

- İşsizlik
- Göç
- Kamu yatırımlarının azlığı
- Bunların yanı sıra aşağıda belirtilen sorunların da Devrek'in gelişimi açısından önem taşıdığı belirtilmiştir:
- Çarpık kentleşme
- Girişimcilik kültürünün olmaması
- Çevre kirliliği

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Ankara-Zonguldak karayolu üzerinde olması nedeniyle ulaşılabilirliğin yüksek olması	Göç vermesi	İklim koşullarının tarımsal faaliyetlere ve de özellikle sebze-meyveciliğe elverişli olması	Tarım arazilerinin parçalı yapıda olması
Orman alanlarının fazla olması	İstihdam olanaklarının yetersiz olması	Yatırım yapılmasını kolaylaştıracak biçimde teşvik ve yardım yapıyor olması	Zonguldak-Ankara karayolunun kent merkezinden geçmesi
Arazilerin, bahçe bitkileri yetiştiriciliğine elverişli olması	Sosyal aktivitelerin yetersiz olması	Filyos Vadisi Projesinin gerçekleştirilecek olması	
Yurtdışında çalışan Devrekli nüfusun fazla olması	Kalifiye eleman sayısının az olması	Bülent Ecevit Üniversitesi Orman Fakültesi çalışmalarının yapılması	
Ahşap işçiliğinin gelişmiş olması	Çalışma isteğinin olmaması	Bölünmüş yol çalışmalarının yapılması	
	Tanıtım yetersizliği	Arazi toplulaştırma işlemlerinin yapılarak tarım arazilerinin elverişli hale getirilmesi	
	Köyden kent merkezine yaşanan göç		
	Devrek Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin mevcut durumu (DEVREKTAŞ)		
	Tarımsal faaliyetlerin düşük olması		
	Köylerde yaşanan su sıkıntısı		
	Sanayileşme kültürünün zayıf olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan tarım ve hayvancılık, sanayi ve ulaşım-altyapı başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TARIM VE HAYVANCILIK

- Tarım alanları toplulaştırılmalıdır.
- Seracılık faaliyetleri desteklenmelidir.
- Organik tarım faaliyetleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Organik tarımda çalışacak olan insanlara eğitimler verilmelidir.

SANAYİ

- Orman ürünleri ile ilgili yeni iş alanları yaratılmalıdır.
- DEVREKTAŞ'ın içinde bulunduğu duruma bir son verilmeli ve DEVREKTAŞ tekrar çalışabilir hale getirilmelidir.
- Devrek bastonu marka haline getirilmelidir.
- Devrek bastonunun yurt içinde ve yurt dışında tanıtımı yapılmalıdır.

ULAŞIM VE ALTYAPI

- Doğalgaz çalışmaları tamamlanmalı ve yaygın kullanılabilir hale getirilmelidir.
- Bölünmüş yol çalışmaları tamamlanmalıdır.
- İlçenin merkezinden geçen anayolun neden olduğu tehlikelere karşı gereken önlemler alınmalıdır. (üst geçit, hız kesme, vb.)

GÖKÇEBEY

Ankara - Zonguldak Yolu üzerinde konumlanan ilçe, son yıllarda müteşebbislerin ilgisini çekmiş vaziyettedir. Filyos Çayı kenarında olması, nispeten daha az eğimli ve kullanılabilir arazilere sahip olması nedeniyle yatırımcılar ilçede peş peşe fabrika, atölye ve işyerleri açmaktadırlar. Ekonomik yaşamda baş gösteren bu değişiklikler sosyal yaşamı da olumlu biçimde etkilemektedir.

Kadınların da çalışabileceği sektörler olan tarımsal faaliyetler, ilçenin ekonomik ve sosyal yapısında önemli değişikliklere neden olmuştur. Sunulan yeni iş olanakları sayesinde ekonomi canlanmaya başlamış, özellikle seracılık ve kümes hayvancılığı alanlarında hareketlenme yaşanmıştır. İlçe, kısa zamanda dışarıya günde 300.000 tavuk gönderir duruma gelmiştir.

İlçenin en büyük problemi olan işsizlik ve buna bağlı olarak yaşanan göçün önüne geçilebilmesi için, var olan potansiyellerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Öncelikle ilçe halkına süs bitkiciliği, kümes hayvancılığı ve arıcılık konularında gereken bilgilendirme yapılmalıdır. Bilhassa genç nüfusun ve kadınların bu alanlara kaydırılması ancak bilinçlendirme ile olabilecektir. İlçe, Çaycuma ve Devrek gibi sanayi

konusunda daha gelişmiş olan ve daha çok destek alan ilçelere yakın olmasından kaynaklanan sorunlarını farklı bir alanda uzmanlaşma ile lehine çevirebilecek durumdadır.

Kümes hayvancılığı ve süs bitkiciliği özellikle üzerinde durulması gereken iki konudur. Ulaşımının kolay olması, Ankara-Zonguldak karayolu üzerinde bulunması nedeni ile ilçe, kolay bozulabilecek veya kısa sürede tüketilmesi gereken gıdalar ve tarımsal ürünler açısından da avantajlı konumdadır.

TEMEL SORUNLAR

- İşsizlik ve buna bağlı göç
- İstenilen düzeyde yatırım yapılmaması
- Eğitim olanaklarının yetersiz olması

Bunların yanı sıra Çaycuma ve Devrek gibi sanayi konusunda daha gelişmiş olan ilçelere yakın olması da göç sebebiyle ciddi bir sorun olarak görülmektedir.

GÜÇLÜ	ZAYIF	FIRSAT	TEHDİT
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Ulaşılabilir bir konumda olması	Bilhassa İstanbul, Bursa gibi şehirlere göç vermesi	Tavuk çiftliklerinin yaygınlaşmaya başlaması	Sel, heyelan gibi doğal afetlere gebe olması
Filyos Projesi kapsamında kalması	İşsizlik oranının yüksek olması	Seracılık faaliyetlerine ve meyve-sebze üretimine müsait olması	İlçenin Çaycuma ve Devrek gibi sanayi konusunda daha gelişmiş olan ve daha çok destek alan ilçelerine çok yakın olması
Bakacakadı Beldesi'nde seracılık faaliyetlerinin yaygın olması	Altyapının yetersiz olması		
Küçük esnaf sayısının fazla olması	Orman vasfını yitiren arazilerin dönüşüm işlemlerinin gerçekleştirilmemiş olması		
Orman alanlarının fazla olması	İşbirliği kültürünün olmaması		
	Sağlık ve eğitim faaliyetlerinin yetersiz olması		
	Tarım arazilerinin maliyetinin yüksek olması		
	Sosyal faaliyet imkânlarının yetersiz olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan tarım ve hayvancılık, ulaşım-altyapı ve sosyal hizmetler başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TARIM VE HAYVANCILIK

- Süs bitkiciliği desteklenmelidir.
- Kestane, ihlamur gibi orman ürünlerinin üretimi desteklenmelidir.
- Ihlamur ormanları oluşturulmalıdır.
- Arıcılık faaliyetleri desteklenmelidir.
- Kümes hayvancılığı desteklenmelidir.

ULAŞIM VE ALTYAPI

- Ulaşım olanakları iyileştirilmelidir.
- Sel ve heyelan gibi doğal afetlere karşı gereken tedbirler alınarak altyapı sağlamlaştırma çalışmaları yapılmalıdır.

SOSYAL HİZMETLER

- İlçede yetersiz olan sağlık hizmetleri arttırılmalıdır.
- Eğitim imkânları arttırılmalıdır.
- İlçe halkına süs bitkiciliği, kümes hayvancılığı konularında eğitim verilmeli ve insanlar bu alanlara yönlendirilmelidir.
- Park, bahçe gibi sosyal donatı alanlarına herkesin erişimi sağlanmalıdır.

KARABÜK MERKEZ

CUMHURİYET KENTİ KARABÜK'Ü, DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL YAPISIYLA YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, EĞİTİM ALANINDA ÖNCÜ VE YENİLİKÇİ, SANAYİ, TEKNOLOJİ VE TURİZM ALANINDA LİDER BİR DÜNYA KENTİ SEVİYESİNE ULAŞTIRMAK

1995 yılında il statüsüne kavuşan Karabük önceleri Zonguldak'ın bir ilçesi konumundaydı. Bir sanayi kenti olan Karabük'ün gelişimi demir-çelik işletmelerinin faaliyete geçmesiyle başlamıştır. Günümüzde hala KARDEMİR ve haddehaneler gibi demir çelik sektöründe faaliyet gösteren işletmelere bağımlı bir görünüm sergilemekte olan il merkezinin en temel ekonomik sorunu, demir çelik odaklı gelişimin kırılmamış olmasıdır.

Türkiye Cumhuriyetinin ilk demir-çelik işletmesi olan KARDEMİR'in kurulması ile birlikte kent şekillenmeye başlamıştır. Hızlı bir sanayileşme süreci yaşayan kent, günümüzde altyapı ve kentleşme sorunları yaşamaktadır.

Bu sorunların başında kent merkezi içerisinde kalan ve kentsel kullanım kargaşasına neden olan haddehaneler gelmektedir. Ağır sanayi faaliyetlerinin gerçekleştirilmekte olduğu haddehaneler, çevre kirliliğine neden olmanın yanı sıra kent içi trafiği olumsuz etkilemekte, yerleşim alanlarının

bütünlüğünü bozmakta ve kentsel düzenlemelerin yapılmasını imkânsız hale getirmektedirler.

Kentin diğer bir sorunu hem çevre kirliliğine neden olan hem de taşkın riski barındıran Araç Çayı'nın ıslah edilmemiş olmasıdır.

TEMEL SORUNLAR

- Şehir içindeki haddehaneler
- Araç Çayının ıslah edilmemiş olması
- Ortak hareket kültürünün olmaması
- Sanayide ara eleman yetiştirilmemesi
- Çevre kirliliği
- Çarpık kentleşme
- Alternatif üretim sektörlerine sahip olunmaması, yalnızca demir-çelik odaklı olunması

GÜÇLÜ	ZAYIF	FIRSAT	TEHDİT
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Kültürel ve tarihi açıdan zengin olması	Sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan hava kirliliği	Süper Lig'de oynayan Karabükspor'un varlığı	Önemli bölge müdürlüklerinin Kastamonu'da bulunması
Gelişmekte olan bir üniversiteye sahip olması	Alternatif turizm türlerine gereken önemin verilmemesi	Safranbolu'nun UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alması	İldeki sermaye sahipleri arasında ortak hareket kültürünün olmaması
Büyük şehirlere yakın olması	Merkezdeki otopark alanlarının yetersiz olması	Aktif siyasetçilere sahip olması	İşletmelerin vizyon sahibi olmamaları
KARDEMİR'in varlığı	Ortak hareket kültürünün bulunmaması		1.derece deprem bölgesinde yer alması
Orman varlığının fazla olması	Yüksek işsizlik oranı		Yaşanabilirliği olumsuz etkileyecek düzeye varan çevre kirliliği
Eğitim konusunda gelişmiş bir il olması	Çevre kirliliğine Araç Çayı'nın ıslah edilmemiş olması		Orman yangınları
Köklü bir sanayi geçmişine ve kültürüne sahip olması	Yetersiz tarım faaliyetleri		Kene vakaları
18 adet Kültür ve Turizm belgeli konaklama tesisi ile 72 adet otel, konak ve pansiyona sahip olması	Termal turizm potansiyeline sahip olunmasına rağmen gerekli çalışma/araştırmaların yapılmamış olması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan demir çelik, turizm, hayvancılık, lojistik, üniversite, gıda, kentleşme ve çevre başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

DEMİR-ÇELİK

- Kent merkezinde kalan ve farklı sorunlara neden olan haddehaneler, ortak çalışma kültürünün oluşturulabilmesi ve kaynakların etkin kullanılabilmesi adına kent dışındaki OSB alanına taşınmalıdır.
- Demir-çelik ihtisas OSB kurulmalıdır.
- Ark ocağı sahipleri, kütük demir ihracatı yerine mamul demir ihracatı yapmaya özendirilmelidir.
- Demir-çelik sanayine bağlı yan sanayi ürünleri desteklenmelidir.
- ARGE çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
- Kaliteli çelik üretimi yapılmalıdır.
- Ürün gamı çeşitlendirilmelidir.

TURİZM

- Kongre turizminin altyapısı araştırılmalıdır.
- Konaklama imkânları iyileştirilmelidir.

HAYVANCILIK

- Kümes hayvancılığı desteklenmelidir.
- Üreticiler modern hayvancılık konusunda bilinçlendirilmelidir.

LOJİSTİK

- Filyos Limanı ile entegre biçimde çalışacak bir lojistik üssü/köyünün çalışmaları yapılmalıdır.
- Demiryolu modernizasyon çalışmaları yapılmalıdır.
- Zonguldak Havaalanı'nın etkin kullanımı sağlanmalıdır.

ÜNİVERSİTE

- Sanayi ve üniversite işbirliği sağlanmalı ve ARGE faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.
- Üniversitenin yurt kapasitesi ve sosyal olanakları artırılmalıdır.

GIDA

- Paketleme ve pazarlama yatırımlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Soğuk hava depolarının yapımı desteklenmelidir.

KENTLEŞME

- Kent içerisinde bulunan haddehaneler kent dışına taşınmalıdır.
- Araç Çayı ıslah edilmeli ve kentlilerin kullanımına açılmalıdır.
- Kentsel dönüşüm projeleri hayata geçirilmelidir.

ÇEVRE

- Temiz üretime geçilmelidir.
- Ağır sanayi faaliyetlerinde bulunan işletmelere özel denetimler uygulanmalıdır.
- Başta KARDEMİR olmak üzere demir çelik sektöründe faal olan işletmeler, modern teknolojilerin kullanımına özendirilmelidir.

EFLANI

Eflani genel olarak yaşlı nüfusun yoğun olarak bulunduğu ve tarımsal faaliyetlerin yaygın olarak yapıldığı bir ilçedir. Dolayısıyla ilçe ekonomisinde tarım kadar emekli maaşları da önem taşımaktadır. İstihdam olanaklarının yetersizliği nedeniyle yaşanan göç bir kısır döngüye neden olmaktadır. Olası yeni yatırımların ihtiyaç duyabileceği yetişmiş ve genç işgücü bölge dışına kaçmakta ve nüfus azalmaktadır.

Sorun analizinde ortaya çıkan güvenilir iş sahalarının yetersizliği, kamu yatırımlarının azlığı ve özel sektör yatırımlarının azlığı başlıklarının doğal sonucu olarak yaşanan göçün tersine çevrilmesi Eflani açısından hayati öneme sahiptir.

Eflani'nin yaşadığı sorunların üstesinden gelinebilmesi, ekonomik ve sosyal kalkınmanın hayata geçirilebilmesi için, tarım alanında mevcut potansiyelin gerek bitkisel üretim gerekse hayvancılık yoluyla üretime

dökülmesi ve ilçenin sahip olduğu turistik olanakların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda da bahsedilen bu başlıklara ek olarak Karabük Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte / yüksekokul açılması; konut standartlarının yükseltilmesi ve yeraltı zenginliklerinin işleme oranının artırılması da ilçenin gelişimine katkı sunabilecek konular olarak ifade edilmiştir.

TEMEL SORUNLAR

- Güvenilir iş sahalarının yetersizliği
- Kamu yatırımlarının azlığı
- Özel sektör yatırımlarının azlığı

GÜÇLÜ	ZAYIF	FIRSAT	TEHDİT
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip olması	İşsizlik ve göç	Karabük Üniversitesi tarafından ilçeye açılacak olan yüksekokul / fakülte	
Bölgedeki turizm merkezlerine yakın olması	Girişimcilik ve ortaklık kültürünün gelişmemiş olması	Yapılması planlanan yollar	
Hayvancılık yapılmasına uygun arazilere sahip olması	STK'ların koordinasyon eksikliği	Safranbolu ve Karabük'te konut fiyatlarının artmış olması	
Bitkisel tarıma uygun arazilerin olması	Gönüllü işsizlik	Eflani nüfusuna kayıtlı olup büyükşehirlerde yaşayan nüfusun fazla olması	
Coğrafi konumu ve iklimi	Yetişmiş genç nüfus yetersizliği		
Yapılacak yatırımlarda çalışabilecek işgücü potansiyelinin bulunması	Sınai ve ticari gelişim düzeyinin düşüklüğü		
Yapılan yatırımların yöre insanı tarafından sahiplenilmesi	Dışa kapalı sosyal yapı		
Yeraltı zenginliklerinin varlığı	Konut, kentleşme ve altyapı sorunları		
	Yerleşkelerin dağınık olması ve nüfusun köylerde yoğunlaşmış olması		
	Ulaşım ve yol açısından sıkıntılı olması		
	Parçalı arazi yapısı ve mülkiyet problemi		

KALKINMA STRATEJİLERİ

Eflani'ye yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarda, ilçe açısından tarım ve turizm konularının önem arz ettiği ve yine bu sektörlerde sorunların yaşandığı tespit edilmiştir. İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan tarım ve turizm başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TARIM

Tarım alanında büyük ölçekli yatırımların sürdürülebilmesi ve entegre tesisleri de kapsayan yeni yatırımların yapılabilmesi amacıyla:

- Arazi toplulaştırması yoluyla ekonomik açıdan yatırıma elverişli araziler bitkisel ve hayvansal tarıma kazandırılmalıdır.
- Üreticilerin ortak hareket etme kültürünü geliştirmeye yönelik çalışmalar yürütülmelidir.
- Modern tarım tekniklerine erişim kolaylaştırılmalıdır.
- "Berce A.Ş." iyi uygulama örneği haline getirilmelidir.

- Organik tarım ve organik hindi üretimi desteklenmelidir.
- Başta İstanbul olmak üzere büyük kentlerde yaşayan Eflani nüfusuna kayıtlı işadamlarının bölgeye yatırım yapmasına yönelik lobi faaliyetleri yürütülmelidir.

TURİZM

- Doğal ve kültürel zenginliklerin tespitine yönelik envanter çalışması yapılmalı, uygun olanların tescil edilmesi sağlanmalıdır.
- Bölgeye yönelik mevcut tur güzergahlarına Eflani'nin de dahil edilmesi için gerekli girişimler yapılmalıdır.
- Eflani'de turistik amaçlı konaklamaya olanak tanıyacak pansiyonculuğun planlı bir biçimde hayata geçirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Eflani'nin tanıtımına yönelik uygun mecralar tespit edilmeli ve kullanılmalıdır.

ESKİPAZAR

Eskipazar, tarihi değerleri ve tarım, turizm, sanayi sektörlerinde sahip olduğu potansiyeli ile öne çıkan bir ilçedir. GZFT analizi ve strateji bölümünde de vurgu yapıldığı gibi, ilçenin çok güçlü bir lojistik avantajı bulunmaktadır. İlçe, güçlü demiryolu bağlantıları sağlandığı takdirde yatırım odağı olabilecek kapasiteye sahiptir.

Eskipazar ilçesi, Karabük Merkez yerleşkenin büyük sorunu olan, kent merkezi içinde kalan haddehanelerin taşınabileceği uygun alanı sunmaktadır. İlçenin konumu ve demir-çelik kültürü bu konunun değerlendirmeye alınması noktasında önem arz etmektedir. Bunun dışında, ilçede bir orman ürünleri ihtisas OSB kurulabileceği de gündeme gelen konular arasındadır.

Akkaya Termal Tesisleri ve Hadrianapolis Antik Kentinin, komşu bölgeler olan Ilgaz Dağı, Safranbolu İlçesi ve Yenice Ormanları ile birlikte düşünüleceği bir turizm güzergâhı hem ilçeye hem de bölgeye büyük fırsatlar sunacaktır. Mevcut potansiyellerin değerlendirilmesine yönelik konaklama ve sosyal tesis ihtiyacını giderecek çalışmalara bir an önce başlanmalıdır.

Tarım topraklarının parçalı yapısının bütünleştirilmesine, sulama ve tarımda eğitim uygulamalarına gidilmesiyle birlikte, tarımdan daha fazla katma değer kazanılması da sağlanmış olacaktır.

Oluşturulan stratejiler izlendiği ve ilçenin potansiyelleri yeterince değerlendirildiği takdirde, ilçenin en önemli sorunları olan istihdam ve göç sorunlarına da çözüm oluşturulacaktır.

TEMEL SORUNLAR

- İş imkânlarının olmaması
- Toprak reformunun yapılmamış olması ve bilinçsiz olarak yapılan tarım faaliyetleri
- Göç

Bunların yanında Eskipazar açısından önem taşıdığı değerlendirilen diğer sorun başlıkları şu şekilde ifade edilmiştir:

- Girişimcilik eksikliği
- Koordinasyon ve planlama eksikliği

GÜÇLÜ	ZAYIF	FIRSAT	TEHDİT
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Batı Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesinin kesiştiği noktada yer alması	Sermaye sahiplerinin müşterek konularda bir araya gelememesi ve eşgüdümlü çalışmaması	İlçede yapılabilecek yatırımlara uygulanabilecek teşvikler	Teşviklerin ilçe için yetersiz olması
Büyük pazarlara yakın olması	Su kaynaklarının iyi değerlendirilmemesi	Hristiyanlar için büyük önem arz eden Hadrianapolis Antik Kenti'nin yer alması	Ahşap sanatına ilginin kalmaması
Orman ürünleri konusunda hammadde ve işletme potansiyeline sahip olması	Tarımsal faaliyetlerin "aile işletmesi" ölçeğinde yürütülmesi	Kuru tarım alanlarının sulu tarıma dönüştürülebilme potansiyeli (Gerede Çayı)	KARDEMİR'in ilçeye olan işçi servisini kaldırmış olması
Sarı traverten taş ocaklarına sahip olması	Tarım arazilerinin miras yoluyla çok parçaya bölünmüş olması	Üniversitenin yerleşke kurabileceği devlet binalarının varlığı	Köylerde bulunan okulların kaldırılmasıyla göçün artması
Genç nüfusa sahip olması	Tarımda uzmanlaşma eksikliği		Son dönemlerde kene vakalarının yaygın olması
Yatırım yapabilecek sermaye sahiplerine ev sahipliği yapması	Sanayi yatırımlarının küçük ölçekli olması		Sermaye sahiplerinin bireysel çalışma ısrarı ile Eskipazar dışına yapılan yatırımlar
OSB kurulabilecek müsait alanların varlığı	Nüfusun yaşlanması		İklimsel değişiklikler
Sebze-meyve üretimine elverişli olması	Küçük ölçekli işletme sayısının yetersiz olması		Yakınında Safranbolu gibi tanınan ve ilgi çeken bir ilçenin olması
Organik tarım yapılabilecek alanların varlığı	Kırdan kente yaşanan yoğun göç		
Tarihi, doğal ve kültürel zenginliklere sahip olması (Hadrianapolis, Kimistine, Akkaya vb.)	Gençleri kalifiye hale getirecek eğitimlerin yetersiz olması		
Tarım alanlarının sulu tarıma dönüştürülebilme potansiyeli	İlçe insanının çalışma konusunda isteksiz olması		
	Emekli maaşına dönük bir geçim anlayışının hâkim olması		
	Zanaatkarların azlığı		

KALKINMA STRATEJİLERİ

Yapılan görüşmeler ve gerçekleştirilen araştırmalar neticesinde, Eskipazar ilçesinin orman ürünleri sektörü, sanayi, lojistik, turizm ve tarım gibi çok farklı konu ve sektörlerde potansiyellerinin olduğu görülmüş ve buradan hareketle yapılan çalıştayda katılımcılardan belirlenen konularda ayrı ayrı stratejiler geliştirilmeleri istenmiştir.

ORMAN ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ

- Ormanların mülki sınırları belirlenmelidir.
- Mantar kurutma tesisi kurulmalıdır.
- Orman ürünlerine dayalı el sanatları geliştirilmelidir.
- Fidan üretimi ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.
- Kooperatifleşme sağlanmalıdır.
- Orman ürünlerinin mamul mal haline getirilebilmesi için tesisler yapılmalıdır.
- Küçük atölyeler kurulmalıdır.
- ORÜS faaliyete geçirilmelidir.
- MDF fabrikası kurulmalıdır.
- Orman ürünleri yelpazesi genişletilmelidir.
- Orman emvalinin kesilmesinden depolanmasına kadar tüm iş ve işlemler, yetkili idarelerin kontrolü altında ve "orman köylüsüne" uygun şekilde yaptırılmalıdır.
- Orman ürünleri üzerine ihtisas OSB kurulmalıdır.

SANAYİ

- Demir-çelik fabrikası ve Eskipazar arasına servis kurulmalıdır.
- Taş ve mermere dayalı sanayi tesisleri kurulmalıdır.

- Tarımda sulama imkânlarının geliştirilmesiyle tarıma dönük sanayi geliştirilmelidir.
- Yeni bir OSB daha kurularak Karabük OSB'de yer bulamayan sanayiciye alternatif oluşturulmalıdır.
- Orman ürünleri üretimine ağırlık verilmelidir.

LOJİSTİK

- Demiryolu ağı modernize edilmelidir.
- Sahip olunan yol ağlarını fırsata çevirecek lojistik merkezleri kurulmalıdır.
- Bolu-Karabük-Bartın ve Kastamonu illeri arasında ortak çalışma yürütülmelidir.

TURİZM

- Akkaya Termal tesisleri turizme açılmalıdır.
- Hadrianapoliskazı çalışmaları hızlandırılarak Batı Karadeniz tur güzergahına dahil edilmelidir.
- Uluslararası standartlarda konaklama alanları yapılmalıdır.
- Tanıtım ve reklam faaliyetlerinde bulunulmalıdır.
- Safranbolu'da kültür turizmi, Yenice'de doğa turizmi ile koordineli bir biçimde turizm geliştirilmelidir.
- Hizmet ve sunum sektörü özelinde kalifiye eleman yetiştirilmelidir.
- Doğa yürüyüşü ve araçla gezi turları düzenlenmelidir.
- Orman alanları alternatif turizme açılmalıdır.

OVACIK

İlçenin genel karakterine bakıldığında, doğası, organik tarıma elverişli topraklara sahip olması ve sınırları içerisinde bulunan sporcu kamp eğitim merkezi nedeniyle, hem alternatif turizm hem de organik tarım bakımından bir takım avantaj ve potansiyel barındırdığı söylenebilmektedir. Bunların yanı sıra ilçede yaşlanmakta olan bir nüfus yapısının bulunduğu, istihdam olanaklarının yetersizliğinden dolayı genç nüfusun ve dışarıdan gelen kurum çalışanlarının da ilçenin sosyal, ekonomik, maddi, konut vb. konularda yetersizliği sebebiyle ilçede ikamet etmek istemedikleri görülmüştür.

Temel sorunlar olarak, sahip olunan potansiyellerden yeterince faydalanılamaması, altyapının ve ulaşım imkânlarının yetersizliği ve sosyal donatı eksikliği göze çarpmaktadır.

Bu kapsamda; arazi yapısına uygun alternatif sporların desteklenmesi (atıcılık, avcılık, dağcılık, yamaç paraşütü, off-road vs.), doğal ve tarihi güzelliklerin

tanıtımının yapılması, tarım ve hayvancılığın güncel gelişmeler dikkate alınarak yapılması, genç işgücünün bölgede tutulabilmesi için istihdam alanlarının yaratılması ve sosyal aktivite yapılabilecek mekânların artırılması önem arz etmektedir. Bunlara ek olarak konut kalitesinin artırılması, ulaşım altyapısının iyileştirilmesi ve ilçenin halkın tabiriyle köy görünümünden kurtarılması gibi konularda da çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

SORUN ANALİZİ

- Nüfusun azalıyor olması
- İl merkezine olan uzaklık ve ulaşımın zor olması
- Sosyal, kültürel imkânlar ile konut alanlarının yetersiz olması

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Organik tarıma elverişli olması	İlçede yapılan taşımacı eğitiminin kaldırılması	Kaynak su bakımından zengin olunması sonucu hazır su tesisi kurulma potansiyelinin olması	Göçün fazla olması sebebiyle ilçe nüfusundaki azalma neticesinde ilçenin yok olma tehlikesi
Hayvancılığa uygun arazi ve iklim yapısına sahip olması	Sosyal aktivite eksikliği	Gündemdeki yeni organik tarım projeleri	Yaşlanmakta olan nüfus
Doğa sporlarına ve yayla turizmine uygun alanların olması	İşsizlik sebebiyle genç nüfusun göç etmesi	Spor turizmi alanında yapılması planlanan yatırımlar	
Geliştirilmiş ve desteklenmiş hayvancılık ve tarım faaliyetlerinin yapılması	İl ve ilçe merkezine uzaklık, ilçe içi ve dışı ulaşımındaki sıkıntılar	Sporcu Kamp Eğitim Merkezinde spor alanlarının kullanımına yönelik projelerin olması	
Ormancılık faaliyetlerinin yaygın olması	Tarım ve hayvancılığın geleneksel yöntemlerle yapılması	Alternatif tarımsal ürünlere yapılması planlanan yatırımlar	
İşgücü maliyetlerinin düşük olması	Kış aylarındaki olumsuz hava şartları		
	Kooperatifleşme ve birlikte iş yapma kültürünün olmaması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçede yapılan görüşmeler neticesinde alternatif turizm, spor ile kentleşme ve altyapı olmak üzere üç temel konuda potansiyel ve sorunların görüldüğü tespit edilerek, gerçekleştirilen çalıştayda, bu başlıklar altında stratejiler geliştirilmesi istenmiştir. Söz konusu stratejiler şu şekilde ifade edilmiştir:

ALTERNATİF TURİZM

- Arazinin uygun yapısı değerlendirilerek atıcılık, avcılık, dağcılık, yamaç paraşütü, offroad gibi sporlara destek verilmelidir.
- Diğer illerde çeşitli dallarda faaliyet göstermekte olan sporcular ilçeye çekilmelidir.
- Zengin yaban hayatına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Doğal güzellikler turizme kazandırılmalıdır.
- Bölgenin tanıtımı yapılmalıdır.
- Doğa gezileri ile kral mezarları bölgesine bir yürüyüş parkuru yapılmalıdır.

SPOR

- Futbol takımlarının kamp dönemlerini geçirebileceği bir tesis inşa edilmelidir.
- Spor lisesine turizm ve tanıtım amaçlı yeni bir bölüm açılmalıdır.
- Spor lisesindeki öğretmen ihtiyacı giderilmelidir.
- Doğa sporları ön plana çıkarılmalıdır. (Dağcılık, kampçılık, doğa yürüyüşü, orientiring, dağ bisikleti, okçuluk vs.)
- Spor okuluna kapalı yüzme havuzu yapılmalıdır.
- İlçede bulunan ormanlar spor açısından etkin hale getirilmelidir.

- İlçedeki sportif faaliyetler sadece öğrencilerle sınırlandırılmamalı, halkın da spora teşvik edilmesi ve bu aktivitelere dahil edilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.

- İlçede yürüyüş parkurları yapılmalıdır.

- Sporcu kamp eğitim merkezi sadece futbol ve güreşle sınırlı kalmamalı, tüm spor dallarına açılmalıdır.

- Spor kompleksi 12 ay aktif olarak yararlanılacak altyapıya sahip olmalı ve çeşitli organizasyonlara açık olmalıdır.

- Spor lisesinde yatılı kalan öğrencilerin yurtları ve spor alanları iyileştirilmelidir.

KENTLEŞME VE ALTYAPI

- İlçenin sahip olduğu yeşil ve ormanlık alanlar değerlendirilerek, halkın istek ve arzularına göre kullanıma kazandırılmalıdır.

- İlçe dışında bulunan Ovacık Halkının Ovacık'a gelmesini sağlamak adına ilçeye sosyal ve kültürel tesisler yapılmalıdır.

- Sanayi gelişimini sağlayacak yeni istihdam alanları oluşturulmalıdır.

- Ormancılık faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.

- İlçeye kaloriferli bina ve lojmanlar yapılmalıdır.

- Sosyal tesis olanakları arttırılmalıdır.

- Kentsel sağlıklaştırma çalışmaları yapılmalıdır.

- İlçedeki otopark alanları arttırılmalı ve mevcut alanlar iyileştirilmelidir.

SAFRANBOLU

Safranbolu ilçesi, gerek geleneksel konut dokusu, gerek somut olmayan kültürel miras kapsamında değerlendirilen gastronomisi, zanaat ve sözlü kültürü, gerekse doğal değerleri ile özgün niteliğe sahip bir ilçedir. İlçe, sahip olduğu değerleri ile UNESCO kültürel miras listesinde yer almaktadır.

GZFT, sorun analizi ve strateji geliştirme bölümlerinin ortak noktası, söz konusu değerlerin fark edilmesi, tanıtılması ve özellikle turizm sektöründen daha fazla katma değer sağlanması yönündedir. İlçede alternatif turizm imkânları yeterince değerlendirilemediğinden ve konaklama konusunda alternatifler yaratılmadığından tur programlarında Safranbolu'nun gündüz faaliyetleri için Amasra'nın ise konaklama amaçlı değerlendirilmesinin önüne geçilememektedir. Bu sorunların nedeni ise turizmi destekleyecek faaliyetlerin ilçede çeşitlendirilememesi ve eğlence sektörünün oluşturulamaması dolayısıyla konaklama sürelerinin kısalığı ve turizm sektöründe uygulanan yanlış ücret politikalarıdır.

Söz konusu sorunları aşmak ve potansiyelleri değerlendirmek için özellikle hizmet kalitesini arttırmaya yönelik tedbirlerin gerekliliği göze çarpmaktadır. Ziyaretçi profiline uygun çeşitli etkinlikler ve özel gezi programları ile aktiviteler çeşitlendirilmelidir. Turizm faaliyetlerinin daha profesyonelce yapılması, ürünlerde markalaşma ve markalaşmış ürünlerin tanıtımının yapılması ile çeşitli fuar, festival ve gezi etkinlikleri ile ilçenin tanıtımı yapılmalıdır. İlçede

alternatif yaratabilecek ve günümüzde değer verilen konuların arasında yer alan gastronomi turizmi, yerel değerlerin yerinde görülmesini sağlayacak faaliyetler ile kongre turizmini geliştirecek faaliyetlere odaklanılmalıdır. Bunların yanında, ilçenin marka değerini arttırmaya yönelik Safranbolu'ya özgü tüm ürünlerin tanıtımının gerçekleştirilmesi için logo, paketleme ve sergileme alternatifleri oluşturulmalıdır.

TEMEL SORUNLAR

- Profesyonel turizm yatırımcısının yetersiz olması
- Turizm yatırım teşviki ve bedelsiz arsa tahsislerinin bulunmaması
- Tarım arazilerinin toplulaştırılmaması ve sulama imkânlarının kısıtlılığı
- Bunların yanı sıra Safranbolu açısından önem taşıdığı belirtilen diğer sorunlar şunlardır:
- Pahalılık
- Göçün, ilçenin homojen yapısının korunmasında oluşturduğu zorluklar
- Konut fiyatlarının yüksekliği ve kiraların fazla olması

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
İlçenin sahip olduğu tarihi ve kültürel geçmişi	Turizme ivme kazandıracak lokomotif yatırımcının henüz ilçeye çekilememiş olması	UNESCO Dünya Miras Listesinde yer alması	Artan nüfus dolayısıyla dokunun bozulması
Alternatif turizm imkânlarına sahip olması	Turizmde sadece konut dokusuna odaklanması	Avrupa Konseyi tarafından AB diploması ve Avrupa Şeref Bayrağı ödülü verilmiş olması	Artan nüfusa bağlı olarak artabilecek suç oranları
Tarihi yapılara ve dokuya sahip olması	Turizm işletmelerinde denetimin yetersiz olması	Tavsiye sonucu kendiliğinden oluşan tanıtım	Restorasyon ve işletmecilikte bürokratik işlemlerin fazla olması
Turizm altyapısını tamamlama gayreti içinde olunması	Turizm konusunda faaliyet gösteren işletmelerin yanlış ücret politikaları	Yöresel ürünlerin küresel pazarda özgünlükleriyle yer bulma ihtimali	Yanlış yönetim ve uygulamalar sonucu Safranbolu isminin zarar görebilecek olması
Tanınırlığın fazla olması	Eğlence sektörünün gelişmemiş olması	Doğal değerlerin yatırıma dönüştürülecek olması	İran Safranında yapılan hileler nedeniyle Safranbolu'da üretilen safrana duyulan güvensizlik
Aynı destinasyon içerisinde birbirini tamamlayan alanların olması	Turizmde konaklama süresinin az olması	Eğitime verilen önemin turizm faaliyetlerine katkısı	Tur programlarında, Safranbolu'nun gündüz faaliyetleri için, Amasra'nın ise konaklama amaçlı kullanılıyor olması
Esnaflık kültürünün gelişmiş olması	Alternatif turizm imkânlarının yeterince değerlendirilememesi	Büyük kentlere olan yol bağlantılarının son yıllarda tamamlanmış olması	Havuz, aquapark vb. faaliyetlerin bulunmamasından ötürü özellikle yaz aylarında turistlerin bu imkânlarla sahip bölgeleri tercih etmesi
Genç nüfus yapısına sahip olması	Turizm yönetiminde sürdürülebilirliğin sağlanamaması	Kereste ve orman ürünleri ile demir-çelik ürünleri hammaddesine yakın olunması	Rakip bölgelerin tanınırlıklarının artmaya başlaması
İstanbul ile esnaf bağının olması	Yapılardaki mirasçı sayısı fazla olması	Tarımsal sulama imkânlarının iyileştirilmesi ile tarımda verimliliğin artırılabilir olması	

Otelcilik ve turizm meslek lisesine sahip olması	Artan yaşlı nüfusa sunulabilecek sosyal alanların yetersiz olması		
Somut olmayan kültürel miras açısından tamamlayıcı unsurlara sahip olması: Türküler, folklor, lezzetler, maniye domatesi, safran bitkisi vb.	Kozmopolit bir yapı arz etmesi sebebiyle eşraf kültürünün gelişmemesi		
Öğrenci velilerinin eğitim konusunda ilgili olması	Zengin turizm potansiyelini işletmeye katabilecek yeterli ekonomik kapasitenin ve nitelikli personelin olmaması		
Safran, çavuş üzümü gibi yerel tarım ürünlerine sahip olması	Restorasyon ve turizm alanında işleri pratik hale getirebilecek yasal düzenleme eksikliği		
Toplumsal destek	Turizm faaliyetlerinin profesyonel şekilde yürütülmemesi		
Bağcılık faaliyetlerinin yapılıyor olması	Yakın bir havaalanının olmaması		
İstanbul-Kastamonu-Sinop hattı üzerinde yer alması	Kent bilincinin tam oluşmamış olması		
Yönetim kademelerinin yerine oturmuş olması	Kontrolsüzlük sebebiyle fiyat-kalite-rekabet-hizmet dengesinin bozulması		
	Eski Safranbolu olarak bilinen bölgede yaşanan otopark sıkıntısı		
	Tarımsal alanların engeli ve parçalı olması		
	İmar yönünden altyapı sıkıntıları		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçede yapılan görüşmeler neticesinde daha çok turizm ve alt dallarında potansiyel ve sorunların görüldüğü tespit edilerek, hizmet sektörü (hizmet kalitesi, fiyat politikası, vb.), konaklama sayısını artıracak çözüm önerileri, tanıtım faaliyetleri, alternatif turizm olanakları ile turizmde markalaşma faaliyetleri başlıkları altında stratejiler geliştirilmesi istenmiştir.

HİZMET SEKTÖRÜ

- Hizmet sektöründe çalışanların eğitimleri gerçekleştirilip periyodik olarak takip edilmelidir.
- Fiyatlarda istikrar ve kontrol sağlanmalıdır.
- Ruhsatlandırma ve denetimler sıklaştırılmalıdır.
- Sektörde çalışanlara yönelik temizlik ve kıyak kıyafet düzenlemesi getirilmelidir.
- Hizmet kalitesini düşüren firmalara cezai yaptırım uygulanmalıdır.
- Yerel halkın da turizm gelirinden faydalanabileceği faaliyetler organize edilmelidir.
- İlçede bulunan otelcilik ve turizm lisesi ile kız meslek lisesi otelcilik ve turizm bölümü öğrencilerinin sektöre entegre edilmesi sağlanmalıdır.
- Hizmet kalitesinin artması durumunda daha fazla kazanç sağlanacağına dair bilinç oluşturulmalıdır.
- Konaklama Sayısını Arttıracak Çözüm Önerileri
- Konaklar haricinde konaklama alternatifleri arttırılmalıdır. (5 yıldızlı otel vb.)
- Özel gezi programları ile gün ve akşamların dolu geçmesi sağlanmalıdır.
- Yaz akşamları için canlı müzik etkinlikleri yapılmalıdır.
- Kırsal zenginlikler faaliyetler kapsamında değerlendirilmelidir.
- Açık hava sineması, konser alanları gibi açık hava eğlence mekânlarına yer verilmelidir.

- Somut olmayan kültürel mirasın konuklara sunulması, canlandırma yapılması, düğün vb. adetlerin sunulması gerçekleştirilmelidir.
- Eski kış oyunlarının oynanması sağlanmalıdır.
- Yüzme havuzları yapılmalıdır.
- SPA vb. etkinlik alanları planlanmalıdır.
- Alternatif turizm faaliyetlerini de içeren tur programları oluşturulmalıdır.

TANITIM FAALİYETLERİ

- Uluslararası kurum ve kuruluşlarla bağlantıya geçilmelidir.
- Büyük şehirlerde "Safranbolu Günleri" düzenlenerek ilginin arttırılması sağlanmalıdır.
- Doğa güzelliklerini tanıtıcı belgesel ve fotoğraf yarışmaları düzenlenmelidir.
- Fuar- festival organizasyonları yapılmalıdır.
- Tanıtım filmleri çekilmeli, internetin etkin kullanımı sağlanmalıdır.
- Farklı dillerde tanıtım broşürleri hazırlanmalıdır.
- Ürünlerde markalaşma ve markalaşmış ürünlerin tanıtımının yapılması sağlanmalıdır.
- Uluslararası düzeyde tanınan kişiler ağırılarak bölgenin tanıtımı yapılmalıdır.
- Ulusal kanallar için reklamlar ve TV programları hazırlanmalıdır.

ALTERNATİF TURİZM OLANAKLARI

- Gastronomi turizminin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Kanyonlar temizlenerek yürüyüş yolları açılmalı, ara istasyonlar ve dinlenme tesisleri kurulmalıdır.
- Kaya mezarları ve ormanlar turizme kazandırılmalıdır.
- Kongre turizminin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

- Doğa-kültür-tarih turizmi bir bütün halinde ele alınmalıdır.
- Konaklamalı av ve orman turizmi düzenlenmelidir.
- Ekimden hasata safran yetiştiriciliği turizmi geliştirilmelidir.
- Doğa içerisinde konaklanabilecek yapılar oluşturulmalıdır.

TURİZMDE MARKALAŞMA FAALİYETLERİ

- Safran üretim ve kullanım faaliyetlerine önem verilerek alternatif sunulmalıdır.
- Üretici ve satıcı arasında birliktelik ve kooperatifleşme sağlanarak standartlaşmaya gidilmelidir.
- Maniye domatesi, Yazıköy keşkeği, fasulye gibi ürünlerin doğal ortamlarda sunumu sağlanmalıdır.

- Tescillenen Safranbolu safranı, profesyonel bir tanıtım stratejisi ile yönetilmelidir.
- Safran ve lokumda logo ve ambalaj standardı getirilmelidir.
- Yerel ürünler için eko-pazar oluşturulmalıdır.
- Yörede, film ve dizilerin çekilmesi sağlanmalıdır.
- Marka niteliğindeki tüm değerleri ifade eden çarpıcı bir logo tasarlanmalıdır.
- Logoyu çok iyi anlatan bir tanıtım ve profesyonel bir yönetim sağlanmalıdır.
- Çavuş üzümünün tescili tamamlanmalıdır.
- Safranbolu'ya özgü tüm ürünlerin tanıtımının gerçekleştirildiği bir turizm lokasyonu oluşturulmalıdır.

YENİCE

İlçe, konumu ve Yenice Ormanlarına sahip olması nedeniyle hem orman ürünleri sektörü hem de turizm sektörü açısından gelişime açıktır. Sahip olunan turizm ve orman ürünleri sektörü potansiyellerinin yanı sıra yaşlanmakta olan nüfus yapısı, istihdam olanaklarının ve girişim kültürünün yetersizliği ve çeşitli afet risklerini barındırması gibi sorunlar da görülmektedir.

Sorun analizinde ortaya konulan hususlar, bahsi geçen potansiyellerden yeterince faydalanılamaması nedeniyle yeni istihdam alanları yaratılmamasından kaynaklı sorunlardır.

Bu sorunları çözmeye ve ilçenin gelişimini sağlamaya yönelik belirlenen stratejiler bir bütün olarak de

ğerlendirildiğinde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır: Farklı turizm alternatiflerinin geliştirilerek tanıtımına; orman ürünlerinin sadece ham madde olarak pazarlanması yerine işlenerek daha fazla katma değer sağlanması ve odun dışı orman ürünlerinden de faydalanılmasına; tüm bunlar yapılırken çevrenin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına önem verilmelidir.

TEMEL SORUNLAR

- Girişimciliğin eksik olması
- İlçenin göç vermesi
- Sosyal ve kültürel imkânlarının eksik olması

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan alternatif turizm, orman varlığı ve orman ürünleri, altyapı ve çevre başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

ALTERNATİF TURİZM

- Şeker Kanyonu'nun tanıtımı yapılmalıdır.
- Doğa sporlarına yönelik faaliyetler arttırılmalıdır.
- Yaban hayatı izlemeye yönelik aktiviteler yapılmalıdır.
- Tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.
- Konaklama imkânları iyileştirilmeli ve arttırılmalıdır.
- Doğayla bütünleşik ağaç ev temalı konaklama alanları oluşturulmalıdır.
- Av turizmine yönelik aktiviteler geliştirilmelidir.
- Turizm, ilçeye kazanç bırakacak şekilde diğer yatırımlarla desteklenmelidir.

ORMAN VARLIĞI VE ORMAN ÜRÜNLERİ

- Orman ürünlerinin sadece ham madde olarak pazarlanması yerine işlenerek daha fazla katma değer kazanılması sağlanmalıdır.
- Orman ürünlerinin yerinde işlenmesi sağlanmalıdır.
- Mantar gibi odun dışı orman ürünleri ekonomiye kazandırılmalıdır.
- Orman ürünlerinin taşınması için altyapı yatırımları tamamlanmalıdır.
- Orman varlığından kaynaklı kazancın sadece devlet kazanımı olmaktan çıkarılıp yatırımı destekleyici kazanım olması için yeterli teşvikin sağlanması gerekmektedir.

ALTYAPI VE ÇEVRE

- Heyelan bölgelerinde afet planlaması yapılmalıdır.
- Orman yangınlarına karşı gereken tedbirler alınmalıdır.
- Kömür kullanımında denetim sağlanmalıdır.
- Filyos ve kollarının temizlenmesi sağlanmalıdır.
- Halkın bilinçlendirilmesi ve belediye kaynaklarının arttırılması sağlanmalıdır.

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Orman bölgesinde bulunması	Eğitim eksikliği	Eğitimde yaşanan olumlu gelişmelerin turizm sektörünü de etkileyecek olması	Heyelan bölgesi olması
Zengin doğal kaynaklara sahip olması	Tarım alanlarının az olması	Filyos Vadisi Projesi	Yatırım teşviklerinin eskiye nazaran azalması
Doğu Karadeniz ile İstanbul arasında bağlantı noktası konumunda olması	Müteşebbis eksikliği	Amasra-Safranbolu ile birlikte geliştirilebilecek entegre turizm projeleri	Kanun ve yönetmeliklerin kısıtlayıcı kısımlarının olması nedeniyle girişimciliğin geliştirilememesi
Kanyon turizmi potansiyeline sahip olması	Organizasyon eksikliği	Eko turizm potansiyeline sahip olması	Ülke içi ve diğer ülkelerdeki uygulamaların yeterince araştırılmaması
Mobilya ve orman ürünleri sektörü için gerekli hammaddeye sahip olması	Sanayinin gelişmemesinden dolayı nüfusun göç etmesi		Sermayenin dışarı çıkması
	İlçede çoğunlukla yaşlı ve emekli nüfusun yaşlı olması		Atalet
	İşsizlik		Vizyon eksikliği

BARTIN MERKEZ

TURİZM VE SANAYİDE KUZEYİN PARLAYAN YILDIZI BARTIN

1991 yılında Zonguldak'tan ayrılarak il statüsüne kavuşan Bartın Merkez İlçe, yayalaştırılan alanların ve yeşil alanların en fazla olduğu kent merkezi olma özelliğine sahiptir. Ancak bu olumlu yanlarına karşın ilçenin gelişimini olumsuz etkileyen, mevzuata ve topoğrafyaya bağlı bazı sorunlar bulunmaktadır.

Bu sorunların başında ilçe merkezinde yer alan kentsel sit alanı gelmektedir. Kentsel sit alanı, Bartın'a özgü dokunun bozulmasını engellemiştir ancak mevcut dokuya müdahaleyi ve gelişimi de kısıtlamıştır. Şehir içi ulaşım bağlantılarının yetersiz olduğu kent merkezi, Koruma Amaçlı İmar Planı (KAİP) kapsamında kaldığı için yeni konut alanı ve yeni yol güzergâhı önerilememektedir.

Kentin içerisinden geçen Bartın Irmağı, sahip olduğu taşımacılık potansiyeli ve rekreatif düzenlemelere elverişli yapısı ile ilçe için büyük bir avantaj teşkil etmektedir. 500 tonluk gemilerle Karadeniz'den kentin iç bölgelerine kadar ulaşım yapılmasına olanak sağlayan 14 km uzunluğundaki Bartın Irmağı'nın ıslah çalışmaları henüz yapılmamıştır.

Bartın ilinin en önemli sorunu turizm potansiyelinin değerlendirilememesi ve gerek arazi koşulları

gerekse yasal kısıtlar sebebiyle kentin yaşanabilir bir biçimde gelişememesidir. Turizm ve eğitim vizyonu çerçevesinde kentin farklı potansiyelleri mevcuttur. Turizmde sayıdan ziyade kaliteye önem verildiği müddetçe, turizmin ilçenin gelişmişlik düzeyini arttıracakları ortadadır.

TEMEL SORUNLAR

- Turizm potansiyelinin değerlendirilememesi
- Çarpık kentleşme ve altyapı yetersizliği (Araç ve yaya ulaşımı sorunları)

- Sanayi arsası üretiminin kısıtlı olması

DİĞER SORUNLAR:

- İstihdam
- Bartın Irmağı'nın ıslah edilmemiş olması
- Yapılması planlanan termik santraller
- Üretilen tarım ürünlerinin pazarlama ve tanıtım sorunu
- Çevre kirliliği

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Doğa, kültür, deniz gibi farklı turizm türlerine yönelik potansiyellere sahip olması	Turizm altyapısının yetersiz olması	Ulusal ulaşım ağına bağlanma kolaylığı	Kurulması planlanan termik santral
Bartın Limanına ve gümrük kapısına sahip olması	Bartın Irmağı ile limanına gerekli yatırımların yapılmaması	Bartın Limanının konteyner taşımacılığına uygun hale getirilebilecek olması	Tarihi Bartın evlerinin yangınlara karşı korunaksız olması
Tarihi ve kültürel bir geçmişe sahip olması ve tarihi dokunun korunmuş olması	Demiryolunun olmaması	Bartın Irmağı'nın ulaşım ve lojistikte kullanılabilir olması	Pazar daralması nedeniyle Bartın dışından gelen yatırımcının yerli yatırımcının cesaretini kırması

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Kent merkezinden geçen ırmağın ve buna bağlı doğal dokunun olması	Yeterli sanayi arazisinin olmaması	Uluslararası PANPARKS'a üye olan Küre Dağları Milli Parkı'nın il sınırları içerisinde bulunması	Deprem kuşağında bulunması ve taşkın riski taşınması
Ulaşılabilir olması	Şehir merkezinin küçük bir alana sıkışmış olması ve trafik açısından sorunlu olması	Filyos Vadisi Projesi'nin etki alanı içerisinde yer alması	Filyos Limanı'na yatırım yapılacağından ötürü Bartın Limanı'na yatırım yapılmaması ihtimali
İstanbul'a ve özellikle de Ankara'ya yakın olması (Ankara'nın Denizi)	Plajların kirletilmesi ve etkin kullanılmaması	Bartın, Karabük ve Zonguldak illerinin birleşerek büyük şehir olabilecek olması	Çevre illerde sanayinin gelişmiş olması
Genç ve gelişime açık bir üniversite ile akademik kadroya sahip olması	Çarpık kentleşmeden kaynaklanan ulaşım ve altyapı eksiklikleri	Bartın Irmağı'nın su sporlarına uygun olması	Gemicilik alanında yetişmiş personelin bölge dışına göç etmiş olması
Küre Dağları'nın önemli bir kısmının Bartın il sınırları içerisinde yer alması	Deniz ulaşımı kapasitesinin değerlendirilememesi	Havaalanına yakın olması	
Yayla turizmüne uygun bir yapıya sahip olması	Koruma bilincinin olmaması		
	Kirazlık ve Kozcağız barajlarının bitirilmemiş olması		
	Liman kapasitesinin yetersiz olması		
	Küçük sanayi sitelerinde faaliyet göstermesi gereken birçok işletmenin şehir merkezinde bulunması		
	ARGE ve yenilikçiliğe önem verilmemesi		
	Tarım arazilerinin az olması ve mevcutların korunamaması		
	Tarihi Bartın evlerinin turizme açılmaması		
	Yatırım planlarının uzun soluklu yapılmaması		
	Üniversite sanayi işbirliğinin yetersiz olması		
	Üniversite öğrencilerine yetecek düzeyde yurt ve konaklama imkânlarının olmaması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan mobilya ve orman ürünleri, turizm, tekstil, tarım ve hayvancılık, lojistik, enerji ve eğitim başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

MOBİLYA VE ORMAN ÜRÜNLERİ

- Ahşap Gemicilik Bölümü önderliğinde ahşap gemi imalatının desteklenmesine yönelik politikalar belirlenmelidir.
- Bartın'ın geleneksel ahşap tekne yapımında ön plana çıkmasını sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır. Kurucaşile'de ahşap tekne yapımı işiyle uğraşan kişiler bir araya getirilmeli, geleneksel usuller modern tekniklerle birleştirilerek üretim yapılmalıdır.
- Ahşap el sanatları geliştirilmelidir.
- Orman ürünleri yan sanayi geliştirilmelidir.
- Kestane ağacından yapılan yat ve teknelerin tanıtımları yapılmalıdır.
- Orman köylüsünün defne, mantar vb. orman ürünleri konusunda eğitilmesi sağlanarak yeni iş sahaları oluşturulmalıdır.

TURİZM

- Amasra, İnkumu, Çakraz, Güzelcehisar, Mugada sahilleri acilen temizlenmelidir.
- Kalifiye eleman yetiştirilmesi kapsamında eğitimler düzenlenmelidir.
- 4 /5 yıldızlı otel ihtiyacı giderilmelidir.
- Bartın Irmağı, rekreasyon çalışmaları yapılarak turizme kazandırılmalıdır.
- Doğa ve tarih turizmüne yönelik farklı paket programlar oluşturulmalıdır.

- İklim koşullarından dolayı süresi kısa olan deniz ve eğlence turizminin yanısıra tüm yılı kapsayan kültür ve doğa turizmi desteklenmelidir.
- Tarihi Bartın evleri restore edilerek turizme kazandırılmalıdır.
- Foto safari gibi turistlerin kalış süresini arttıracak aktiviteler düzenlenmelidir.
- Köy sahillerinde uygun ve kapasitesi yeterli işletmeler açılmalıdır.
- Küre Dağları Milli Parkı'nın tanıtımı yapılmalı ve doğa turizminde değerlendirilmelidir.
- Keten üretimi yaygınlaştırılarak tekstil sektöründe kullanılmalıdır.
- Gerekli alanlara rehberlik büroları açılmalıdır.
- Eski fidanlık alanı kent parkı olarak düzenlenmelidir.

TEKSTİL

- Üniversite-Sanayi işbirliği sağlanmalıdır.
- Bartın Üniversitesi Tekstil Bölümü önderliğinde ARGE merkezi kurularak akıllı kumaş üretimine başlanmalıdır.
- Sektörde markalaşma ve tasarım faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.
- Ayakkabıcılık ve sayacılık desteklenmeli ve bu alanda faaliyet gösteren işletmeler için kalifiye eleman yetiştirilmelidir.
- Üretim tekniğini ayakkabıcılıkla ünlü İstanbul Beykoz İlçesinden alan Bartınlı üreticiler bir araya getirilmeli ve kümelenme faaliyetlerine başlanmalıdır.
- Yöreye özgü kumaşların ve tel kırmanın tanıtımı için gerekli tanıtım faaliyetleri başlatılmalıdır.

TARIM VE HAYVANCILIK

- Parçalı tarım arazilerinde toplulaştırma yapılarak araziler kullanılabilir hale getirilmelidir.
- 12 ay boyunca üretim yapılabilmesi için seracılık, örtü altı yetiştiricilik gibi modern tarım yöntemleri kullanılmalıdır.
- Örtü altı ve açıkta üretim yapan çiftçilere tarım, ilaç, gübre kullanımı konularında eğitimler verilmeli ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Hayvancılık için entegre tesis sayısı arttırılmalıdır.
- Yerli ırktan kültür ırkına geçiş sağlanmalıdır.
- Bireysel üretimden daha verimli olan toplu üretim desteklenmelidir.
- Manda ve manda yoğurdu üretimi desteklenmelidir.
- Katma değeri yüksek olan organik tarım faaliyetleri desteklenmelidir.
- Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği desteklenmelidir.
- Ulusal ve uluslararası iyi uygulama örnekleri halka anlatılmalı ve pilot uygulamalar hayata geçirilmelidir.
- Kooperatifçilik yaygınlaştırılmalıdır.

LOJİSTİK

- Yapımı devam eden Adapazarı-Karasu-Zonguldak-Bartın demiryolu bir an önce tamamlanmalıdır.

- Bartın Irmağı'nın taşımacılık ve ulaşım amaçlı kullanılabilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Lojistik sektörü kapsamında depolama alanları yapılmalıdır.
- Bartın Limanı ve Havaalanı'nın etkin kullanımı sağlanmalıdır.
- Yol kalitesi iyileştirilmelidir.

ENERJİ

- Bölge halkının sağlığı ve kaynakların sürdürülebilirliği için daha fazla termik santral inşa edilmemelidir.
- Arıt Barajı'nın DSİ tarafından projelendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Rüzgâr ve güneş enerjisi gibi temiz enerji kaynaklarından faydalanılmalıdır.
- Geri dönüşüm sektörüne yönelik çalışmalar desteklenmelidir.

EĞİTİM

- Üniversite ve diğer kurumlar arasında formaliteden uzak, samimi ilişkiler geliştirilmelidir.
- Üniversite öğrencileri için yurt olanakları arttırılmalıdır.
- Üniversite ve kent merkezi arasındaki ulaşım olanakları arttırılmalıdır.

AMASRA

Eşsiz doğal yapısı ve 3000 yıllık tarihi dokusu, geçmiş yıllardan beri Amasra'yı turizmde tercih edilen bir merkez haline getirmiştir. Bu nedenle özellikle yaz aylarında ilçeye akın eden yerli ve yabancı turistlerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek altyapının oluşturulması önem arz etmektedir.

Gündemde ki termik santral projesi, ilçeyi tehdit eden sorunların başında gelmektedir. Çalıştay boyunca termik santral yapımının, Amasra'nın doğal çevresinde neden olacağı tahribat nedeniyle kesin olarak engellenmesi üzerinde durulmuştur.

İkinci sorun olarak, ilçede Bartın Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte ya da yüksekokulun olmaması gösterilmiştir. Üniversitenin bir veya birkaç bölümünün ilçede açılması gerektiği düşünülmektedir. Hâlihazırda uygun arazi olmadığından açılmayan bu bölümler için, TTK Sosyal Tesislerinin Bartın Üniversitesi'ne devrinin gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

Üçüncü sorun olarak, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yeterli kapasite ve kalitede olmaması gösterilmiştir. İlçede mevcut turizm tesislerinde kalite artırılmalı ve fiyat standardı getirilmelidir. Turizm kuruluşlarına etkin denetim yapılması ve bir takım standartların getirilmesi yoluyla kalitenin artırılabilirliği belirtilmiştir. Turizmle ilgili kişilerin (işletme sahipleri) bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için periyodik olarak toplantı, seminer ve kurslar düzen

lenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Özellikle gençlerin yabancı dil konusunda eğitilmelerinin büyük avantaj sağlayacağı belirtilmiştir. Bu sayede rehberlik vs. konularında istihdam edilmelerine kolaylaştırılacaktır. Bunun dışında, kültür, kongre ve konferans turizmine uygun olarak 5 yıldızlı otel yapımının da ilçe turizminin değişik bir boyut kazanmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bir diğer sorun ise ilçedeki plansız kentleşmedir. Plansız kentleşme ve kent yapısına uymayan imar durumu, ilçenin tarihi ve turistik yapısına ters düşmektedir. Bu konuda binaların dış kaplama ve boyaları bir renk veya bir örnekte toplanması sağlanmalıdır. Yapılacak yeni binalar imarlı, planlı, projeli, depreme dayanıklı, modern bir şekilde, belirlenen belli yerlerde inşa edilmelidir. Bunun yanı sıra ilçe için önem taşıyan özellikle Boztepe Kemer Köprüsü acilen onarılmalı ve Kaleiçi ile Boztepe mahallelerindeki çirkin yapılaşmanın önüne geçilmelidir.

TEMEL SORUNLAR

- Termik Santral Projesi
- İlçede Bartın Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte ya da meslek yüksekokulu olmayışı
- Yetersiz kalite ve kapasitedeki turizm işletmeleri

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel yapısı	Katma değer getirecek büyük yatırımların yapılmaması	Filyos Vadisi yatırım alanına yakınlık	İlçe sınırları içerisinde kurulması planlanan termik santral
İlçe çevresinin doğal değerlerle, tarihi kentlerle ve kumsallarla çevrili olması	Kent dokusuna uymayan imar durumu	Doğal ve kültürel özelliklerin önemli bir değer olduğu bilincinin yayılması	Madencilik sektörünün bilinçsiz yatırımları
Arkeolojik değerlere sahip olması	Karadeniz otoyolunun, ilçe sınırları dışından geçiyor (5 km) olması	Çevre değerlerini koruma amaçlı planlar	Kıyıların tahribi
Organik tarıma müsait alanlara sahip olması	Özellikle yaz aylarında yaşanan otopark sıkıntısı	Yolcu gemilerinin uğradığı liman olması	İşletme-hizmet kalitesinde standart olmaması
Taşkömürü üretiminin (TTK faaliyetlerinin) devam ediyor olması	Amasra-Bartın-Ankara-İstanbul yolunun tamamlanamaması	Küresel ısınma karşısında Batı Karadeniz coğrafyasının avantajları	Karayollarındaki uzun süreli yol çalışmaları
Alternatif turizmde uygun olması (doğa, balıkçılık, av vs)	Denize girilecek alanların yetersiz oluşu		Tarihi yerlerle ilgili çalışma ve restorasyon için kaynak eksikliği
Turistlerin ilgisini çeken balık restoranlarının bulunması	Plansız kentleşme ve çarpık yapılaşmanın ilçeye verdiği zararlar		
Ankara, İstanbul ve diğer illere yakınlık	5 yıldızlı otel eksikliği		
Kurucaşile tekne yapım-cılığı merkezine yakınlık	Turizm tesislerinin yeterli olmaması, bilinç eksikliği, turizmde anlık bakış açısı		
	Kalifiye ve nitelikli eleman eksikliği		
	Amasra'da Bartın Üniversitesi'ne bağlı bir fakülte veya yüksekokulun olmayışı		
	Madencilik, denizcilik, turizm ve el sanatları eğitimlerinin olmayışı		
	Kurumlar arası işbirliği eksikliği		
	Mevcut ortaöğretim kurumlarında öğrenim görececek öğrenciler için barınma yeri (pansiyon/yatılı) üretilmemesi		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan turizm ve sosyal yapı ile istihdam, kentleşme ve çevre başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

TURİZM

- Yat turizmi, yolcu gemileri, amatör denizcilik, vb. kapsayan deniz turizmi olanakları geliştirilmelidir.
- Antik kentte ve doğal çevrede yürüyüş parkurları oluşturularak alternatif turizm etkinliğine dönüştürülmelidir.
- Mevcut turizm tesislerinde kalite arttırılmalı ve fiyat standardı getirilmelidir.
- Turizm kuruluşlarına etkin denetimler yapılmalı ve bir takım standartlar getirilmelidir.
- Kültür, kongre ve konferans turizmüne uygun yatırımlar yapılmalıdır.
- 5 yıldızlı bir otel inşa edilmelidir.
- İşletme sahiplerinin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için periyodik toplantı, seminer ve kurslar düzenlenmelidir.
- Festival, fuar, yarış, kongre gibi yerel ve uluslararası etkinlikler periyodik aralıklarla düzenlenmelidir.
- Gençler özellikle yabancı dil konusunda eğitilmeli, rehberlik vs. konularında istihdam edilmeleri kolaylaştırılmalıdır.
- Yolcu iskelesi ve yat limanı yapımı hızlandırılmalıdır.

SOSYAL YAPI VE İSTİHDAM

- Bartın Üniversitesinin bir veya birkaç bölümü ilçede açılmalıdır.
- Gençlere yönelik mesleki eğitimle ilgili kurs programları düzenlenmelidir.
- Yerel mesleklerin eğitimi hale getirilmesi için sürekli eğitim merkezleri kurulmalıdır.
- Turizmle ilgili birimler profesyonel eğitimler aracılığıyla eğitilmelidir.
- Hizmet kalitesi arttırılarak, yabancı dil eğitimi yaygınlaştırılmalıdır.
- Kültür, sanat, sergi ve çalışma alanları kentin kimliğine uygun biçimde çoğaltılmalıdır.

KENTLEŞME

- Yeni yolun açılması yüzünden köyleriyle ekonomik ilişkisi kesilen ilçenin Bartın'la olan diğer bağlantı yolu iyileştirilmelidir.
- Otopark, piknik alanları, şehiriçi yeşil alanlar konusunda düzenleme yapılmalıdır.
- Çarpık ve çirkin yerleşimin düzenlenmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Binaların dış kaplama ve boyaları bir renk veya bir örnek modele göre yeniden düzenlenmelidir.
- Özellikle Boztepe Kemer Köprüsü acilen onarılmalı ve Kaleiçi ile Boztepe mahallelerindeki çirkin yapılaşmanın önüne geçilmelidir.
- Amasra'nın tarihi kültürel yapısı ön plana çıkarılarak imarlı, planlı, projeli, depreme dayanıklı, modern binalar belli yerlerde planlanarak inşa edilmelidir.
- Yolcu iskelesi ve yat limanı yapımı hızlandırılmalı ve gerekli altyapı oluşturulmalıdır.
- Tarihi eser, yapı gibi alanlar (liman, kale, konak, yalı vs.) restore edilerek motel, pansiyon, restoran gibi yapılara dönüştürülerek değerlendirilmelidir.
- Kent içinde trafik akışı düzenlenmeli ve büyük kamyon girişleri engellenmelidir.

ÇEVRE

- Termik santral yapımı, Amasra'nın doğal çevresine yapacağı olumsuz etki nedeniyle kesin olarak engellenmelidir.
- Çevre köylerdeki bal, kestane, defne vb. ürünler ekonomiye kazandırılmalıdır.
- İçme ve kullanma sularının hatlarında iyileştirme yapılmalıdır.
- Kıyı ve genel kent temizliğinde verimli uygulamalar ve denetim yapılmalıdır.
- Merkez ve sahil köyleri ile deniz kirliliğinin önlenmesiyle ilgili tedbirler alınmalıdır.
- Atık kontrolü sağlanmalı ve geri dönüşüme dikkat edilmelidir.
- Arıtma tesisi kurulmalı, çöp toplama tesisi küçük limandan alınarak başka bir yere verilmelidir.
- Küçük liman ve çevresi düzenlenmelidir.
- Şehir girişleri düzenlenmelidir. (Özellikle Bakacak ve Ahatlar Tepesi)
- Baca filtresi, kömür seçimi, konusunda halk bilgilendirilmelidir.

KURUCAŞİLE

Kurucaşile'de yüzlerce yıllık bir geçmişi olan ahşap tekne ve yat imalatı yaşanan sıkıntılara rağmen önemini korumaktadır. İlçedeki en önemli ekonomik faaliyetlerden biri olmasının dışında kültürel bir miras olarak da fazlasıyla kıymetli olan bu faaliyetin hak ettiği yere gelebilmesi ve geleceğe aktarılabilmesi amacıyla atılacak adımlar sadece ekonomik kalkınmaya değil sosyal kalkınmaya da hizmet edebilecektir. İlçede yaşanan göç sorununun tersine çevrilebilmesinin en önemli yollarından birisi ahşap tekne ve yat imalatını ekonomik anlamda akılcı bir biçimde gerçekleştirmektir. Bartın Üniversitesi bünyesinde ilçede faaliyet gösteren ilgili bölümün gelişiminin bu açıdan önem taşıdığı belirtilmektedir.

Turizm her ne kadar ilçe açısından önemli bir gelir kaynağı olarak gösterilmekteyse de gerek ulaşım konusunda yaşanan sıkıntılar gerekse konaklama ve hizmet tesisleri anlamında yaşanan eksiklikler bu sektörde kat edilmesi gereken mesafenin çok olduğunu göstermektedir. Gerek alternatif turizmin gelişiyor olması gerekse Karadeniz'de gelişen yatçılık Kurucaşile'ye fırsat olarak yansiyabilir.

Markalaşma da bu fırsatların kaçırılmaması için üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir başlıktır.

Markalaşma aynı zamanda ilçenin doğal ve yöresel ürün yelpazesinin sunumu, dolayısıyla ilçe tarımının ekonomik getirisinin artması açısından da önem taşımaktadır. Önümüzdeki yıllarda daha da gelişmesi öngörülen doğal ve yöresel ürünler pazarından pay alınabilmesi açısından hem markalaşma hem de uygun pazarlama yöntem ve kanallarının kullanımı önem taşımaktadır.

TEMEL SORUNLAR

- Ulaşım
- Göç
- İşsizlik

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Doğal güzelliklerin; deniz ve ormanın bir arada olması	Altyapı yetersizliği	Karadeniz sahillerinde yatçılığın gelişmesi	Amasra'nın turizm konusunda Kuruçayıle'nin payını azaltması
Henüz keşfedilmemiş bir ilçe niteliğinde olması	Konaklama tesislerinin yetersiz olması, pansiyonculuğun gelişmemiş olması	Karadeniz Sahil Yolu projesi kapsamında yapılan çalışmalar	Kamu ve özel sektörün yeniden yapılanması sonucunda hizmetlere erişimin zorlaşması
Balıkçılık ve fındıkçılık faaliyetlerinin yapıyor olması	Ahşap tekne yapımının bir çatı altında toplanmaması ve bu konudaki altyapı ve tesis eksikliği	Yaşlı bakımı ile ilgili faaliyetlerin gelişmesi	Kadastro dolayısıyla tarım arazilerinin orman olarak kaydedilmesi
Ahşap yat ve tekne imalatının yapıyor olması	Coğrafi konumuna uygun yapılanmanın olmaması ve çevre bilincinin oluşmaması	Organik ve doğal ürünlere talebin artıyor olması	İstanbul, Ankara başta olmak üzere büyükşehirlerin insanları iş açısından daha fazla cezbetmesi
İklim koşulları itibarıyla meyveciliğe uygun olması	Özeleştir ve tanıtım eksikliği	Bartın Üniversitesi'nin gelişime açık yapısı	
Güven ilişkisinin bulunması	Ulaşım zorlukları	Alternatif turizme olan ilginin artması	
Coğrafi konumu	Niteliksiz işgücü		
Orman ürünleri yönünden zengin olması	İlçe halkındaki moral motivasyon eksikliği		
Dolomit, kuvarsit ve kuvars kumu kaynaklarına sahip olması	Nüfusun yaşlanmakta oluşu		
	Sağlık ve eğitim imkânlarının yetersizliği ve sosyal donatı eksikliği		
	Ürünlerin pazarlanamaması		

KALKINMA STRATEJİLERİ

İlçe analizi kapsamında gerçekleştirilen çalıştayda katılımcılardan ahşap tekne ve yat imalatı ile turizm başlıklarında yaşanan sorunların çözümüne ve kalkınma stratejilerine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir. Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından belirlenmiş olan stratejiler aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

AHŞAP TEKNE VE YAT İMALATI

Ahşap tekne ve yat imalatının geliştirilerek hak ettiği yere gelebilmesi ve ilçenin kalkınmasına daha fazla katkı sunabilmesi amacıyla:

- Ahşap tekne ve yat imalatı ile uğraşan işletmelerin ortak hareket etmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.
- Bu sektördeki işyerleri belirlenerek uygun bir alana taşınmalıdır.
- Sektörün eğitimli işgücü ihtiyacı karşılanmalıdır.

- Ahşap tekne ve yatların metal aksam, elektrik vb. donatılarının karşılanabilmesi için gerekli kümelenme çalışmaları yapılmalıdır.
- Yatçılığın geliştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

TURİZM

Kuruçayıle'nin turizm konusunda taşıdığı potansiyelden daha fazla yararlanabilmesi amacıyla:

- İlçenin tanıtımına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Doğal ve yöresel ürünler konusunda markalaşma çalışmaları yapılmalıdır.
- Turistik amaçlı konaklamaya olanak tanıyacak tesisler yapılmalıdır.
- Ahşap tekne ve yat imalathaneleri kent merkezinden taşınarak ortaya çıkacak alan turistik amaçla kullanılmalıdır.

ULUS

Bölgedeki başka örneklerde olduğu gibi Ulus'ta da ortaya çıkan tablo ormancılık ve tarım faaliyetlerinin yanı sıra emekli maaşlarına dayalı bir ekonomik tablo ortaya çıkmaktadır. Zaten sınırlı olan yetişmiş ve genç işgücü kaynağı mevcut durumdan hareketle büyük kentlere göç etmekte dolayısıyla ilçenin gelişimi ve geleceği açısından karamsarlık oluşmaktadır.

Ulus açısından en önemli iki sorun olarak dile getirilen işsizlik ve göç birbiriyle yakından ilişkili ve birbirini etkileyen başlıklardır. Bunlara ilçenin coğrafi konumu da eklendiğinde sosyal ve ekonomik anlamda gelişmenin sağlanabilmesi açısından dış aktörler olarak tanımlanabilecek kamu ve özel sektör yatırımlarına duyulan ihtiyaç sıklıkla dile getirilmektedir. Yeni kurulan Bartın Üniversitesi'nin ilçede ormancılıkla ilgili bir Meslek Yüksekokulu açmasına dönük beklenti yüksektir.

Diğer yandan Küre Dağları Milli Parkı başta olmak üzere ilçenin sahip olduğu doğal ve kültürel zenginliklerin de ekonomik değere çevrilebileceği yolunda bir kanaat bulunmakla beraber bu dönüşüme liderlik edebilecek etkin bir odak bulunmamaktadır. Kooperatifleşme, markalaşma, yöresel ürünlerin değerlendirilmesi ve tanıtım açısından mevcut olan eksikliklerin giderilebilmesi durumunda Ulus İlçesi'nin komşuları gibi bir turizm destinasyonu haline gelmesinin yanı sıra sürmekte olan göçün tersine çevrilebilmesinin de mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

TEMEL SORUNLAR

- Göç
- İşsizlik
- Ulaşım

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER	FIRSATLAR	TEHDİTLER
GZFT ANALİZİNDE BELİRTİLEN MADDELER ÇALIŞTAY KATILIMCILARININ GÖRÜŞ VE İFADELERİDİR			
Farklı turizm türleri için değerlendirilebilecek doğal güzellikler ve zenginlikler	Kamu yatırımlarının azlığı	Doğal ürünlerin pazarlanması ve satışı ile ilgili tesislerin oluşturulması	Ulus Hoca Köyü ve Karadeniz Köylerindeki HES projesi neticesinde organik tarım ve tarımın bitecek olması
Küre Dağları Milli Parkı	Eğitimli iş gücü eksikliği	Milli park içinde sertifikalı arıcılık yapılabilmesi	Amasra'da termik santralin kurulması ile tüm bölge tabiatının zarar göreceği olması
Üniversitenin ilgili yükseköğretim kurumunun açılması	Beldelerin uzak oluşu, ilçelerin beldeleri ile sıkı bir bağının olmaması	Küre Dağları Milli Parkının bulunması	Eğitim, sağlık vb. alanlardaki yatırımların il merkezinde yoğunlaşması
Ormancılık faaliyetleri	Müteşebbis eksikliği	Dizdarlı ve Yamanlar ile Dirahna'daki ahşap evlerin varlığı	
Ekonomik olarak değerlendirilebilecek doğal ürün varlığı	İlçenin genç nüfusunun devamlı göç etmesi ve buna bağlı tarım ve hayvancılığın azalması	Bölge dışında bulunan Uluslu işadamlarının katkısı	
Safranbolu, Amasra ve Cide gibi turizm destinasyonlarına yakınlık	Tarihi ve doğal güzelliklerinin turizme kazandırılmaması	İlçe dışında bulunan ve ilçeye yatırım yapabilecek, ekonomik yönden güçlü insanların varlığı	
Organik tarıma elverişli olması	Turizm altyapısının eksikliği		
	Tarım arazilerinin işlenememesi nedeniyle çoraklaşması		
	Meslek yüksekokulu binasının olmayışı		
	Coğrafi konum ve koşullar ile topoğrafyanın neden olduğu zorluklar (dağınık yerleşim, kış mevsiminin şiddetli geçmesi, ulaşım sıkıntıları)		
	Doğal kaynakların yerinde değerlendirilememesi		
	Sivil toplum kuruluşlarının azlığı ve halkın örgütsüzlüğü		

KALKINMA STRATEJİLERİ

Ulus'ta yapılan görüşmeler neticesinde kırsal kalkınma, turizm ile sosyal yapı ve istihdam olmak üzere üç başlıkta potansiyel ve sorunların görüldüğü tespit edilerek, gerçekleştirilen çalıştayda bu konularda stratejiler geliştirilmesi istenmiştir.

KIRSAL KALKINMA

- Süt hayvancılığına yönelik kooperatifleşmeye gidilmelidir.
- Yöresel ve doğal ürünlerin satışı ve pazarlanmasına yönelik kooperatifleşmeye gidilmelidir.
- Orman ürünleri ile ilgili kooperatiflerin yönetimleri güçlendirilerek orman köylüleri ile ortak biçimde çalışmaları sağlanmalıdır.
- Aile işletmeleri desteklenmelidir.
- Organik sebze ve meyve yetiştiriciliğini destekleyecek faaliyetler gerçekleştirilmelidir.
- Yöresel ürünlerin pazarlanmasında markalaşma sağlanmalıdır.

TURİZM

- İlçe halkını bilinçlendirmeye ve turizm konusunda yatırım yapmaya yönelik politikalar yürütülmelidir.

- Küre Dağları Milli Parkı, Uluyayla, Ahşap Evler, Ulu Kaya Şelalesi gibi doğal ve kültürel zenginlikler tanıtılmalıdır.
- Alternatif turizm çeşitlerinin gelişimi desteklenmelidir.
- İlçedeki konaklama tesis kapasitesi artırılmalıdır.
- Ulaşılabilirliğin artması kapsamında ilçeyi Ankara'ya ve Cide'ye bağlayan karayolları iyileştirilmelidir.
- Eko tarım faaliyetleri yoluyla eko turizm geliştirilmelidir.
- Tarım ilçe müdürlüğü tarafından doğal ürünler envanteri hazırlanmalıdır.

SOSYAL YAPI VE İSTİHDAM

- Yüksekokulun açılması ile birlikte gündeme gelecek olanaklar değerlendirilmelidir.
- İstihdama yönelik ek teşvikler sağlanmalıdır.
- Tersine göçü tetikleyebilecek kamu yatırımları yapılmalıdır.

SONUÇ

TR81 Batı Karadeniz Bölgesi Zonguldak, Karabük Bartın illerinden oluşmaktadır. Bölge sınırları dahilinde 3'ü merkez ilçe olmak üzere toplam 18² ilçe bulunmaktadır. 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planına girdi teşkil etmesi amacı ile ilçeler düzeyinde yürütülen strateji ve analiz çalışmaları, katılımcılık ilkesi uyarınca bölge paydaşlarının görüşlerinin alınması açısından da önem arz etmektedir.

Her ilçede ikişerli etaplar halinde gerçekleştirilen çalışmaların ilk etabında kaymakamlar ve belediye başkanları ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş, ardından ilçe kurum/ kuruluşlarının ve STK temsilcilerinin katılımcı olduğu çalıştaylar organize edilmiştir.

Bölgedeki ilçelerin ortak sorunu işsizlik ve işsizliğe bağlı olarak yaşanan göçtür. Çalıştaylarda işsizliğin temel nedeninin "girişimcilik ruhundan yoksun olunması" şeklinde ifade edildiği görülmüştür.

Çalıştay sonuçlarına göre ilçelerin göç vermesinde etkili olan nedenlerden biri, istihdam alanlarının az olmasının yanı sıra sosyal ve kültürel donatı eksiklikleri ile eğitim ve sağlık olanaklarının kısıtlı olmasıdır.

Bu sorunlar için geliştirilecek çözüm önerileri ilçelerin yapısına ve konumuna göre farklılık göstermektedir. Ortak sorun olan işsizlik ve buna bağlı yaşanan göçün önüne geçilebilmesi için, var olan ekonomik potansiyellerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Madencilik sektörünün bölge genelinin ekonomik yapısını belirlediği Batı Karadeniz Bölgesi'nde iş olanaklarının artırılabilmesi için madencilik haricinde farklı sektörlerde gelişim yaşanması bir zorunluluktur. Bilhassa genç nüfusa ve kadınlara yönelik geliştirilecek istihdam olanakları, ilçelerin gelişmesini sağlayacak en önemli unsurlar olacaktır. Farklı sektörlerde istihdam

olanakları yaratılmadığı takdirde bölgenin tamamı Eflani ve Ulus ilçelerinde yaşanan "emekli maaşına bağlı yaşam" sorunu ile karşı karşıya kalacaktır.

Bölge içerisinde, Alaplı, Çaycuma, Devrek, Ereğli ve Eskipazar ilçeleri, bölgenin diğer ilçelerine nazaran ulaşım imkânları açısından avantajlı konumdadır. Alaplı, Devrek, Ereğli ve Eskipazar İlçeleri Bölgeye giriş noktalarını oluştururken, Çaycuma ilçesi, kara, hava ve demiryolu ulaşım bağlantıları ile dikkat çekmektedir.

Bölge, tarım konusunda Türkiye'nin önde gelen bölgelerinden olmasa da, çeşitli potansiyeller barındırmaktadır. Gökçebey, kümes hayvancılığı ve süs bitkiciliği konusunda potansiyel barındırmaktadır. Ulaşımının kolay olması, Ankara-Zonguldak karayolu üzerinde bulunması nedeni ile ilçe, kolay bozulabilecek ya da kısa sürede tüketilmesi gereken gıdalar ve tarımsal ürünler alanında avantajlı konumdadır. Çaycuma ve Eskipazar ilçeleri, diğer ilçelere kıyasla daha düz ve ekilebilir topraklara sahiptir. Eflani ilçesinin tarım alanında mevcut olan potansiyeli bitkisel üretim ve hayvancılık konularının gündeme alınması ile değerlendirilmelidir. Alaplı ise fındık üretimi ve arıcılık konularında ön plana çıkmaktadır. Tarım potansiyeli olan ilçelerin ortak sorunu, parçalı ve dağınık arazi yapısıdır. Tarım topraklarının parçalı yapısının bütünleştirilmesi, sulama imkânlarının geliştirilerek tarımda eğitim uygulamalarının başlatılmasıyla birlikte ilçelerden sağlanan üretim, yalnızca ihtiyacı karşılamak dışına çıkarak ürünlerin pazar payını da arttıracaktır. Bunun yanında, organik tarım uygulamasının yaygınlaştırılması durumunda katma değeri yüksek ürünlerin üretimi de mümkün olabilecektir.

2014-2023 BÖLGE PLANI İLÇELERE YÖNELİK STRATEJİLER

GÖSTERİM

- İZMİR
- I. DÜZEYDE MERKEZ
- II. DÜZEYDE ALI MERKEZ
- T Turizm
- M Madencilik ve Çeşitli Ürünler
- M Makine İmalatı
- D Demir İmalatı
- E Enerji
- T Tarım ve Hayvancılık
- ET Enerji ve Turizm
- ET Enerji ve Turizm
- ET Enerji ve Turizm
- S Spor
- Yerleşim Alanı
- Asfalt Yolu
- Sahil Yolu
- Havaalanı
- Liman
- Karayolu
- - - Demiryolu

İZMİR İLÇELERİNE YÖNELİK STRATEJİLER (ENERJİ - MOBİLİTE)

- Karadeniz dip alanında bulunan hidrojen telförleri hidrojen enerji alanında kullanılmaya başlanmalıdır.
- Gazlar gaz ve sıvıya potansiyeli değerlendirilmelidir.
- Termik santrallerden elde edilen suak atık su, atık bulaş gibi enerji potansiyeli olan atık ürünlerin kalın kullanımı sağlanmalıdır.
- Fıçığı planlanan termik santrallerin suaları ve yer sınırları değerlendirilmeli ve yenilenebilir kaynaklar değerlendirilmelidir.
- Mobilya sektöründe çip ve atık malzeme kullanılmaya başlanmalıdır. Bu süreçte yerel oturma alanları, köprüler ve diğer türdeki mobilya ürünleri ile malzeme verimliliği ve enerji verimliliği sağlanmalıdır.
- Mobilya sektöründe tasarım ve markalaşmaya önem verilmelidir.
- Enerji verimliliği artırılmalıdır.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- İstihdam için enerji verimliliği artırarak enerji tüketimini düşürmek, enerji verimliliği artırarak enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji çipi başlıca enerji için enerji tüketimini düşürmek, enerji verimliliği artırarak enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR İLÇELERİNE YÖNELİK STRATEJİLER (ENERJİ - MOBİLİTE)

- Karadeniz dip alanında bulunan hidrojen telförleri hidrojen enerji alanında kullanılmaya başlanmalıdır.
- Gazlar gaz ve sıvıya potansiyeli değerlendirilmelidir.
- Termik santrallerden elde edilen suak atık su, atık bulaş gibi enerji potansiyeli olan atık ürünlerin kalın kullanımı sağlanmalıdır.
- Fıçığı planlanan termik santrallerin suaları ve yer sınırları değerlendirilmeli ve yenilenebilir kaynaklar değerlendirilmelidir.
- Mobilya sektöründe çip ve atık malzeme kullanılmaya başlanmalıdır. Bu süreçte yerel oturma alanları, köprüler ve diğer türdeki mobilya ürünleri ile malzeme verimliliği ve enerji verimliliği sağlanmalıdır.
- Mobilya sektöründe tasarım ve markalaşmaya önem verilmelidir.
- Enerji verimliliği artırılmalıdır.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

İZMİR (İZMİR YAPIM/ SÖZÜM - MAKİNE İMALATI)

- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.
- Enerji tüketimini düşürmek için enerji tüketimini düşürmek için çözümler geliştirilmelidir.

Alaplı ve Ereğli İlçelerinin özellikle 2008 yılında başlayan ekonomik kriz neticesinde kapatılan tersaneler sonucunda göç verdiği dikkatten kaçmamaktadır. Kapatılan tersaneler sonucunda bu sektörde çalışan kalifiye elamanlar İstanbul'a göçü söz konusu olmuştur. Bu sektörün canlandırılması halinde, kalifiye eleman konusunda sıkıntı yaşanmayacaktır.

Kurucaşile'de yüzlerce yıllık bir geçmişi olan ahşap tekne ve yat imalatı ise bölgenin bir diğer değeridir. İlçedeki en önemli ekonomik faaliyetlerden biri olmasının dışında kültürel bir miras olarak da fazlasıyla kıymetli olan bu faaliyetin hak ettiği yere gelebilmesi ve geleceğe aktarılabilmesi amacıyla üretim mekânı, eğitim ve kümelenme gibi konulara gerekli özen gösterilmelidir. Atılacak adımlar sadece ekonomik kalkınmaya değil sosyal kalkınmaya da hizmet edebilecektir.

Sahip olunan orman potansiyelinin de Bülent Ecevit Üniversitesi Orman Fakültesi açıldıktan sonra farklı orman ürünlerinin üretilip değerlendirilmesi ile Devrek kalkınmaya doğru yeni bir adım atılabilecektir.

Bölgede özellikle Yenice, Eflani, Ulus ilçelerinde önemli bir orman varlığı bulunmaktadır. Bu ilçeler, odun dışı orman ürünleri (defneyaprağı, mantar türleri, çeşitli bitkiler vb.) konusunda büyük bir potansiyel barındırmaktadır ancak bu konuda üretim türü ve miktarının tam olarak bilinmemesi nedeniyle mevcut durumda öngörülebilir bulunmak oldukça zordur. Bunun yanında, Devrek, Çaycuma, Gökçebey gibi ilçeler mobilya üretimi konusunda öne çıkmaktadır ancak mobilya sektörü, tasarım ve yenilikçilik odaklı üretim yapısına kavuşturulmalıdır.

Bölgede topografik özellikler nedeniyle yatırıma uygun düz arazi bulmak oldukça zordur. Bu konunun nispeten rahat olduğu belli başlı ilçeler, Alaplı, Gökçebey, Çaycuma, Yenice ve Eskipazar'dır. Gökçebey ve Çaycuma ilçeleri, Filyos Nehri kenarında olması sebebiyle, nispeten daha az eğimli ve kullanılabilir alanlara sahiptir. Bunun yanında, endüstri bölgesi ilan edilen Filyos Vadisi'nde gerçekleştirilecek yatırımların da söz konusu ilçeleri olumlu yönde etkilemesi

beklenmektedir. Alaplı ilçesinde henüz yer seçim işlemleri yapılmamış bir OSB mevcuttur. Eskipazar ve Yenice ilçelerinde ise yerel yönetimlerin çabaları ile yatırıma uygun araziler üretilmiştir. Eskipazar ilçesinde mobilya sektörü üzerine ihtisas OSB kurulması da gündemdedir.

Bölgenin farklı ilçelerinde farklı turizm aktiviteleri görülmektedir. Bölgede turizm konusunda en çok öne çıkan ilçeler kuşkusuz Safranbolu ve Amasra'dır. Safranbolu ilçesi, gerek geleneksel konut dokusu, gerek somut olmayan kültürel miras içerisinde bulunan gastronomi, zanaat ve sözlü kültürü, gerekse doğal değerleri ile özgün niteliğe sahip ve bu özgün nitelikleri ile UNESCO kültürel miras listesinde bulunan bir yerleşim yeridir. Amasra ise, tarihi ve kültürel değerleri ile deniz ve gastronomi turizmini birlikte sunan önemli bir ilçe konumundadır. Tur programlarında birlikte değerlendirilen Safranbolu ve Amasra, bölgenin diğer turizm olanaklarını da tetikleyici konumdadır. Yenice ilçesi, dünyada 100 sıcak nokta olarak gösterilen Yenice Ormanları'na, Ulus ilçesi ise yine dünyaca ünlü Küre Dağları Milli Parkına sahiptir. Eskipazar ilçesinde bulunan Akkaya Termal Tesisleri ile Hadrianapolis Antik Kenti ise turistlere farklı alternatifler sunabilecek konumdadır. Spor turizminin yeni adresi olmaya aday olan Ovacık ilçesi de doğal değerleri ile dikkat çekmektedir. Sayılan bu değerler, ortak bir güzergâh oluşturularak ve her bir turizm çeşidinin birbirine katkı sağlayacak biçimde düzenleyerek değerlendirilmelidir.

Bölge içi gelişmişlik farklılıklarının azaltılması kapsamında ilçeler bazında geliştirilmesi gereken sektörler mevcut durum analizinin yanı sıra İl-İlçe Analizleri ile *Sektör Tanımlama, Önceliklendirme ve Rekabetçilik Analizi* sonucu belirlenmiştir. Buna göre bölgenin sahip olduğu tüm potansiyeller olan demir-çelik, ahşap yat/tekne imalatı, tarımsal faaliyetler, turizm çeşitleri, lojistik imkânları, mobilya ve orman ürünleri, gemi yapım söküm faaliyetleri, enerji altyapısı düşünüldüğünde ilçe bazında madencilik sektörüne alternatif olarak geliştirilmesi gereken sektörler ve alanlar şu şekildedir:

ZONGULDAK:	Mobilya, Makine İmalatı
MERKEZ	Enerji, Mobilya ve Orman Ürünleri
EREĞLİ	Gemi Yapım ve Söküm, Makine İmalatı
ÇAYCUMA	Lojistik, Tarım, Mobilya ve Orman Ürünleri
GÖKÇEBEY	Tarım, Yapı Malzemeleri
DEVREK	Mobilya ve Orman Ürünleri, Yapı Malzemeleri
ALAPLI	Tarım, Makine İmalatı, Gemi Yapım ve Söküm
BARTIN:	Ahşap Yat/ Tekne İmalatı, Turizm
MERKEZ	Tekstil, Tarım
AMASRA	Turizm
KURUCAŞİLE	Ahşap Yat/ Tekne İmalatı
ULUS	Turizm
KARABÜK:	Demir-Çelik, Turizm
MERKEZ	Demir-Çelik
SAFRANBOLU	Turizm
OVACIK	Spor Faaliyetleri
EFLANİ	Tarım
YENİCE	Mobilya ve Orman Ürünleri, Turizm
ESKİPAZAR	Mobilya ve Orman Ürünleri, Turizm

2 Zonguldak'a bağlı Kozlu ve Kilimli Beldeleri 2012 yılı sonunda ilçe statüsü kazandığından, merkez ilçeler dâhil bölgedeki ilçe sayısı 18'e ulaşmıştır. İşbu raporun hazırlandığı dönemde Kozlu ve Kilimli ilçe statüsü kazanmamış olduğundan, söz konusu yerlerde ayrı bir çalıştay düzenlenmemiştir.

T.C. BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI
Güney Mahallesi Zonguldak Yolu Cad No: 36 67600 Kozlu/ZONGULDAK
Tel : +90 (372) 257 74 70 - 71 - Faks:+90 (372) 257 74 72
bilgi@bakka.gov.tr

www.bakka.gov.tr